

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 8 december 2006

§ 3 Förslag till Stockholms stads budget 2007 för Stockholms stad och inriktning 2008 och 2009 samt utvecklingsdirektiv 2007-2009 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt ärenden som avskrivs med hänvisning till budget 2007 (bilaga 13:1–13:10, budgetutl.)

R IV SKOLROTELN

Stadsdelsnämnderna: Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet, Pedagogisk verksamhet: Skolbarnomsorg, Skola, Pedagogisk verksamhet: Särskola, Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) (Punkt 6, 20, 28)

Stadsdelsnämnderna: Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet, Pedagogisk verksamhet: Skolbarnomsorg, Skola, Pedagogisk verksamhet: Särskola

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Grunden för ett framgångsrikt arbetsliv eller en högre utbildning läggs redan i grundskolan, under de allra första skolåren. Skolan ska ge barn och ungdomar möjlighet att växa och förverkliga sina drömmar. Huvuduppgiften för skolan är att förmedla kunskap och bildning. De egna ambitionerna och arbetsinsatserna är det som ska avgöra framtidsutsikterna, inte bostadsadressen eller föräldrarnas bakgrund.

Men tyvärr är det i dag ett tydligt samband mellan barns studieresultat och föräldrarnas utbildningsnivå. Det här är resultat av en kravlös skolpolitik utan ordning och reda i klassrummen. Det är eleven som är i störst behov av hjälp, eleven som inte kan ta igen missade lektioner hemma med föräldrarna, som lider mest av stök och oordning. Det är de som lämnar skolan utan grundläggande kunskaper. Det är de som mest av allt behöver en ny kurs för skolan, en skola för kunskap.

Det är det vi vill, vi i Folkpartiet och alliansen, i Stockholms stads skolor. Skolan ska tillåtas att koncentrera sig på sin huvuduppgift, som är att förmedla just kunskap och bildning. Det här har den socialdemokratiska skolpolitiken misslyckats helt med. Kunskap och individualisering har ersatts av likriktning och kravlöshet, och följderna går inte att undgå. Varje vår lämnar hundratals unga stockholmare grundskolan utan att vara behöriga till gymnasieskolan.

I förrgår redovisade Skolverket betygsstatistik för förra året. Resultatet visar med all önskvärd tydlighet hur viktigt det är att satsa på skolan och att våga förändra. Var tionde nioklassare i Stockholm saknar behörighet för att gå i gymnasieskolan. Annorlunda uttryckt saknar var tionde elev godkänt betyg i antingen svenska, engelska eller matematik. Mer än var fjärde elev har underkänt i ett eller flera ämnen.

Vad sänder det här egentligen för signal till föräldrar när deras barn tillåts gå nio år i skolan utan att uppnå grundläggande kunskaper i flera ämnen, när det är möjligt att lämna grundskolan utan att kunna läsa och räkna ordentligt? Ingen elev ska behöva lämna grundskolan utan tillräckliga kunskaper.

Den här statistiken, hur torr och tråkig den än må vara, visar hur angeläget det faktiskt är att förändra dagens skola. Om man menar allvar med att grundskolan ska vara en skola för alla barn, inte bara för tre fjärdedelar, måste varje elev ges den tid och det stöd som behövs för att uppnå godkänt.

Skolan måste våga ha högt ställda krav och förväntningar på sina elever, men alltid vara beredd att sätta in stöd för att man ska kunna uppnå målen. Det är bland annat därför som vi i budgeten väljer att höja anslagen till skolan. Det är också därför som vi har valt att genomföra en särskild lässatsning just för de yngsta barnen.

Men utan en engagerad och välutbildad lärarkår kommer alla de här satsningarna att falla platt till marken, för ytterst är det lärarens insats som avgör. Datorer, eget arbete, fina skollokaler, läromedel är visst viktigt, men att ersätta läraren kan de aldrig. En skola för kunskap och trygghet står och faller med motiverade lärare med bra utbildning i klassrummen.

Lärarna måste också ges verktyg och uppmuntran att hjälpa eleverna för att uppnå skolans mål. Vi får inte skygga för tidigare och mer regelbundna kunskapskontroller. Det gör det lättare för elever, föräldrar och lärare att se vilka stödbehov som faktiskt finns. Vi vill införa skriftliga omdömen redan från första klass. Det får inte vara möjligt att ta sig igenom hela grundskolan utan att få svart på vitt om vilka stödinsatser som behövs. Hög närvaro är naturligtvis en självklar förutsättning för att alla elever ska kunna uppnå skolans kunskapsmål.

Ibland undrar jag och vi i majoriteten om vad det är för verklighetsbild när det gäller problemen i skolan. När vi pratar om problemen med att unga elever inte uppnår målen verkar det, att döma av debatten i går, att det är bristen på elevstyrda gymnasier som är det stora problemet i Stockholms skolor. Men så är det inte. Det är stök, hög frånvaro och bristande kunskapsfokus som är skolans största problem, inte bristen på elevinflytande.

Politiker och tjänstemän ska inte detaljstyra skolan. Makten över undervisningen ska ligga hos lärare och rektorer. Skolpengen, den delen av skolans budget som går direkt till skolorna, ska därför höjas. Det är vår uppgift som politiker att sätta upp mål och ramar, inte att klåfingrigt sätta oss i varje skolas egna angelägenheter.

Kommunstyrelsens förslag till budget innebär en ny kurs för Stockholms skolor. Kunskap och trygghet ersätter byråkrati och kunskapsförakt. I vår skola har lärare och skolledningen nyckelroll. I vår skola ska ingen behöva lämna nionde klass utan fullständiga betyg.

Därmed, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 2

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Socialdemokraterna har naturligtvis inte aktivt velat ha det som det är i dag i skolan. De har inte aktivt strävat efter en skola där eleverna skriker glåpord och förolämpningar efter varandra, efter sina lärare och andra som jobbar i skolan. De har inte aktivt strävat efter en skola där alltför som Lotta Edholm nyss berättade om, går ut utan godkända betyg. De har inte heller aktivt strävat efter en skola där eleverna efter avslutad gymnasieskola har så dåliga kunskaper att de faktiskt inte klarar kraven på grundundervisningen på universiteten. De har inte aktivt velat ha det så.

Enligt den betygsutvärdering som Lotta precis berättade om och som Skolverket har gjort går en av fyra elever i dag ut ur grundskolan utan betyg i minst ett ämne. I vissa kommuner, dock inte i Stockholm, är den andelen så hög som 45 procent.

Så får det inte vara, och det inser naturligtvis ni också. Men er lösning på problemet är att sänka kraven lite till. Samtidigt talar ni om Sverige som kunskapsnation. Det blir lite märkligt. Det kan vi nog glömma bort om det här fortsätter.

Ni har inte heller aktivt velat ha en skola där mobbning är ett vardagsproblem för alldeles för många elever, ofta, alldeles för ofta, med stora tragedier som följd. Ni har inte velat ha det så, men ändå är det så. Då frågar man sig naturligtvis varför. Den skolpolitik som ni har bedrivit här och nationellt under de senaste decennierna har lett till detta. Varför då? Jo, därför att så blir det när kraven försvinner. Så blir det när skolan bygger på något slags allmän tanke om att alla ska ha roligt hela tiden, att ställa krav är reaktionärt och gammaldags. Att låta alla göra som de vill, att inte ställa krav är däremot modernt och pedagogiskt riktigt.

Det är kravlöshet som är nyckelordet. Ordet kunskap är en svordom eller åtminstone ett tecken på att man befinner sig på 50-talet. Det har vi fått höra i tidigare skoldebatter i den här salen. De som vågar hävda att det faktiskt är bra att eleverna lär sig saker i skolan blir raskt förpassade till bänken för avdankade skolreaktionärer. Jag kan säga att den bänken sitter jag åtminstone väldigt gärna på. Jag vill nämligen ha en skola som är trygg för eleverna, för dem som jobbar i skolan, för lärarna, för skolledningen och för alla andra som har sin dagliga gärning i skolan. Lärare och skolledningen måste få redskap att skapa en sådan skola och upprätthålla ordning och reda. Varför ska man behöva acceptera en undermålig arbetsmiljö bara för att man går i skolan?

Vi vill motarbeta mobbning. Vi vill ha en stadsövergripande antimobbningsspolicy, och vi kommer att kräva att alla skolor ska ha en likabehandlingsplan för mobbning. Det är mobbarna som ska flyttas, inte offren.

Vi vill ha en skola med kunskap i fokus, med välutbildade lärare, engagerade lärare och aktiva och engagerade elever. Den skolan får vi genom att börja ställa krav.

Skolan måste få resurser för att klara de här uppgifterna. Vi höjer schablonerna, vi höjer skolpengen med 50 miljoner. Vi gör en specialsatsning på läsning i de lägsta årskurserna, och vi vill utveckla skolbiblioteken. Vi vill ha speciallärare för elever som behöver särskilt stöd.

Vår skola är en skola där eleverna går ut väl rustade för att klara av resten av livet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 3

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja påpeka några av de avgörande skillnaderna i våra budgetalternativ. Den första som kanske av förklarliga skäl ingen borgerlig företrädare pratade riktigt om är faktiskt ekonomin.

Det skiljer över 200 miljoner kronor på de pedagogiska områdena i våra budgetalternativ. Medan den borgerliga majoriteten skär på i stort sett alla områden väljer vi att satsa vidare på minskade gruppstorlekar och ökad personaltäthet, på fler tjänster på fritids, på att permanenta fritidsklubbarna, på att satsa på skolorna i ytterstaden, på läxhjälp för de elever som behöver det. Viktigast av allt är att ta hand om den erfarenhet och all den skolutveckling som skedde under den föregående mandatperioden.

Majoritetens enda lilla svar är: Ni har ingen lässatsning. Jo, vi har en lässatsning, och vi har en räkningssatsning och vi har en historiesatsning, en kultursatsning och en fritidssatsning. Faktiskt mer än så: Vi har pengar till dem. Om man räknar med ersatsningar har vi 10—20 stycken fler.

Ska man inte göra besparingar på skollokaler om man nu kan det? kan någon fråga. Naturligtvis ska man det, ingen är gladare än jag om det skulle gå att spara på lokaler som vi inte behöver. Som Lotta Edholm sade i går genomförde vi ganska grundliga analyser och inventeringar under förra mandatperioden. Resultatet av dem blev att ungefär 10 miljoner fanns att lösgöra i lokaler. Men det finns ingen som helst saklig grund för de 100—150 miljoner i lokalbesparingar som ni lägger in. De kommer att bli nedskärningar rakt över i verksamheten.

Om det nu skulle bli så att man hittar de här skolorna, som ingen har sett, som står tomma och spara de här miljonerna så kvarstår ändå faktumet att i vår budget finns 200 miljoner kronor mer att satsa på verksamheten. Det är den största och avgörande skillnaden här.

Den andra är naturligtvis, som de borgerliga var inne på, synen på eleven, om eleven är subjekt eller objekt. Jag minns en väldigt talande seriestripp för ganska många år sedan, då jag tillbringade tid vid Lärarhögskolan, med två pojkar och en trött hund. Den första pojken säger: Jag har lärt min hund att vissla. Vad trevligt, säger den andra, får jag höra? Nej, alltså, jag har lärt honom, han har inte lärt sig.

Detta är en fundamental skillnad på hur man ser på kunskap och på eleven, om eleven är ett subjekt eller ett objekt. Vi har skillnad i skolsyn. Om en elev är passiv som ska fyllas med kunskap, disciplineras, kontrolleras, sorteras och mätas eller om man vill ha en skola som utgår från varje elevs inneboende kreativitet och vilja att lära sig. En sådan skola vill jag ha.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 4

J o n a s E k l u n d (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare, stockholmare på läktaren och i närradion! Jag tänkte börja med skolan, det handlar bland annat om förskolan. Men först och främst: Vad är skolan egentligen? Skolan är en arbetsplats. Det är den gemensamma arbetsplatsen för lärarna och annan skolpersonal och för eleverna. På den här arbetsplatsen har man ett uppdrag. För att citera läroplanen är uppdraget att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskaper. Eleverna ska lära sig.

Eleverna ska utvecklas, och då behövs en miljö som får eleverna att vilja lära sig och att vilja utvecklas på ett bra sätt. Det ska vara en trygg miljö. Det ska vara också en fri miljö. Det ska inte vara en miljö där något slags tvång står i första rummet.

Vad ska man lära sig för? Ja, man ska lära sig för hela livet. Man ska lära sig för arbetslivet. Man ska lära sig för vardagslivet. Man ska lära sig för det sociala livet, och man ska dessutom lära sig för att kunna fortsätta till högre utbildning. Då behöver man ha med sig kritiskt tänkande. Kritiskt tänkande tillägnar man sig inte genom att lära sig innantilläxor. Kritiskt tänkande lär man sig genom att själv få inflytande över vad man sysslar med både i skolan och på andra ställen.

Verksamheten ska bygga på demokratisk grund och på människors lika värde. Det kan alla hålla med om utan vidare. Dessutom ska undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Den ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet och utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Det är återigen i läroplanen som kan vara bra att hålla i som livboj när man känner att skolpolitiken håller på att kantra.

Det finns ingen motsättning mellan att eleverna får delta i de här demokratiska arbetsformerna och får vara med och bestämma om skolan och att man ska ha lärande och ska tillägna sig kunskap. Jag vill ha både lärande och kunskap i skolan, men jag tror inte att jag sätter mig på samma bänk som Cecilia Brinck för den sakens skull.

Vi vill ha mer elevinflytande i skolan, och vi vill ha ett aktivt jämställdhetsarbete i skolan. Vi vill att man ska ha samma möjligheter att tillägna sig kunskap som man behöver för livet oavsett i vilken grundskola man går. Vi vill ha lika möjligheter och rättigheter för alla elever i alla skolor, friskolor och kommunala skolor, skolor i paraboltäta områden och skolor i Mercedestäta områden.

Vi vill att föräldrarna ska få mer tid för barnen genom ett tvåfamiljssystem. Vi vill mer än så, men jag hinner säga mer just nu.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i den här delen.

Anförande nr 5

S u s a n n a B r o l i n (v): Ärade fullmäktige och åhörare! Det är på få områden som den nya majoriteten så tydligt visar på sin konservativa politik som inom förskola och skola. Jag ska på tre minuter visa på skillnaderna.

Vi i oppositionen ställer krav på barngruppernas storlek. Ni backar från ”ska” till ”bör”, vilket i praktiken betyder en ökning. Vänsterpartiet vill ha en skola för alla, en framgångsmodell för lyckade skolor. Ni vill satsa på elitskolor och friskolor. Er skolpolitik ökar bevisligen segregationen och begränsar de ungas förutsättningar att ta del av det komplexa samhället.

Vänstern har byggt upp en helhetssyn när det gäller förskola, skola och fritids, goda relationer som har underlättat barns övergång från förskola till skola. Skolan har integrerats i skolbarnomsorgen, vilket har skapat nya förutsättningar när det gäller temaarbeten.

Er budget slår sönder det här nu när skolorna ska centraliseras. Det är en centralisering som ökar kostnaderna för lokaler och personal. Flera stadsdelsnämnder använder ju redan i dag på ett effektivt sätt skolans lokaler till föreningsliv och fritid.

Personalen erbjuds kombinationstjänster mellan skola och fritid. Det här är som sagt något som ni slår sönder samtidigt som ni kräver en besparing på 27 miljoner kronor inom samma område.

Ni skriver att pedagogiken ska främjas. Det är vackert. Men vilken pedagogik? Det är uppenbart att ni reducerar pedagogik till disciplinära befogenheter. Eleverna ska lära sin plats som underordnade.

Ett exempel är min son som efter valet kom hem likblek från skolan. Han hade hört om er skolpolitik, om ordning och reda och betyg och avstängningar. Hans slutsats som skötsam trettonåring var: Jag kommer aldrig att säga att ord, inte ens när jag får. Är det så vi ska få nobelpriset?

Tror ni att skrämsepedagogik och skriftliga bevis på elevers brister verkligen hjälper en ungdom som har hamnat fel? Har ni träffat ungdomar som har blivit avstängda från skolan och följt den långa väg som de har tillbaka eller en elev som har sökt till en friskola men fått avslag därför att man anser det besvärligt och kostnadsdrivande? Det har jag, och det sliter hjärtat ur en. Jag lovar att vi med er politik kommer att få träffa er.

Till skillnad har vi verkligen skapat förutsättningar för att utveckla en god pedagogik. Det gäller livsutveckling, relationsutvecklingsscheman, genuspedagogik, livskunskap, utomhuspedagogik, familjematte, svenska, utveckling av hemspråksundervisning. Det sista nämner ni inte ens i er budget. Det är tydligen bara svenskar som behöver bli trygga i språk och kultur.

Vi höjer den socioekonomiska ersättningen, vilket direkt gynnar barn och ungdomar som har störst behov. En stor del av era satsningar äts upp av rena överföringar från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden. Pengar till de kommunala verksamheterna täcker knappt pris- och löneökningarna. Däremot läggs 171 miljoner till enskilda fristående verksamheter, skattepengar som kan plockas ut som vinster.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetförslag.

Anförande nr 6

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte börja med förskolan. Nu får vi minskade barngrupper. Nu får vi också ökad personaltäthet. Men det ökar också valfriheten. Och varför är det bra? Det är inte alla som förstår det. Det är så att alla familjer ser olika ut, och jag anser att föräldrarna vet bäst vad som är bäst för deras barn. Varför kan man inte få välja mellan olika omsorgsformer? Vi vuxna brukar kunna få välja ibland, men föräldrar får inte välja för deras barn. Därför är det positivt att vi inför och utreder det här med tvåfamiljssystem, och det är kul att Miljöpartiet supportrar det också. Det är också otroligt positivt att vi inför möjlighet att välja ett vårdnadsbidrag om man så vill ha.

Det är faktiskt så många som 58 procent av stockholmarna som vill ha ett vårdnadsbidrag. Det är ganska många. När vi nu satsar på valfriheten inom barnomsorgen minskar trycket på förskolan och kvaliteten ökar.

Grundskolan: När jag läste Socialdemokraternas reservation kände jag igen debatten sedan fyra år tidigare. Mobbning nämns inte i Socialdemokraternas reservation. Vi har lagt förslag från den blåa sidan, från alliansen, om att vi ska ha en antimobbningspolicy. Om och om igen har ni sagt nej till det, vilket jag inte kan förstå. Vad är det för fel med en antimobbningspolicy? Det ger stöd för skolorna och talar om vad vi tycker om och var gränserna går. Det är otroligt viktigt. Nu inför vi en sådan policy, dessutom kompletterad med likabehandlingsplanerna som alla skolor ska ha.

En kommentar också om särskolan, den har jag tagit upp många gånger tidigare när jag stått här. Det är otroligt bra med centralisering. Det är otroligt bra. Vi har haft stadsdelsarrest förut. Hillevi fick inte välja skola. Nej, hon fick inte gå i sin skola där det fanns en så kallad conductor som kunde hjälpa henne med move & walk-pedagogiken. Agnes fick inte välja skola, de fick kämpa, kämpa, kämpa. Nu öppnar vi här i staden så att nu kan alla få välja vilken skola de vill gå. Även särskoleelever kan få välja.

Det är ganska jobbigt för föräldrar att hålla på att bråka. De har redan ett sextiotal kontakter med olika myndigheter när man har ett funktionshindrat barn. Då har de också fått bråka när det gäller skola. Det är jättebra att vi äntligen får detta. Det som också är positivt som vi har infört är att man nu faktiskt får åka till en fritidsaktivitet gratis. Det fick man inte göra, ni satsade på ett SL-kort. Vi satsar på resurser till de svaga.

I går var jag på Timmermansgården, en av våra hemgårdar, och det var jättekul. De aktiviteter som ligger vid sidan om satsar vi stort på för bland annat större fritidsbarn.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 7

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Nu kommer vi in på ett av de områden som jag nämnde i går, där grunden för de politiska förslagen kommer att vara ett gemensamt arbete på riksplan inom ramen för Allians för Sverige och där

Centerpartiet har varit en synnerligen aktiv och pådrivande kraft. Det är roligt att arbetet på riksplan nu också får genomslag här i Stockholmspolitiken.

Ett exempel när det gäller förskolan är förskolepengen som ger föräldrarna makten över resurserna så att man på ett helt annat sätt kan ställa krav och sätta hårt mot hårt om man är missnöjd.

Det handlar om den fulla etableringsfriheten där vi ser till att privata alternativ kommer fram och att personal uppmuntras att bli företagare och därmed få större möjlighet att påverka sin arbetsplats.

Centerpartiet är en stark anhängare av valfrihet och privata alternativ. Det framgick i går. Vi ser gärna att det arbetet får högre prioritet, och vi tror också att det kommer att få framöver, och vi vill gärna vara samtalspartner i det arbetet.

När det gäller valfriheten och privata alternativ vill vi satsa lite extra för att kvalitetssäkra. Ett utbyggt utvärderingssystem som bygger på brukarnas omdöme och som är möjligt att följa och jämföra från år till år är ett bra redskap för både medborgare, politiker och utövare. På så sätt får vi också en bättre konkurrenseffekt.

När det gäller skolan ser en del andra satsningar, till exempel lässatsningen under de tre första åren. Försöksverksamhet med lärlingssystem i gymnasiet ska diskuteras senare. Det är en gammal hjärtefråga för många centerpartister.

Jag skulle också vilja slå ett slag för spetskompetensskolor, eller elitskolor som de har kallats i medier. Vi måste uppmuntra ungdomar som vill bli världsbäst på matte på samma sätt som vi uppmuntrar ungdomar som vill bäst på ishockey. Viss vill bli bäst på arenan, medan andra vill bli bäst på annat, oavsett vilket bör det uppmuntras.

Det jag alltid haft svårt för är vänsterargumenten i skolpolitiken, och det gäller hela skolan. Det är faktiskt så att alla är lika mycket värda, men alla är inte lika. Den dag vi börjar arbeta efter den devisen kommer det att gå. Förhoppningsvis har den dagen nu kommit.

Ordförande! Centerpartiet har inget eget yrkande, och därför kommer jag att nu yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 8

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! I Sverige och Stockholm har vi en bra förskola i ett internationellt perspektiv. Det är något som jag tror att vi alla här kan vara stolta över, även som det förstås finns saker att förbättra och utveckla.

Just nu ökar antalet barn i Stockholm med 15 000 barn per år. Så lär det fortsätta ett antal år framåt. Det är verkligen jätteroligt. Nu gäller det att se till att barnomsorgsgarantin gör att storleken på barngrupper inte blir större än 14 för små och 18 för de större barnen. Nya förskolor kommer att byggas och projekteras hela tiden för fullt. Andelen förskollärare måste öka. Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare, som många ska söka sig till.

Utbildningen av barnskötare till förskollärare kommer att fortsätta och barnskötarutbildning för utbildade kommer att finnas. Alla barn i Stockholm har rätt till en bra förskola. Det är viktigt för barnens utveckling. Förskolan ska ges en mer pedagogisk inriktning. En ny förskoleplan ska arbetas fram med klara mål för verksamheten och barns utveckling. Förskolan ska arbeta med att stärka alla barns identitet och självkänsla. Förskolan ska tillsammans med föräldrarna lägga grunden för flerspråkighet för barn med annat modersmål än svenska.

Förskolan ska också aktivt bidra till jämställdhet, och här finns det lite att bita i. Alla som träffat förskolebarn och yngre skolbarn vet att det egentligen är en av de mest konservativa grupper som finns i ett samhälle. Vad sägs till exempel om följande? Anna får frågan om det är bättre att vara gift än singel och svarar: Det är bättre för tjejer att vara singel än vad det är för killar. Killar behöver någon som plockar upp efter dem. Eller vad sägs om Emils svar på frågan hur man bestämmer sig vem man ska gifta sig med? Han svarade: Du måste hitta någon som tycker om samma saker. Om du till exempel tycker om sport ska hon tycka om att du tycker om sport och ger dig chips under tiden.

Den avgiftsfria månaden i förskolan försvinner. Grundschatblonen för förskolan höjs med 2 procent nästa år. Under 2007 startar vi också arbetet för att en förskolepeng ska kunna införas 2008. Det blir ett öronmärkt belopp som går direkt ut till förskolan, utan att pengar försvinner på vägen i stadsdelsnämndernas svarta hål som de faktiskt gjorde under den förra mandatperioden. Mer än hälften av de utlovade satsningarna under förra mandatperioden gick till helt andra verksamheter ute i stadsdelarna. På fyra år förde Socialdemokraterna bort en halv miljard kronor från förskolan.

Föräldrarnas valfrihet ska öka och staden ska uppmuntra till avknoppning och framväxande av andra enskilda alternativ. I dag går cirka 30 procent av Stockholms barn i enskilt driven barnomsorg. Oavsett vem som är huvudman är det viktigt att övergången från förskola till skola fungerar på ett bra sätt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 9

S u s a n n a B r o l i n (v): Det är väldigt intressant att höra Ann-Katrin Åslund när hon pratar om genuspedagogik. Det är lite grann som att höra demokratidebatten i går. Ni säger nu att ni vill ha genuskunskap och livskunskap, som vi har infört, samtidigt som ni har suttit fyra år ute i stadsdelsnämnderna och kritiserat det här trots att man har kommit fram till att det har gett väldigt goda resultat mot mobbning och för tryggare elever. Ni säger att ni vill ha det. Ingen annan gratulerar mer än jag, men det blir inte trovärdigt.

Ni pratar om att det är viktigt med hemspråksundervisning i förskolan. Det är jättebra, jag stöder det. Men varför följer ni inte upp det när det kommer till skolan? Ni pratar bara om hur viktigt det är med svenska elever, att de blir trygga i sitt språk.

Anförande nr 10

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag ska börja med det senaste. Jag vill understyrka att det är viktigt med både svenska och hemspråk. Vi får aldrig glömma det heller, man kan inte leva hela sitt liv i Sverige med bara hemspråk, eller modersmål som det ändå brukar kallas nuförtiden.

Jag skulle vilja återkomma till det där med jämställdhet. Det är konstigt att ni tror att man kan driva jämställdhet bara genom att tala om genusperspektiv. Det är väl någonting som bör genomsyra all verksamhet, både förskola, skola och andra verksamheter. Det är beklämmande att vi ska behöva ha projekt för det. Måste man ha projekt för jämställdhet?

Anförande nr 11

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kunde inte låta bli att reagera när det påstods att vi förde bort pengar från förskolan. När man läser de kommunala utvärderingarna kan man ganska tydligt se, även om det är tråkig kommunal statistik, att barngrupperna minskade med ungefär två barn per grupp, att personaltätheten ökade i förskolan. Då undrar jag hur vi klarade av detta om vi samtidigt förde bort pengar från förskolan. Vi måste vara illistiga typer!

Sedan glömmar du att nämna att ni faktiskt för bort pengar från förskolan. Du pratar om de pengar som ni skjuter till, men du glömmar att nämna att ni också skär 21 miljoner på förskolan. Summan blir faktiskt en besparing.

Då undrar jag: Med alla de vackra ord som du sade om förskolan, hur kombinerar du det med att skära ned på förskolan?

Anförande nr 12

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! När det gäller att ni har tagit en miljard från de satsningar som ni ursprungligen hade tänkt under förra mandatperioden behöver man bara gå till fullmäktiges utredningstjänst som har gjort en rapport om det och som visar att det var 558 miljoner som försvann. Det är väl inte att undra på. Eftersom ni inte lade någonting på äldreomsorgen måste det ju föras över. Så enkelt är det.

När det handlar om det som du kallar för besparing kan jag tala om att ute i stadsdelarna, till exempel i min stadsdel, har jag kollat av hur det kommer att se ut i år. Det stora problemet är inte pengar, det kommer att klara alldeles utmärkt. Den stora utmaningen, den roliga utmaningen, är att det kommer så himla många barn.

Anförande nr 13

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Kära fullmäktigekolleger, framför allt i Vänsterpartiet och Socialdemokraterna! Hur tycker ni att det fungerar? Hur tycker ni att er skolpolitik har fungerat? Är ni nöjda med de resultat som vi kan se i utvärdering efter utvärdering från Skolverket och i våra egna utvärderingar, när Högskoleverket har undersökt hur det ser ut på universiteten? Tycker ni att det är bra? Är det så det ska vara? Är det bra med en skola där en av fyra elever går ut

grundskolan utan betyg i något ämne, där en av tio går ut utan godkända betyg? Är det bra?

Disciplin har nämnts hittills i denna sal av en person, nämligen Susanna Brolin. Det finns en väldigt konstig koppling. För er är krav på ordning, arbetsro, lugn, respekt för kamrater och respekt för de vuxna som vistas i skolan negativt. När vi talar om det talar ni om disciplin. Om det är disciplin tycker jag att det är en bra sak att ha disciplin i skolan.

Kunskap har ni över huvud taget inte pratat om. Det är vi rätt vana vid, så det borde jag inte vara för mycket förvånad över. Vi vill ha en miljö där eleverna faktiskt lär sig någonting. Den här Mogertska motsättningen mellan kunskap och aktivitet, mellan kunskap och engagemang, förstår jag över huvud taget inte. Är alternativet till en skola där det ställs krav det som vi ser nu? Tycker du i så fall att det är bra? Innebär krav automatiskt att eleverna passiviseras, att deras initiativ inte tas till vara? Nej, det är klart att det inte gör, mer än i den socialdemokratiska flumskolan, där det alldeles uppenbarligen är så.

Hur många nobelpris har er skola renderat? Det skulle jag hemskt gärna vilja fråga Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i dag. Det senaste svenska litteraturpriset är väl över tretio år sedan. En av dem som fick det hade bara sex år i folkskolan, men det var en annan sorts skola.

Anförande nr 14

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Kanske förtjänar det att påpekas i sammanhanget att under vår förra period minskade antalet de elever som gick ut med ofullständiga betyg. Under er förra period ökade det antalet ganska drastiskt. Det är klart att vi inte är nöjda, men vi kan inte se att det på något sätt blir bättre med er politik, och statistiken talar mot er.

Du säger att du inte förstår skillnaden mellan kunskap och aktivitet. Min poäng var inte alls att visa på någon skillnad mellan kunskap och aktivitet, utan mellan att vara subjekt och objekt. Det finns en jättefin artikel i DN i dag som visar hur man med aktiva elever skapar kunskap, hur man samarbetet kulturskola—skola hittar nya sätt att lära. Det är den typen av verksamhet som ni har motarbetat i fyra år.

Anförande nr 15

C e c i l i a B r i n c k (m): Nu var det så, Roger Mogert, att jag inte sade att det fanns en skillnad mellan aktivitet och kunskap. Jag använde ordet motsättning, och det är en helt annan sak. I din värld är det uppenbarligen en motsättning mellan en skola där eleverna lär sig någonting och där det ställs krav på eleverna och en skola där elevernas initiativ, idéer och kreativitet tas till vara. Det finns en motsättning där, och det är den jag inte förstår.

Anförande nr 16

S u s a n n a B r o l i n (v): Det är med stor besvikelse man konstaterar att det inte heller i den här församlingen finns några nya moderater utan bara bakåtsträvande skolpolitiker som drömmer sig tillbaka till husmödrars och läroverkens tid.

Om vi hade förakt mot kunskap skulle vi inte stå här, och vi skulle inte utveckla den pedagogik som vi vill. Jag tycker att det är jätteviktigt med kunskap. Ni skulle läsa et budget, där det står att det är ni som använder ord disciplinåtgärder.

Skillnaden mellan er och vår skolpolitik är att vi vill ha kunskap, och därför vill vi ha eleverna i klassrummen, i skolan. Ni vill exkludera, ni vill ha möjligheten att ta bort dem från skolan. Det kan inte gynna kunskap.

Anförande nr 17

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag vill inte utesluta att det finns någon i salen som drömmer sig tillbaka till tidigare skolsystem, men jag tillhör inte dem. Men jag vill upprepa frågan: Hur tycker ni att det fungerar när ni ser på resultaten av den skola som ni har skapat, som ni i Vänsterpartiet och Socialdemokraterna och i viss mån också Miljöpartiet har skapat i det här landet under de senaste decennierna? Hur tycker ni att den funkar?

Ja, det finns problem, säger ni, och allt är inte bra. Nej, men vad är lösningen? Mera av samma sak? Jag tror inte det.

Det senaste Brolinska inlägget om att vi vill kunna ta bort elever från skolan antar jag syftar på den skrivning som vi har om att i en mobbningssituation är det den eller de elever som mobbar som ska flyttas, inte den som blir mobbad, vilket för mig faktiskt är en fullkomligt okontroversiell ståndpunkt, men så är det tydligen inte.

Anförande nr 18

Z a i d a C a t a l á n (mp): Man kan fråga sig vad man egentligen har för syn på skolan. För det första vill man införa betyg i ordning och uppförande från årskurs ett i Stockholmstrakten. Man vill införa nationella prov från årskurs tre. Man vill ta bort försöket med elevmajoritet i skolstyrelserna trots att man inte ens har utvärderat det ännu och att det har varit lyckosamt i flera av Stockholms gymnasieskolor. Man vill även att Säpo ska in i skolan.

Har inte den borgerliga majoriteten förväxlat skolan med ett regemente? Jag blir oroad när jag ser den här utvecklingen. Jag vill ha en skola där man respekterar individen och ger individen makt och ansvar över sin utveckling i skolan. Det är så vi får ansvarstagande individer i samhället i övrigt också.

Anförande nr 19

C e c i l i a B r i n c k (m): Vi tycker att det bästa sättet att visa respekt för elever och för dem som har sin verksamhet i skolan är att skapa en arbetsmiljö som främjar inlärning, som främjar det arbete som de faktiskt är där för att göra. Vi vill ha en skola som förbereder eleverna för livet oavsett vilken bana de sedan slår in på. Vi

vill inte ha en skola som är förvaringsplats i nio eller tolv år som utsätts för ständiga experiment eftersom ni inte riktigt vet vad ni vill med den.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (v): Jag undrar om du vet hur det fungerar, om du har besökt några Stockholmsskolor de senaste åren. Jag vill påstå att de grundskolor på Söder som jag har varit med och ansvarat för fungerar bra.

Jag vill särskilt lyfta fram en skola, den kommunala grundskolan Katarina Norra skola. Där sätter man kunskap i fokus. Ingen lämnas innan de har godkänd i grundämnena. Man har mindre mobbning än i andra skolor. Man har väldigt bra social samvaro, och man har lång kö.

Vad beror det på? Det är en skola som är styrd av elever och föräldrar. Man har majoritet i styrelsen av elever och föräldrar. Elever är med och bestämmer i skolan från förskoleklass. Det fungerar alldeles utmärkt. Det är ett system som ni nu vill avskaffa. Ni förstår inte att det hänger ihop med en bra miljö i skolan och goda resultat och att få vara med och ha inflytande. Både elever och föräldrar klarar av det alldeles utmärkt utan disciplinära åtgärder. Gå ut och titta på dem i verkligheten, Cecilia, så kan du se hur det fungerar.

Anförande nr 21

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag har varit rätt mycket ute i verkligheten och tittat. Jag har dessutom höjt blicken lite grann utanför Stockholm, vilket ibland kan vara en farlig sak att göra. Det är utmärkt att det fungerar bra i dina skolor, men jag kan nämna rätt många skolor där det här systemet inte fungerar alls. Åk till Västervik till exempel och hör vad man tycker där om systemet med elevstyrelser i skolorna. Det är lite annorlunda.

Jag tycker att det är fantastiskt roligt att höra om goda exempel. Det finns självfallet skolor som är väldigt bra. Det finns skolor som är mindre bra, och det finns skolor som är direkt dåliga. De goda exemplen ska lyftas fram för att kunna hjälpa dem som inte är så bra. Men du vet precis lika väl som jag att det är väldigt stora problem på alldeles för många skolor i Stockholmsområdet. Jag kan rekommendera till exempel ett besök söder om Söder, så kanske du får se en annan verklighet än i dina egna skolor.

Anförande nr 22

J o n a s E k l u n d (mp): Det var inte så länge sedan som jag gick i en grundskola söder om Söder, och jag känner inte igen mig i Cecilia Brincks och övriga borgerliga företrädares beskrivning av skolan. Min bror gick i grundskolan ännu mer nyligen söder om Söder, och det var inte alls det här kaoset som ni målar upp.

Såvitt jag förstår finns det en sammanblandning hos er i högern mellan demokratiska arbetsformer i skolan och respekt för varje individs egenart och vilja å ena sidan och å andra sidan lugn och ro i klassrummet och duktiga lärare som får tillfälle att utöva sina pedagogiska kunskaper. Den motsättningen finns inte. Att ha en skola där

eleverna har inflytande över undervisningen, vilket Lotta Edholm helt och hållet avfärdar när hon säger att det inte ska vara elevinflytande, lägger grunden för lugn och ro i klassrummet när eleverna kan vara med och bestämma och känner att någon del av det har de bestämt tillsammans med sina lärare.

Det borde inte vara särskilt konstigt, och inte särskilt svårt att inse att det är på det viset.

Sedan vill jag också påpeka att det finns en massa påståenden i budgettexten som målar upp skolan som ett inferno. Till exempel påstås det att skolk, svordomar och störningar i klassrummet är vanligare i Sverige än i något annat västland. Jag säger inte att det här inte stämmer, men jag efterfrågar en källhänvisning från den borgerliga sidan. Det låter fullständigt otroligt. Finns det statistik från OECD-länderna vill jag gärna se den.

Sedan vill jag utveckla det här med tvåfamiljssystem. Vi tycker att när det gäller barnomsorgen ska det finnas många olika varianter. Man ska kunna välja att lämna sina barn på en kommunal friskola eller fristående förskola, gärna föräldrakooperativ eller personalkooperativ och gärna med nya pedagogiska idéer. Vi tycker också att det ska finnas öppen förskola för dem som vill vara hemma med sina barn men vill ha pedagogiska inslag i den dagliga omvårdnaden. Och vi vill ha dagbarnvårdare kvar som ett alternativ i Stockholm.

Tvåfamiljssystemet ska alltså fungera så att två familjer går ihop om att de fyra föräldrarna tillsammans turas om, kanske en eller två dagar i veckan, att vara lediga och få barnskötarlön från Stockholm för att ta hand om barnen för de två familjerna. På det viset skulle man inte behöva stänga ute någon från arbetsmarknaden. Det är ingen kvinnofälla, men det ger möjlighet att vara hemma med sina barn innan man eventuellt lämnar barn till förskola eller dagbarnvårdare. Vi tycker att det är ett utmärkt bra förslag som vi gärna genomför tillsammans med den borgerliga majoriteten.

Anförande nr 23

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart ska vi ha elevinflytande i de svenska skolorna. Vad jag sade var att det nog inte är något stort problem och att det skulle fungera dåligt. Tvärtom funkar det rätt bra. Men man får nog problem om man tror att det är de eleverna som inte är närvarande i skolan, som skolkar och stökar och som inte får de kunskaper som de behöver i livet som är aktiva i elevrådet och tar det största ansvaret. Det tror inte jag att det är.

Skillnaden är att vi säger att det visst ska vara elevinflytande men tycker inte att omyndiga barn ska ha ansvaret för budgetfrågor. Lika lite som jag som går till vårdcentralen ska ha ansvaret för vårdcentralen, lika lite ska en 15-åring elev behöva ta ansvar för en hel skolas verksamhet.

När det gäller statistik är det bara att gå till OECD:s statistik. Den finns på Skolverkets hemsida, och det intressanta med den statistiken är att det är när eleverna själva värderar detta med stök och bråk som svenska elever tycker att det är värst i hela OECD-området.

Anförande nr 24

J o n a s E k l u n d (mp): Jag vet inte, det kanske inte är de som är aktiva i elevrådet som skolkar och så vidare. Däremot är elevrådets representanter för alla elever. Om man har någonting att säga till om genom sina representanter i elevrådet och om elevernas önskemål om hur undervisningen ska läggas upp spelar någon roll på ett hörn, inte så att eleverna ska styra hela skolan men spelar roll på ett hörn, tror jag att det hjälper väldigt mycket jämfört om man känner att det är överhet som ska bestämma hur skolundervisningen och skolvardagen ska läggas upp.

Förresten tror jag att detta att vara aktiv i elevrådet och känna att man kommer någonvart och får bestämma mer än om cykeln ska få stå till höger eller vänster om ingången, som var vad jag har fått påverka under min grundskoletid, kanske är det större chans att man blir en aktiv samhällsmedborgare och till exempel kandiderar till politiska uppdrag. Det är mycket viktigt att vi har ett demokratiskt arbetssätt i skolan.

Anförande nr 25

C e c i l i a B r i n c k (m): Det beror på vilken typ av elevinflytande Jonas talar om. Nu låter det som om det handlar om elevråd. Tidigare har vi talat om elevmajoriteter i skolstyrelser. Som Lotta Edholm sade är det inte oproblematiskt att låta omyndiga ha ekonomiskt ansvar. Barnen är under 18 och är inte kompetenta att ingå juridiskt bindande avtal, men ändå tycker ni att det är okej att de ska ha ansvar för stora skolbudgetar.

Sedan tycker jag att det är typiskt för Vänstern att inflytande bara kan kanaliseras genom något slags styrelse där man sitter och sammanträder, naturligtvis i enlighet med i förväg given föredragningslista. Så behöver det inte alls se ut.

Rapporter finns det många. Den senaste som har kommit är en OECD-rapport där eleverna själva har fått ange om de upplever miljön i skolan som stökig eller mycket stökig. Där kom Sverige sist.

Anförande nr 26

J o n a s E k l u n d (mp): Jag representerar inte Vänstern utan Miljöpartiet.

Nej, jag tror inte alls att det nödvändigtvis behöver vara i organiserade former som man har elevinflytande, även om det bör vara grunden. Men när man väl har grunden, elevråd och sådant som fungerar bra, kan det informaliseras. Jag ser det inte alls som något större problem.

Men jag har gått gymnasiet i en friskola där man tyvärr hade en väldigt konstig syn på elevdemokrati. Då valdes elevrådet i början av ettan, och så satt det i tre år. De sysslade huvudsakligen med att sälja rosor på alla hjärtans dag. Den sorten elevdemokrati, där man i praktiken inte har någon formell underbyggnad, fungerar inte. Elevinflytandet var lika med noll.

Cecilia Brinck kanske säger att man helt enkelt får byta skolan, men det tycker jag inte att man ska behöva göra för att få det minsta lilla inflytande över sin skolvardag.

Anförande nr 27

N i n a E k e l u n d (kd): Jag tycker att det är otroligt positivt att Miljöpartiet är för tvåfamiljssystemet. Det är en eloge till er. Samtidigt måste jag säga att det låter som att ni inte trodde att vi också vill ha en öppen förskola. Det är någonting som är självklart för oss och som vi prioriterar och tycker är jätte viktigt. Öppen förskola är jätte viktigt för hemmaföräldrar eller om man har barnen deltid på förskola så att man kan gå dit på eftermiddagar eller förmiddagar. Våra öppna förskolor är jättebra.

Självklart är vi positiva till parklekar och lägger resurser på det.

Så kommer det där med kvinnofälla utan någon tydlig mening. Det var väl vårdnadsbidraget som man då syftade på. Jag skulle vilja säga att det är en tydlig barnfälla om man inte tillåter ökad valfrihet. Jag tror faktiskt att Stockholms vuxna föräldrar klarar av att ta beslut. Det handlar faktiskt i första hand om barnen och inte om några andra saker.

Det är jätte viktigt att föräldrar får bestämma vid köksbordet vad som är bäst för dem och inte någon annan.

Anförande nr 28

J o n a s E k l u n d (mp): Jag tror inte att vi har så stor skillnad i våra åsikter här, men det finns en strukturell aspekt. Även om det är viktigt att man får bestämma över saker hemma vid köksbordet måste man kunna se vad det får för konsekvenser på det stora hela. När vi vet att kvinnor i genomsnitt har lägre löner än män, vilket delvis beror på diskriminering eller kanske helt, vet vi också att om vi inför vårdnadsbidrag kommer det att betyda att kvinnor så att säga kommer att vara hemma med sina barn och kommer sedan att få svårt att komma tillbaka till arbetet. Det kommer att finnas väldigt lite för dem att tjäna på att komma tillbaka till arbetet.

Strukturellt är vårdnadsbidraget problematiskt. Vi tycker att tvåfamiljssystemet är ett sätt att låta föräldrarna vara hemma med sina barn som definitivt inte har de effekterna. Vi tycker att det är viktigt att tänka på jämställdhetseffekterna i sådana här förslag.

Anförande nr 29

J o h a n n a S j ö (m): Ordförande, fullmäktige! Vi vuxna måste ta ansvar för våra barn. Vi politiker har som uppdrag att ta ansvar för våra barn. Vi får inte lämpa över det ansvaret på dem. Hur verksamheter ska organiseras, vilka kunskaper som ska läras ut och läras in, vilka metoder som ska användas måste avgöras av dem som har förutsättningar att göra det. I vissa fall är de vi här i salen, i många, många fall är det den pedagogiska personalen som ska göra avvägningarna.

Utan en gedigen kunskapsgrund att stå på går det inte att utveckla ett kritiskt tänkande. Oppositionen verkar ha missat varför barn går i skolan. De går i skolan för att lära sig. De går i skolan för att få kunskap, kunskap de inte har när de kommer dit. Barnen är nämligen inte färdiga. De har inte all den kunskap som behövs för livets körkort. Därför är det vår plikt att se till att skolan bringar dem den kunskapen. Att

inte använda skoltiden till att ge den kunskap och fakta och hur man använder och värderar fakta vore att svika barnen.

Kunskapsinläringen bör börja tidigt. Därför tycker vi i majoriteten att alla barn ska ha tillgång till en pedagogisk förskola som förbereder dem för det livslånga lärandet och ger barnen den grund de behöver för att lära sig läsa, räkna och skriva. Leken som grund vill vi att Stockholms förskolor och förskolepersonal ska stärka sitt pedagogiska uppdrag. Vi ska ta fram en ny förskoleplan med tydliga mål både för verksamheten och för barnens utveckling.

Kunskap är lättare att ta till sig i unga år. Forskare talar om hjärnans engångschans. Den kunskap som barn får till sig i tre fyra års ålder sitter bättre och kommer lättare än senare. Barn med läs- och skrivsvårigheter som får lära sig tidigt har också lättare att klara sig.

Nyckeln till att detta ska fungera är personalen och deras kompetens. Därför vill vi satsa på kompetensutveckling för all personal i förskolan, från den utbildade som hjälper till några timmar till förskollärare. Det finns på sikt ingen anledning att föra ett antingen–eller-resonemang när det gäller pedagogisk förskola eller barnomsorg i andra former. Tvärtom är det önskvärt att det finns både–och. Framför allt för de små barnen kan det vara bra att man kombinerar omsorg delar av dagen och förskola med tydligt pedagogiskt uppdrag andra delar. Detta kan göra att övergången mellan en renodlad omsorg som naturligtvis är ett av målen och den flexibla skolstarten kan underlättas.

Men skolan och förskolan är till för att barnen ska lära sig, få kunskap så att de sedan ska kunna bli mogna och vuxna individer och klara de utmaningar som dagens samhälle ställer på dem.

Anförande nr 30

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej, stockholmare! Jag har hört i debatten att det har varit mycket prat om att eleverna ska få kunskap. Jag tror att vi alla vill att alla våra elever i skolan ska få kunskap och betyg. Samtidigt är det mycket prat här i salen om alla rapporter som finns från Skolverket. Jag vill ta upp en rapport från Skolverket som säger att de allra flesta av dem som inte får betyg i nian har föräldrar som är lågutbildade och som har lägre inkomster.

Ni satsar nu mer på skolan, vilket vi också gör. Det är bra; det är vi alla överens om. Men jag förstår inte att man då inte tar hänsyn till den kunskap som Skolverket förmedlar. Man borde ju satsa mer på de föräldrar som är lågutbildade och som har lägre inkomster. Varför gör man då inte en fördelning så att man satsar mer på dem som har de största behoven? Det är någonting som jag inte förstår. Det bygger på okunskap om hur man ska öka kunskapen hos eleverna.

Anförande nr 31

J o h a n n a S j ö (m): Socioekonomiska faktorer spelar in. De spelar in mer nu än vad de gjorde i början av 90-talet. Utvecklingen har gått åt fel håll. Den kravlösa skolan hjälper inte barn som inte har bra förutsättningar hemifrån. Det är därför vi

behöver sätta in mer hjälpresurser så att man tidigare ser till att man uppmärksammar vilka barn som behöver stöd. Vi behöver ha en pedagogisk insikt redan i förskolan så att barn kan hamna på rätt spår från början.

Ni har haft makten både i riket och i staden, och ni har inte gjort någonting åt det här. LO har kritiserat den politik som har förts därför att de barn som far illa med er skolpolitik är barn till lågutbildade som inte kan hjälpa sina barn hemma. Varför har ni inte gjort någonting åt det?

Anförande nr 32

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag får ta tillbaka det där. Det var faktiskt riktigt trevligt att höra Johanna Sjö prata om förskolan och hur viktig den är.

Men jag måste ställa en fråga till dig. Det är viktigt med förskola; vi delar den synen. Det är viktigt att barn kommer dit tidigt och får den pedagogiska stimulansen. Varför satsar ni då bara 1,5 procent av budgeten på detta? Det täcker ju inte ens lönesatsningarna. Det går absolut inte att få in fler förskollärare med den budgetökningen.

Varför slår ni sönder de nätverk som är en samverkan mellan skola och förskola? De lockar ju också fler pedagoger att söka sig till förskolan. Varför slår ni sönder det nätverk som förskolan också är, och säger att barn egentligen ska vara på alla möjliga ställen utom på förskolan? De ska tydligen vara hemma, hos dagmammor och hos privata dagmammor – ja, egentligen överallt utom i förskolan. Varför slår ni sönder de nätverk som nästan alla stockholmare tydligt har visat att de vill ha? Är det någonting som man vill ha så är det en bra förskola med små barngrupper. Ni nämner inte ens ett tal när det gäller hur stora grupperna ska vara, utan det är bara ett ”bör”.

Anförande nr 33

T o r d B e r g s t e d t (m): Ordförande, ledamöter! Den här debatten är märklig, tycker jag. Både Lotta Edholm och Cecilia Brinck har tagit upp statistik som visar hur illa skolan har fungerat under den tid som vänstern har styrt.

Vi kan ta en bild från fotbollens värld. Ta till exempel tränaren för Chelsea, Barcelona eller Älvsborg. Vi antar att han eller hon kommer med lysande moderna förslag. Det kan gälla ett ökat spelarinflytande eller vad som helst. Då är det en sak som är säker: Om inte laget presterar och plockar in poäng så avskedas tränaren. Han eller hon får inte vara med längre. Resultatet anses alltså viktigt när det gäller att bedöma hur man har styrt och arrangerat saker och ting.

Men i vänsterns värld finns inte detta. Det blir ingen diskussion om huruvida era metoder och ert sätt att attackera verkligheten har varit verkningsfulla. När Roger Mogert bemöter Cecilia Brinck i hennes olika uppgifter om hur illa skolan fungerar så pratar han budget, och inte om metoderna – hur det går till.

Detta är i princip ganska allvarligt. Vi kan tvista i årtal om det här. Men om man inte ser på verkligheten och hur den har utvecklats så kan man inte ändra på sig. Det gäller både majoritet och opposition.

Anförande nr 34

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag utgår från att Tord inte menar att vi ska sparka lärarna om resultatet är dåligt. Jag hoppas att det inte var det som var poängen.

Jag ser två svagheter med ditt resonemang. Det ena är att under vår tid har resultaten gått upp. Under er tid gick resultaten ned. Det andra är att jag har svårt att se styrelsen i Chelsea komma till ett möte efter en dålig säsong och säga: Låt oss satsa mindre pengar och se om det går bättre!

Anförande nr 35

T o r d B e r g s t e d t (m): Det är väl också en fråga om att ta till sig resultaten. Jag upprepar vad jag sade tidigare: Om man inte bryr sig om resultaten kan man inte komma ur en situation. Jag tycker ändå att det är märkligt att ni inte visar något tecken på att ha analyserat utvecklingen på skolområdet.

Anförande nr 36

S u s a n n a B r o l i n (v): Först och främst vill jag instämma med vad Roger sade om att resultatet har förbättrats. I mitt inledningsanförande pekade jag på ett stort antal modeller och metoder som vi har utvecklat inom förskola och skola för att öka kunskapen. Ni nämner ingenting om vad ni vill. Vi vet bara att ni inte var så mycket för det här med genuspedagogik, livskunskap och så vidare.

Jag måste få berätta att i Enskede-Årsta, som jag kommer ifrån, fick en förskola för första gången pris för sitt fantastiska pedagogiska arbete med att lära barn tidigt och naturligt i deras vardag att hålla på med matte. Det är väl någonting som man ska satsa på? Varför har ni inte gett dem resurser att utveckla detta vidare?

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Stockholms skolor skulle kunna vara bäst i världen. Sverige har en fantastisk bildningstradition, och Stockholm avsätter år efter år betydligt mycket större resurser än andra kommuner i Sverige. Jämför vi internationellt ser vi att det är betydligt mer. Vi avsätter till exempel 30 procent mer till skolbarnsomsorgen varje år än alla andra jämförbara städer i Sverige.

Ändå finns dessa stora brister. Var tionde elev lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Andelen lässvaga elever har tredubblats sedan 1995. Roger Mogert pratade om ifall eleverna är subjekt eller objekt i skolan. Jag skulle vilja hävda att ett stort problem är att många elever över huvud taget inte har den blekaste aning om vad subjekt och objekt är. En del av dem har inte ens varit i klassrummet för att kunna lära sig det.

Antalet anmälda kränkningar, såväl mot elever som mot lärare, ökar kraftigt. Mindre än varannan elev i årskurs nio är nöjd med den arbetsro som råder i klassrummet. Färre än varannan elev tycker alltså att det är tillräckligt med lugn och ro i våra klassrum enligt Stockholms senaste brukarundersökning.

De senaste fyra åren av socialdemokratiskt styre har inneburit fyra förlorade år för elever, lärare och skolledare. Stockholmsproven har avskaffats. Satsningen på läsutveckling har gått ned på lågvarv. Skriftliga omdömen om elevernas kunskaper har tagits bort. Skolk redovisas inte längre i betygen. Skolpengen – de pengar som går direkt till skolorna utan att hamna i stadsdelsnämndernas svarta hål har sänkts år efter år. De allra största besparingarna procentuellt i den här staden drabbade särskolan. Det är klart att det här leder till att kunskapsklyftorna ökar. Allra hårdast drabbas de elever som har föräldrar utan akademisk examen.

På få områden är de politiska skiljelinjerna så tydliga som just när det gäller skolan. När vi föreslår ökade resurser och en lång rad reformer för mer kunskap och lugn och ro i klassrummet säger Socialdemokraterna nej. Vi föreslår en ny skolplan som fokuserar på kunskap och lugn och ro. Sossarna säger nej. Vi föreslår en rejäl höjning av skolpengen för första gången på fyra år. Socialdemokraterna säger nej. Vi föreslår ökade resurser till gymnasieskolan. Socialdemokraterna säger nej.

Men allra mest obegripligt är detta totala motstånd mot lässatsningen. Jag skulle fortfarande vilja veta varför ni är emot den. Vad är det som är så otroligt farligt med att avsätta 15 miljoner till för att lära små barn att läsa? Jag är fortfarande nyfiken på svaret.

Anförande nr 38

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tycker att det var glädjande att Lotta Edholm började med att säga att det har blivit bättre de senaste åren även om vi fortfarande dras med stora problem i vår skola. Det är värt att notera att Stockholm i den senaste ratingen blev bästa skolkommun i länet i år.

Ni sade tidigare från ert parti att det stora problemet för skolan inte är pengar. Det är naturligtvis en glädjande om än förvånande nyhet när ni nu tar bort en hel del pengar.

Låt mig avsluta med att kommentera din så kallade satsning på läsning. Jag vill att vi gör som i skolan. Vi tar upp våra budgetar på sidan 148 och läser tillsammans: Ett effektiviseringskrav avseende lokaler och administration för grundskolan från och med den 1 juli gör att grundskoleschablonen för höstterminen sänks med motsvarande 33,8 miljoner. En särskild lässatsning medför att grundskoleschablonen för samma tid höjs med 7,5 miljoner. Det är alltså summa summarum en grundskoleschablonförändring på minus 25 miljoner per termin som er satsning består av.

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (fp): Detta är extremt märkligt, särskilt när man läser sossarnas budget och inser att ni bara tänker höja schablonen från den 1 januari. Ni går inte med på höjningen från den 1 juli.

Det är klart att det här framför allt handlar om synen på skolan. Anser man att man ska ha riktade pengar till skolan eller anser man att alla pengar ska gå via stadsdelsnämnderna? Vi tycker att pengarna ska gå direkt till skolorna. Vi ser just läsning som ett av de absolut största problemen i den svenska skolan i dag, som måste åtgärdas.

Jag har en liten kommentar till det här att resultatet faktiskt förbättrades marginellt. Kan det vara så att den lässatsning som vi genomförde mellan -98 och -02 faktiskt gav lite förbättrade resultat några år senare när ni tog makten? Det kan ju faktiskt vara så att de extra satsningarna på läsning som gjordes då gav effekt ett par år senare.

Anförande nr 40

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag ska försöka kommentera tre saker. För det första tycker jag att det är sorgligt att du, Lotta, som ansvarigt skolborgarråd inte vågar kommentera dina egna siffror. Det vore intressant att få debattera detta med dig.

För det andra *har* vi gjort en lässatsning. Vi har till och med gjort en mattesatsning. Låt oss diskutera det, för det är intressant och viktigt också! Matte är någonting som vi behöver utveckla. Det är vi som har pratat om det från den här sidan, och inte ni.

För det tredje är målet att alla ska klara målen. Det tycker jag också; det skriver jag under på. Men jag som ständigt jobbar med de här barnen som ska in i klassrummet kan konstatera vilket jobb det är att få dem dit. Sedan läser jag i er budget att i avvaktan på riksdagsbeslut om ökade disciplinära befogenheter ska lärare ges ett mandat att agera för bättre ordning i klassrummen. Jag kan inte tolka det här på annat sätt än att ni ska bära ut dem ur klassrummet. Och hur ska de lära sig någonting i korridoren?

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tycker att vuxna människor har ett ansvar för att upprätthålla lugn och ro i klassrummen. Man kan inte överlåta det ansvaret på små barn.

Jag tycker att Vänsterpartiet borde läsa en fantastisk bok som heter *Flugornas herre*. Den handlar om vad som händer när barn ges det ansvar som faktiskt är vuxnas ansvar. Man måste se till att det blir lugn och ro i klassrummen.

Jag diskuterar gärna budget. Sanningen är att i Vänsterpartiets budget sänker man barnomsorgschablonen med 0,5 procent. Man sänker också skolschablonen för grundskolan med 1 procent. Självfallet kan vi göra besparingar också på skolans område på till exempel administration i stadsdelsnämnderna. Vi kommer inte att bygga upp en gigantisk ny skolförvaltning. Vi kan spara på lokaler. Men vi riktar våra satsningar direkt ut till skolorna, direkt ut till rektorerna och direkt ut till förskolecheferna. Vi tror att där tar man ansvaret på det bästa sättet.

Anförande nr 42

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vi satsar nästan 100 miljoner mer på skolan nästa år än vad ni gör. Vi satsar också på eleven. I stället för på betyg och bestraffning satsar vi på att elever ska kunna vara delaktiga och öka sin självkänsla. Vi jobbar med demokratiutveckling. Vi tror att det är oerhört viktigt att satsa utifrån elevens behov och inte utifrån mottot betyg och bestraffningar.

Jag är verkligen förundrad över att det är en sak som ni inte förstår. Ska vi öka kunskapen så ska vi använda den kunskap vi har för att se till att öka stödet till de elever som har allra störst behov, nämligen barnen till lågutbildade och lågavlönade. Det har ni inte gjort. Den kunskapen har ni inte använt när ni har skrivit er budget.

Jag vill också ta upp sfi. Stockholm har tyvärr en dålig svenska för invandrare. Den är en skamfläck för Stockholm. Vi har satsat 20 miljoner kronor mer på detta nästa år. Det är mer än något annat parti i den här salen. Det behövs en otroligt stor satsning. Det är ingen som har nämnt den frågan här. Skäms inte ni över hur sfi ser ut i dag i Stockholm? Vill inte ni göra en rejäl förbättring? En sådan förbättring kräver pengar och inte bara ord.

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (fp): En del av de saker som Miljöpartiet säger sig vilja satsa på är sådant som är självklarheter i den svenska läroplanen. Det behövs inte några särskilda projekt för dessa. Det som det däremot behövs särskilda projekt för är det som är det stora problemet i den svenska skolan: att alldeles för många elever lämnar grundskolan utan tillräckliga kunskaper.

Jag kan glädja Yvonne Ruwaida med att ett sådant resursfördelningssystem som hon efterlyser redan finns. Det fungerar också ganska bra, såvitt jag kan förstå.

Problemet under den förra mandatperioden var att man tog pengar från utsatta barn i områden som man bedömde som rikare än andra och gav till andra bostadsområden. Det finns en viss skevhet. Men självfallet måste elever i utsatta områden få mer resurser än elever som kommer från våra mer välmående områden, och så fungerar det också. Vad jag ser har inte Miljöpartiet lagt mer pengar på den socioekonomiska faktorn.

Anförande nr 44

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Den borgerliga majoriteten ser med förhoppning fram emot införandet av ett vårdnadsbidrag i Stockholm och i Sverige. De ser helt enkelt vårdnadsbidraget som en enkel lösning på många problem. Genom att ge ett bidrag till arbetslösa kvinnor för att ta hand om barnen minskar man arbetslöshetssiffrorna och genom att underbetala hemmavarande föräldrar smiter man från kommunens ansvar.

Vi socialdemokrater ser dock att vårdnadsbidraget har fler problem än just detta att det bekostas av barnens utvecklingsmöjligheter. Vi anser att förskolan är viktig både för barnen och för deras föräldrar. Den svenska förskolan är starten på det livslånga lärandet. I förskolan läggs grunden för barnens inläring och sociala samspel. De barn som får tillgång till en bra förskola har klart bättre möjlighet att lyckas under sin skolgång. Barn som inte får möjlighet att ta del av förskolans verksamhet går miste om lärandet där, och möjligheten att lära känna andra barn minskar för dem.

Undersökningar från våra grannländer Norge och Finland visar att vårdnadsbidrag till 95 procent tas ut av kvinnor. Vårdnadsbidrag är också vanligt bland unga lågutbildade kvinnor och kvinnor utan fast jobb. Att vårdnadsbidraget blir en

kvinnofälla även i Sverige råder det inget tvivel om. Extra illa är vårdnadsbidraget för alla invandrarkvinnor som i och med sin bakgrund har speciellt svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Där verkar ett underdimensionerat vårdnadsbidrag som en enkel övergångslösning, men den kanske leder till ett långsiktigt problem. Vårdnadsbidraget minskar chanserna för kvinnor att få en kontakt med studie- och arbetsliv, medan männen som inte tar ut vårdnadsbidrag får mindre tid med sina barn.

Vårdnadsbidraget framställs som en valfrihetsreform, men vems valfrihet handlar det om? Gäller det barnen, som inte får samma möjlighet till utveckling, mamman, som inte får samma pensionsrättigheter som andra eller pappan, som inte får samma möjligheter att lära känna sina barn? I stället för att satsa på vårdnadsbidrag, som några få har råd med, ska alla barn kunna garanteras en plats i förskolan.

Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget 2007.

Anförande nr 45

N i n a E k e l u n d (kd): Enligt Abebe är det arbetslösa kvinnor som ska ha det här vårdnadsbidraget. Det var ju intressant. Han säger att förskolan är viktigt. Ja, det tycker vi också. Vi tycker att mångfalden – att man ska kunna få välja flera olika saker – är viktig.

Jag tycker att du nedvärderar föräldrar och deras kompetens när du pratar. Det är jättetråkigt att höra det. Du ska också veta att föräldrar är kompetenta och att förskolepersonal är kompetent. Men det viktiga är att man själv får bestämma. Vad är angeläget och vad är viktigt? Hur vill jag att mitt barn ska utvecklas? Vad är det för typ av barn jag har? Barnet kanske inte passar i förskolan. Man vill ha ett system där man kan välja en modell som barnet passar in i.

Du ska också veta att det är flera som hör av sig till oss och säger att de vill ha ett vårdnadsbidrag. Och vad är det för några? Det är akademikerföräldrar som har fått barn sent. Det är inte bara lågutbildade arbetslösa kvinnor. Jag tycker att det du säger är en skymf.

Varför kan inte kvinnor få välja själva? På alla andra ställen får de göra det, men när det gäller detta får de inte välja. Då är de lite korkade, helt enkelt. De gör ett felval, anser ni.

Anförande nr 46

A b e b e H a i l u (s): Kristdemokraterna är lyckligt lottade. Ni har ju vunnit. Äntligen är vårdnadsbidraget, som cementerar det manliga patriarkatet, här! Där har ni vunnit. I framtiden hoppas jag att ni inte fortsätter så här. Detta är en kvinnofälla, och det är en katastrof för alla kvinnor i Sverige om det fortsätter på det här viset. Men jag hoppas att det inte blir så, för det här har ingen framtid.

Mest av allt är jag egentligen orolig för Folkpartiet, som accepterar vårdnadsbidraget. Jag vill gärna veta av Folkpartiet både i Stockholm och i Sverige hur länge det kan fortsätta så här. Å ena sidan kräver Folkpartiet att barnen från det första året i skolan ska få ett skriftligt omdöme och från det tredje året betyg. Å andra sidan sitter

barnen hemma i sex år, speciellt barn med lågt utbildade föräldrar. Det är motsatsen till Folkpartiets politik, i alla fall i dag.

Anförande nr 47

J o h a n n a S j ö (m): Förskolan är viktig. Jag hoppas att ni på den andra sidan har förstått det nu. Men det är barnens bästa som ska gälla, och det är föräldrarna som ska välja. Att tala om manligt patriarkat eller kvinnofälla tycker jag är förnedrande och unket. Det kommer från en helt annan tid än den tid som moderna föräldrar lever i.

Välutbildade män tar i dag ut en större del av föräldraledigheten än män gjorde tidigare – långt större. Vårnadsbidraget ger möjlighet för fler att vara hemma. Det är många föräldrar som redan i dag väljer att stanna hemma helt och hållet obetalt. De knappar och drar in på andra saker för att kunna vara hemma med sina barn lite längre. Det gäller framför allt kvinnor, men även män. Det handlar om att kvinnor och män drar ned på arbetstiden under de första åren för att kunna vara hemma med sina barn.

Att ensidigt säga att detta bara handlar om kvinnor och att kvinnor är korkade som kommer att bli av med sin pensionsrätt är gammaldags och förlegat. Det finns ingen anledning att anlägga ett antingen–eller-perspektiv. Vi kan få både–och. Man kan ha både omsorg och pedagogisk verksamhet. Kanske kan detta till och med göra den pedagogiska verksamheten mer renodlad och därför mer användbar för barnen.

Anförande nr 48

A b e b e H a i l u (s): Jag tror att varken Johanna eller Fredrik Reinfeldt tror på vårnadsbidraget. Men jag har en annan vinkel också. Genom vårnadsbidraget slipper man bygga nya förskolor i till exempel Stockholm och andra områden. Genom vårnadsbidraget gömmer man arbetslösheten. På det sättet slipper man införa arbete för människor i Sverige och i Stockholm. Det är därför ni gynnas av detta. Det handlar inte om själva vårnadsbidraget. Jag tror inte att ni själva tror på det.

Anförande nr 49

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Arbetet med lika rättigheter är oerhört viktigt i skolan. Det är sorligt att det visar sig att alltfler elever har blivit intoleranta. Här senast kom det en undersökning som visar just på att alltfler elever har en negativ inställning till muslimska elever.

Socialdemokraterna har jobbat en hel del för lika rättigheter tillsammans med oss. Med det finns en sak som jag inte förstår. När man jobbar mot diskriminering och för människors lika värde bland elever – varför vill man då diskriminera huvudmän? Varför anser man att huvudmän för vissa friskolor inte är lika mycket värda? Det handlar naturligtvis om de muslimska huvudmännen, som Socialdemokraterna är negativa till. Ibland döljer man detta genom att prata om de religiösa friskolorna. I dag finns en nästan ohelig allians mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Folkpartiet när det gäller detta.

Anförande nr 50

A b e b e H a i l u (s): Yvonne Ruwaida! Jag har inte nämnt vare sig muslimska skolor eller friskolor. Jag har inte pratat om det. Jag är emot religiösa skolor, men jag har inte nämnt någon av dessa två. Jag är emot vårdnadsbidraget över huvud taget. Jag vet inte vad du pratar om.

Anförande nr 51

A r h e H a m e d n a c a (s): Fru ordförande, fullmäktige! Andelen barn som lämnar grundskolan med uppnådda kunskapsmål måste öka. Det görs inte genom att försvåra möjligheterna till inläring och utveckling. Vi vet att barn från studieovana miljöer har svårare att klara skolans uppsatta mål. Detta måste brytas. De elever som behöver stöd ska få det genom läxhjälp, fler vuxna i skolan, mindre grupper och speciell pedagogik.

Borgarna gör klart att deras vision om skolan handlar om hårdare tag och strängare regler för dem som inte klarar av studierna. Genom att skolk redovisas i betyg, genom mer auktoritet till lärarna och betyg från tidigare år ska de se till att fler klarar kunskapsmålen. Vi socialdemokrater hävdar att det är helt fel väg att gå. Man straffar elever som inte har samma förutsättningar att klara skolan.

Under de senaste fyra åren av vänstermajoritet i Stadshuset har vi arbetat i helt motsatt riktning mot vad borgarna nu föreslår. Vi har satsat på kompetensutveckling av skolans personal med inriktning på matematik, tvåspråkighet och läsning. Vi har sett till att öka arbetet med antalet vuxna i skolan och skapat ett resursfördelningssystem som innebär att de skolor som har störst behov får mest hjälp. Den socialdemokratiska budgetreservationen fortsätter på den redan inslagna vägen. Borgarna raserar ett lyckosamt arbete genom ett enda knytnävsslag i katedern.

Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 52

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är klart att till och med Socialdemokraterna måste inse att deras skolpolitik inte har fungerat. Den analys som Arhe nu gjorde är helt riktig. Vi måste göra någonting åt problemen.

De insikterna finns också inom valda delar av socialdemokratin. De finns inom till exempel LO, som kraftigt har angripit den förra socialdemokratiska regeringen för att den har gjort så lite. De fanns också hos den förra socialdemokratiska skolministern, som ju försökte lägga fram ett förslag om att man skulle ha nationella prov i svenska i årskurs tre. Då skulle man tydligt kunna se vilka elever som behöver det extra stöd som Arhe talar så väl om. En av dem som förstörde de möjligheterna var just Socialdemokraternas skolpolitiska talesman i den här salen, så jag tycker att ni ska tala tyst om det här att ni vill identifiera de barn som har det svårt. Det vill ni inte. Ni vill inte se verkligheten.

Anförande nr 53

A r h e H a m e d n a c a (s): Vi har gjort satsningar; det vet också Lotta. Men de satsningar som vi har gjort har inte haft hårda regler. Vi har inte sagt att vi ska stänga av de barn som behöver mest hjälp. Det är inte på det sättet som de ska få hjälp. De här barnen är redan drabbade. Det är andra satsningar som krävs. Sådana gör vi, och det ska vi också fortsätta att göra.

Det handlar inte om att straffa barn. De barn som inte klarar de här miljöerna får inte hjälp genom straff och betygssättning. Det är helt andra metoder som behöver utvecklas. Det har vi gjort, och det ska vi satsa på också i framtiden.

Anförande nr 54

C e c i l i a B r i n c k (m): Arhe sade det hittills bästa som har sagts i den här salen i dag om socialdemokratisk skolpolitik, nämligen: Vi fortsätter på den inslagna vägen. Det är precis det ni gör, och det är precis det ni har gjort under de senaste decennierna. Det är därför det ser ut som det gör.

Problemet är, som Lotta nyss sade, att ni inte vill se de elever som har särskilda behov och som har behov av särskilda stödinsatser. Hela er uppfattning om hur skolan ska fungera och se ut går ut på att alla elever egentligen är likadana. De har samma förutsättningar, de har samma behov och de har samma möjligheter, tycker ni. De som faller ut ur mallen ställer bara till det. Därför väljer ni att inte se dem.

Anförande nr 55

N i n a E k e l u n d (kd): Arhe sade att det var för mycket ordning. Det var den nya borgerliga politiken och det var tydligen jättehemskt. Vilka är det som drabbas av oordning? Det är de svaga barnen som drabbas av oordning i skolan. Det är de som behöver stöd, resurser och rammar.

Ni säger att Stockholmsprovet var ett straff. Nej, det är en uppföljning för att kunna fånga upp de barn som är svaga. Det är ett stöd för de allra svagaste eleverna.

Vår politik innebär nytt fokus. Vi flyttar resurser från gymnasium till grundskolan. IV-programmet är ett av de största programmen som finns. Vi vill se till att man satsar mer resurser genom läsprogram och mer stöd i de lägre åldrarna. Jag ser inget fel med det. Det är ett nytt fokus som också ni borde ha haft för många, många år sedan och som vi nu äntligen inför.

Anförande nr 56

A r h e H a m e d n a c a (s): De som drabbas mest av de hårda reglerna är de barn som redan är mest drabbade. Det är de som bor i förorterna och som behöver en annan typ av hjälp. Det är inte den här typen av hjälp som hjälper de barnen. De behöver mer samverkan med familjen, fler vuxna i skolan och mer pedagogik – inte mer straff. De här barnen behöver helt andra satsningar och inte den här typen av straff eller andra metoder som man utvecklar.

Andelen barn som klarar skolan ökar. Den har inte gått tillbaka. Den ökar, och det går framåt.

Utbildningsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Anförande nr 57

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Hösten 2005 blev det individuella programmet för första gången det största gymnasieprogrammet i Stockholms kommunala skolor. Programmet, som ju var tänkt för en liten andel elever som behövde tillfälligt stöd eftersom de inte hade blivit godkända i grundskolan, är numera större än både det samhällsvetenskapliga och det naturvetenskapliga programmet.

Den svenska gymnasieskolan håller på att förvandlas till en gigantisk utslagningsmaskin. Alltför elever lämnar också gymnasiet utan fullständiga betyg. Avhoppen, inte minst från de yrkesförberedande utbildningarna, ökar.

Stockholm och Sverige behöver en ny gymnasiepolitik. Studiemotiverade elever måste mötas av större utmaningar. De som vill satsa på en yrkesutbildning måste få möjlighet till en god utbildning utan krav på att uppnå högskolebehörighet. Dagens svaga intresse för yrkesförberedande program är ett tydligt underbetyg åt en socialdemokratisk utformning av skolan. Stockholm behöver elitskolor. Vi behöver elitskolor både för dem som vill bli byggare och dem som vill bli ingenjörer.

Därför är det nu så glädjande att skolministern har utlovat en helt ny gymnasiereform inom några få år. Jag tycker att Stockholm ska vara pådrivande i det arbetet. Vi ska gå före. Vi ska ha fler profilskolor. Vi ska ha en modern lärlingsutbildning. Jag tycker också att vi ska våga satsa på elitgymnasier för matematik, naturvetenskap och språk precis på samma sätt som det finns elitutbildning i dag för dansare, för olika typer av idrotter och sång och musik. Där kan man ta till vara elevernas olikheter och talanger på olika områden i stället för att stöpa alla i samma form.

Den som inte är i skolan får till slut problem med att lära sig. En bra gymnasieutbildning bygger på att eleverna faktiskt är närvarande. Skolk är och förblir oacceptabelt. När den förra borgerliga majoriteten införde skolk i betygen sjönk skolket. När Socialdemokraterna tog bort det i betygen gick det i rakt motsatt riktning. På tre år ökade skolket med 35 procent. En skola förutsätter elevernas närvaro. Därför kommer vi att se till att skolk återigen skrivs in i gymnasiebetygen.

Kunniga och engagerade lärare är avgörande för gymnasieskolan. Därför ska Stockholm så klart stå först i kön när regeringen kommer med sina aviserade satsningar på kompetensutveckling. För mig är det också självklart att de som undervisar i skolan ska vara behöriga. Vem skulle kunna tänka sig att bli opererad av en obehörig läkare? Det borde vara ett självklart krav att den unga generation stockholmare som nu går i skolan ska utbildas av personer med rätt utbildning och rätt kompetens.

Anförande nr 58

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag måste bara ställa några frågor till borgarrådet Edholm: Tycker inte du som liberal att det är en smula obehagligt att ta ordet elit i din mun på det där sättet? Vilka skolor tänkte du att de som inte tillhör din elit ska gå i? Eller ska alla gå i elitskolor? Och vad menar du då med elit?

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (fp): Naturligtvis finns det inte en enda elit som är bra på allt. Det tror inte jag på. Det är få människor som är multikompetenta på det sättet. Men det är klart att det finns människor med särskild begåvning för till exempel dans, sång eller ishockey men också naturligtvis för matematik eller språk. Jag tycker att gymnasieskolan ska erbjuda de eleverna särskilda utbildningar som stimulerar dem mer än vad den andra gymnasieskolan i dag gör.

Jag tolkar det här som att Socialdemokraterna kommer att driva att vi ska lägga ned Svenska balettskolan, Adolf Fredriks musikklasser och de idrottsgymnasier som finns. Det är det enda sättet man kan tolka det här på. För mig är det ingen skillnad mellan att vara duktig i matematik och att vara duktig i ishockey. Vi måste stödja och stimulera båda de kategorierna liksom andra kategorier elever som behöver lite extra tuggmotstånd i skolan. Jag tror att det skulle vara bra för skolan och för eleverna, men också för Sverige på sikt.

Anförande nr 60

S u s a n n a B r o l i n (v): Om man tittar på vad som har hänt med gymnasierna under de senaste åren ser man att det har varit en ganska stor förändring. När jag var ung – det låter som om det var på stenåldern, men det var det inte – fanns det många förortsgymnasier som hade bra rykte. Där ville man gå. Själv gick jag i Farsta gymnasium och var stolt över det. Det här urholkades när ni skulle genomföra er första frihetsreform. Då försökte man slåss med hjälp av att hitta olika profiler. Vissa gymnasier lyckades bra, till exempel Skärholmen. De är bara att gratulera, men det var framför allt under den här mandatperioden.

Nu kommer nästa steg – elitskolor. I dag kan man faktiskt få hjälp som duktig elev. Man kan få svårare böcker fast ungefär på samma område. Det här är någonting som har utvecklats under den nuvarande så kallade flumskolan. Varför ska vi ha en elit?

Behöriga lärare är också en fråga som tas upp. Det tycker jag är jätteviktigt. Men varför har man då infört en friskolereform? Man kan se att de flesta obehöriga lärarna finns just inom friskolorna.

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (fp): För första gången någonsin i en budget, vad jag vet, slås det fast att de lärare som anställs vid våra skolor ska vara behöriga. Jag tror att det är enormt viktigt. Jag delar din uppfattning när det gäller en del friskolor. Det är inte likadant överallt. Alla friskolor har inte en låg andel utbildade lärare. Men en del

har det, och jag tycker inte att det ska vara på det sättet. Det är också otroligt stora skillnader över landet när det gäller andelen behöriga lärare i den kommunala skolan.

Behörigheten är viktig. Det är dags att slå fast att utbildade lärare är en förutsättning för en bra skola. Det har alldeles för länge funnits nästan som ett mantra att det inte spelar någon större roll ifall lärarna är utbildade eller inte. Jag delar din uppfattning om detta.

Anförande nr 62

Cecilia Brinck (m): Fru ordförande, fullmäktige! Nästan allt det som vi tidigare har sagt när vi diskuterade grundskola och förskola kan sägas även om gymnasieskolan. Det handlar om ordningsproblemen, bristen på respekt för kamrater och vuxna i skolan, mobbning, skolk och bristande arbetsro – en arbetsmiljö som rätt få av oss vuxna skulle acceptera. Men vi tycker att den är om inte acceptabel så åtminstone oundviklig i skolan. Det har vi fått ganska klart för oss under den tidigare debatten här i dag. Så vill vi inte ha det – inte på gymnasieskolan heller. Om sedan Vänsterpartiet väljer att kalla det för disciplin så må det vara dem obetaget att göra det.

Det var väldigt vilken indignation tanken på elitskolor väckte! Jag har alltid varit förundrad över att det för socialdemokratin och Vänstern är helt legitimt – det till och med uppmuntras – att ha specialskolor för barn som är duktiga på att spela ishockey. Det finns en sådan gymnasieskola i Tingsryd, om ni inte visste det. Det gäller också barn som är duktiga på att åka skidor eller duktiga på någon annan sport. Det gäller barn som är bra på att sjunga, dansa eller spela fiol. Men för barn som är bra i matte går det inte. Varför är det så? Vad är skillnaden? Vilka intressen hotas om de barn som är duktiga även i teoretiska ämnen får möjlighet att gå i en skola där de får en extra chans att utveckla sin begåvning i just de ämnena?

Det individuella programmet är det största i gymnasieskolan. Så var det, som vi alla vet, inte alls tänkt att vara. Tvärtom var programmet tänkt som ett undantag för de elever som inte hittade någon plats någon annanstans. Gymnasieskolan ska ge förberedelse både för de elever som vill gå ett teoretiskt inriktat program och för de elever som vill ägna sig åt en mer yrkesförberedande gymnasieskolgång. Detta vill vi göra genom olika typer av lärlingsutbildningar och genom yrkesförberedande gymnasieprogram som *är* yrkesförberedande och inte något slags dålig halvmesyr. Ni tycker ju inte att det är riktigt legitimt att syssla med sådana saker inom gymnasieskolans ram och försöker därför låtsas att de praktiska gymnasieprogram ni har byggt upp är fungerande yrkesförberedande program. Men det är de inte; det vet vi alla.

Vi vill ha valfrihet. Vi vill ha möjlighet att välja mellan flera utförare, flera organisationer och flera skolhuvudmän. Den sfi-fråga som det nu frånvarande borgarrådet Ruwaida ställde för en halvtimme sedan hör rätteligen hemma i den här debatten. Det var därför vi inte besvarade den då. Sfi är en oerhört viktig verksamhet som understundom fungerar ganska dåligt. Vi vill undersöka möjligheterna att införa ett pengsystem för sfi:n. Vi vill också undersöka möjligheterna till en utökad samverkan med vuxenutbildningen. Det tror vi är oerhört viktigt.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 63

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag tänker börja med att kommentera det här med elit och varför det väcker så många känslor. Först och främst vet jag inte vilken verklighet du befinner dig i. Redan i dag har alla barn möjlighet att profilera sina intressen på olika sätt om de vill det. Det gäller även NO, svenska och matte. Men ni vill lägga speciella resurser på de elever som klarar sig bäst ändå. Det kommer att tas från de elever som behöver mest resurser. Det rimmar illa med det som vi debatterade tidigare i dag.

Ännu mer illa rimmar det när vi vet att det blir mindre resurser till komvux och så vidare för de barn som vill hämta sig senare i livet. I stället har resurserna lagts på en liten elit. Detta är inte bra för ett helt samhälle. Det är någonting som också forskningen visar.

Jag är ledsen, men det är *ni* som använder orden disciplinära åtgärder. Det står i er budget. Det är synd att ni för en politik som ni själva inte vill stå för.

Anförande nr 64

C e c i l i a B r i n c k (m): Susanna Brolin! Då utgår jag ifrån att du snart kommer att väcka en motion om att Adolf Fredriks musikklasser ska läggas ned, att Kungsholmens musikgymnasium ska läggas ned och att Södra Latins estetiska program ska läggas ned. De specialgymnasier som redan finns både i Stockholm och på andra ställen ska läggas ned. Det är den enda naturliga konsekvensen av ditt resonemang.

Anförande nr 65

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Cecilia Brinck började med att säga att mycket som gällde för den förra debatten gäller också för den här. Det är helt riktigt. Bland annat gäller också de nedskärningar som ni föreslår definitivt för den här debatten. Här ligger ett specifikt besparingsbeting på utbildningsnämnden på 151 miljoner kronor på lokaler.

Vi som har småduttat lite med lokaler och fastigheter vet att de ofta är bundna av något slags kontrakt. I genomsnitt är det kanske ett treårskontrakt med sex månaders uppsägningstid, om man skulle gissa. Min fråga är: Hur realistiskt känner du att detta är? Vilka lokaler är det ni ska kliva ut ur? Finns det någon plan? Handlar det om att kliva ut för 150 miljoner den 1 januari eller om att kliva ut för 300 miljoner den 1 juli?

Anförande nr 66

C e c i l i a B r i n c k (m): Roger Mogert! Jag har också duttat en del med fastigheter under min politiska karriär. Jag vet också att det ibland inte är helt enkelt att i förväg tala om exakt vad som kommer att ske. Men den besparing du talar om

ligger på hela utbildningsområdet. Den ligger inte alls bara på gymnasieskolan. Det hade varit hederligt om du hade sagt det.

Du vet precis lika väl som jag att det finns tomma lokaler. Och det kommer att finnas ännu fler tomma lokaler under de närmaste åren eftersom elevantalet sjunker.

Anförande nr 67

Z a i d a C a t a l á n (mp): Kära stockholmare! Jag skulle vilja prata om vad det är för typ av gymnasieskola som ni egentligen vill ha. Det var inte så länge sedan jag själv gick på gymnasiet, så detta ligger nära till hands.

En sak som jag kommer ihåg att jag tyckte minst om var att jag inte var tvungen att lära mig därför att kunskapen i sig var så kul och att jag inte drevs av mina lärare därför att kunskapen är fantastisk och kan ta mig överallt. Nej, jag piskades fram för att få bra betyg, för att få ett bra jobb och för att kunna komma in på det universitet jag ville komma in på. Det tycker inte jag är en human gymnasieskola. Det är glädjen över kunskapen som ska vara det viktiga.

Jag ska gå över till de problem som har diskuterats här och som finns i gymnasieskolan. Det gäller de elever som inte har tillräckliga betyg. Det gäller skoltröttheten och de marginaliserade ungdomar som kommer från en ekonomisk underklass och som inte har samma möjligheter att ta sig fram. Hur vill den borgerliga majoriteten lösa detta? Det enkla svaret kan man sammanfatta så här: Genom att införa en ny form av militärskola med hårda krav på ordningen och uppförandet i klassrummet till exempel.

Jag förstår inte den här logiken riktigt. De ungdomar som kommer från mindre privilegierade förhållanden behöver det stöd och den hjälp de kan få för att faktiskt bli sugna på att lära sig. Tänk er att få en piska som säger: Hördu du – nu hade du x timmar frånvaro den här terminen och det här året fick du ett streck i betyget Ordning och uppförande! Det kommer inte att hjälpa någon. Jag är förvånad.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Folkpartiet också. Hur kan ni som liberalt parti förespråka den här synen på individen? Ni tar bort den totala synen på individen och går bort från den liberala idén om att ansvaret för individen går allra först och att skolan ska sätta individen främst.

Jag skulle också vilja nämna något om sfi. Sfi-satsningarna är jätteviktiga och vi är ledsna för att det inte har blivit fler sådana. Vi har tillfört 20 miljoner kronor i vårt budgetförslag till detta, för det behövs en satsning. Det är oerhört dåligt som det är nu. Statusen för lärarna behöver höjas. Lönen behöver höjas. Tillgängligheten till sfi-undervisning som har redovisats är mycket låg, och den måste också höjas.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 68

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag känner Zaida Catalán som en begåvad, ung och värtalig politiker. Jag tror faktiskt att hon har fått en del av de

kunskaperna i den gymnasieskola hon gick i. Men tydligen är det så att eftersom hon fick den kunskapen på fel sätt och inte på det sätt som hon själv hade velat är den ingenting värd.

Jag tror att man får kunskaper på olika sätt. Jag tror att det är viktigt att skolan ställer krav på eleverna, men också har höga förväntningar på dem när det gäller att de faktiskt kan åstadkomma saker och ting. Det var väl det som var för otäckt för Zaida Catalán. Jag kan trots allt säga att min syn på detta är att den skola som Zaida gick i lyckades rätt väl med sitt uppdrag eftersom hon sitter här i fullmäktige i dag.

Anförande nr 69

Z a i d a C a t a l á n (mp): Jag får börja med att tacka för borgarrådets komplimanger. Jag är tacksam för dem. Men tyvärr har inte alla samma möjligheter som jag hade. Jag hade två föräldrar som stöttade mig genom min skolgång. De sade till mig att jag kunde överkomma alla hinder jag hade.

Tyvärr ser jag en omvärld där alla elever inte har det stödet hemifrån. Var finns den vuxenvärld i skolvärlden som tar ansvar för eleverna? I stället för att säga att nu får du streck i Ordning och uppförande och nu får du så och så många markeringar om frånvaro i ditt betyg måste man ta ett ansvar. Det gäller också gentemot mobbning. De förslagen och den varma handen från skolan finns inte i den borgerliga världen. Här finns bara piskor, och det skrämmar mig.

Anförande nr 70

J o h a n n a S j ö (m): Fru ordförande! Är den grundskola som vi har i dag alltså för elitistisk? Är det budskapet? Är dagens skola inhuman? Det tycker jag är att ta till ganska stora överord från Vänsterpartiets sida. De signalsystem som du talar om ska givetvis fungera i förväg. Att skolk är dåligt ska givetvis vara klart från början och inte komma som någon överraskning. I dag har många gymnasieelever i vår stad nämligen uppfattningen att skolk inte är något problem därför att skolan inte kan tillföra någonting.

Om ni får driva en skolpolitik på er inslagna väg kommer skolan inte heller att tillföra någonting. Den kommer möjligtvis att vara ett samlingsrum där eleverna ska kunna göra vad de vill. Är det förvånande att de i stället väljer att träffas någon annanstans än i skollokaler om de uppfattar att skolan inte bringar dem någonting extra? Skolan ska bringa kunskap, och det ska redan i förväg vara tydligt att skolk, sen ankomst och stökigt beteende är ett bekymmer för de själva och för andra elever och att det inte tolereras. Det är klart att det inte ska komma som någon överraskning i efterhand.

Anförande nr 71

Z a i d a C a t a l á n (mp): För det första representerar jag Miljöpartiet. För det andra vill jag säga att jag inte ser den logiska tanken i hur man tänker sig att skolket försvinner därför att du har en argare lärare i klassrummet med fler disciplinära befogenheter. Det kanske funkar i militärvärlden, därför att det är ungefär så det

måste fungera där. Men det här är skolan! Det här är våra medborgare, våra barn och ungdomar. Dem borde vi vara humana emot och se till att alla är olika.

Anförande nr 72

N i n a E k e l u n d (kd): Jag bara undrar: Är det OK om jag skippar att gå till jobbet? Jag tycker faktiskt att man kan göra den jämförelsen. Det är ganska bra att det skrivs in att man har skolkat; det är en viktig del.

Man pratar om militärskola här. Det är de svaga som kommer att drabbas i den militärskola som vi inför, säger man. Jag har varit inne på det här förut. Jag tycker att det är precis tvärtom. Det handlar om att ge stöd till grundskolan och stöd till de svaga eleverna – till dem som inte har stöd hemma, som inte får hjälp att läsa läxor och som inte har föräldrar som läser böcker med dem. Dem kunde vi fånga upp med hjälp av Stockholmsprovet, som är en uppföljning och ingenting annat. Det handlar också om läxläsning utvecklingsdelen, som är en jätteviktig del för att stödja elever som har det svårt. De kanske inte får den hjälpen hemma.

Jag menar att i vårt system fångar vi upp de svaga eleverna så att de är mogna och duktiga när vi väl kommer till gymnasiet. Där ska de få rätt stöd.

Anförande nr 73

Z a i d a C a t a l á n (mp): Om man skolkar från jobbet gissar jag att arbetsgivaren eller chefen tar ett samtal med dig innan du får sparken. Den här nya politiken, där detta åker direkt in i ett papper som du alltid ska ha med dig i din framtid – betygen från skolan – innebär en livstidsdom, om man ska hårdra det. Detta är någonting som alltid kommer att döma dig på din väg. Så tycker inte jag att man ska behandla barn och ungdomar. De ska få en andra och en tredje chans och en fjärde om det så krävs till att vara en del av vårt samhälle och bli goda medborgare.

Jag tycker att det är bra att ni är för stöd till elever. Jag ser bara inte det i den hårdföra och hårdnackade syn som man har på barn och ungdomar i skolan. De ska piskas in i leden, verkar det som. Jag är fortfarande förbryllad över det.

Anförande nr 74

P a u l o S i l v a (mp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm behöver satsa mer på svenskundervisningen för invandrare. Det är genom satsningar på den som vi kan ge människor ett verktyg för att ta till sig det svenska språket, för att kunna integreras i Sverige.

Stockholm satsar i dag väldigt lite på svenska för invandrare om man räknar per elev. Göteborg satsar till exempel tre gånger mer per elev. Undervisningen präglas av genomgående låg kvalitet, grupper med 35 ibland 40 elever finns på lektionerna. Det är ett system som bryter ned människor som kommer till Sverige förväntansfulla. Många kommer som anhöriginvandrare och har alltså inte varit flyktingar. Som anhöriginvandrare har de större möjligheter. De kommer hit frivilligt, de vill integreras, få ett jobb och så vidare. Men de får inte de språkliga verktygen.

Systemet bryter ned och passiviserar människor. Lärarna är dåligt betalda. På många av lektionerna är de inte närvarande. Utbildningsföretagen sparar och har väldigt lite undervisningstid. Man har inte system som garanterar att alla människor får den svenska de behöver. Många gånger är det så att efter till exempel tre veckors undervisning kommer en ny kull in i den undervisning som har startat tidigare. Det blir aldrig någon kontinuitet. Det kommer in nya människor, man börjar om, man går kvar i samma kurs och så vidare. Det är ett system som vi har anledning att ifrågasätta.

Jag tror att det är viktigt att den nya majoriteten faktiskt ställer lite krav på utbildningsföretagen, på den undervisning som de ger och på kvaliteten, och att ni också satsar pengar, inte bara riktar udden mot att ställa krav på invandrarna, på dem som har den svåraste situationen, de som är nyanlända. Rikta inte bara personliga krav mot dem. Rikta kraven mot språkföretagen och se till att de håller en högre kvalitet. Se till att de har en bra svenskundervisning.

Men då måste ni också vara beredda att skjuta till mer pengar. Jag är glad över att Miljöpartiet skjuter till 20 miljoner till den här undervisningen. Då förebygger vi att människor hamnar utanför, att människor hamnar i arbetslöshet, med socialbidrag. Genom att satsa på svenskundervisningen investerar vi i nya svenskar som också kommer att få bättre möjligheter att klara sig i Sverige.

Anförande nr 75

Borgarrådet E d h o l m (fp): I princip håller jag med Paulo Silva om att vi måste reformera svenska för invandrare. Vi måste till exempel ha en mycket tydligare koppling, tror jag, mellan praktik och språkutbildning och även en större individualisering i undervisningen eftersom de som kommer till Sverige – och nu kommer det väldigt många, ska man ha klart för sig – har väldigt olika förutsättningar.

Men den svartmålning som Miljöpartiet ägnar sig åt instämmer jag inte i. Ni har ju varit ansvariga i fyra år så jag antar att om det är så illa som det låter faller det ansvaret på er själva. Jag tycker inte att det är så dåligt. Men, som sagt var, det behövs förändringar.

Anförande nr 76

P a u l o S i l v a (mp): Man måste ju ställa sig frågan varför det inte är någon europé som går på de här lektionerna. De kan ju alla betala för sig. De går på Folkuniversitetet där en månads studier kostar 4 500–5 000 kronor. Det finns nästan ingen från Västeuropa eller USA som går på sfi. De lämnar in efter en vecka. De inser att det är en fullkomligt hopplös undervisningsform, att kvaliteten är så låg att det inte ens är värt att slösa bort sin tid där. Det är en halvmesyr, tyvärr. Jag kan vara kritisk också mot den tidigare majoriteten. Jag förbehåller mig faktiskt den rätten. Det har inte fungerat så bra.

Är du akademiker och kommer till Sverige i dag och vill plugga svenska seriöst på heltid erbjuds du en kurs på Lernia, ett par timmar i veckan i ett par veckor. Det är fullkomligt oseriöst. Vi tar inte vara på människors möjligheter och vilja att lära sig

svenska. Visst kan vissa vilja jobba ibland och andra vill plugga seriöst. För dem måste det också finnas ett alternativ.

Anförande nr 77

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja börja prata om ett lite bredare perspektiv på utbildningsområdet utifrån vad som är ett utvecklande liv för oss som människor och medborgare i Stockholm. Då tycker jag att det är viktigt att sätta in hela människan i det perspektivet och inte bara gymnasietiden och ungdomsåren i skolan. Jag vill att vi har en helhetssyn i Stockholms kommun på den utbildningspolitik som vi för härifrån och som ska gälla hela livet. Då förstår ni att jag pratar om det livslånga lärandet.

För mig och för Socialdemokraterna är det självklart att det ska vara så. Jag är beredd att erkänna att det finns brister i den skola som vi har. När det gäller åt vilket håll vi vill gå är i alla fall jag helt säker på vart jag vill. Då är målet att alla ska ha möjlighet att vara med i det livslånga lärandet. Arbete och ekonomi ska ordnas så att alla ska kunna vara med.

Dessutom ska reell kompetens, validering på olika sätt, vara meriterande för att vi ska kunna ta vara på alla de ställen som vi faktiskt lär oss saker på. Det är faktiskt så att vi lär oss mycket på våra arbetsplatser och vi lär oss mycket på vår fritid som också kan vara värdefulla meriter för samhället att ta vara på.

Men det är också viktigt att speciella resurser finns för de personer som faktiskt har det besvärligt. Jag är själv en sådan person som har haft det lite kämpigt i skolan. Jag skulle nästan vilja påstå att jag faktiskt var den där stökiga personen i skolan. På grund av att jag fick problem med mina betyg står jag här i dag. I skolan upplevde de inte mig som en resurs, men jag fick energi därför att jag fick ett motstånd från skolan. Och det vill inte jag utsätta andra för. Det är det jag tycker symboliserar det förslag som den borgerliga majoriteten lägger fram, hårdare tag i skolan över lag.

Konkret skulle jag vilja komma in på vuxenutbildningen och faktiskt fråga vad det är som ska bort. Vi har pratat om att det finns problem i grundskolan och att det finns problem i gymnasieskolan. Sedan säger ni att vi ska kapa bort en tredjedel av vuxenutbildningen, kombinerat med att vi faktiskt har en regering som plockar bort rekryteringsbidraget på 600 miljoner. Så fortsätter man helt enkelt att säga möjligheterna för dem som har behov av att komma igen senare i livet.

Anförande nr 78

C e c i l i a B r i n c k (m): Alla ska få vara med, säger Magnus Johansson. Nu är vi där igen. Problemet är att alla inte är med. Varje gång vi diskuterar skolpolitik i den här salen eller diskuterar skolpolitik med Socialdemokraterna över huvud taget är det som om ni börjar om från början. Ni börjar från ett alldeles tomt blad och så bygger ni upp någonting som ni tycker ser tjustigt ut. Ni utgår inte från den verklighet som faktiskt finns ute på skolorna, från det vi ser när vi är ute och iakttar vad som händer i verkligheten, utan ni utgår från något slags idealbild av hur ni tycker att det skulle kunna vara. Då är det fullständigt självklart att inga förändringar kommer att

ske över huvud taget så länge ni har ansvar för skolpolitiken. Därför är vi alldeles extra tacksamma att ni inte har det längre.

Anförande nr 79

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Jag vill minnas att jag sade att vi erkände att det fanns problem. Jag vet inte om du valde att inte lyssna på just de orden. Det finns problem i skolan, och jag är beredd att ha en dialog om de problemen och försöka hitta lösningar på dem. Men jag vill fortfarande ha svar på vad det är som ska bort. En tredjedel av vuxenutbildningen i Stockholms kommun försvinner vid årsskiftet.

Anförande nr 80

Borgarrådet E d h o l m (fp): En stor del av vuxenutbildningen är inte betingad av ett utbildningsbehov som inte hade funnits om det inte vore så att det var hög arbetslöshet. När arbetslösheten sjunker och när antalet jobb ökar kraftigt är det också naturligt att man skär ned på vuxenutbildningen, helt enkelt för att efterfrågan minskar. Efterfrågan kommer att minska i Stockholm. Precis den typen av besparingar som vi gör på Vux nu gjorde också Socialdemokraterna förra gången vi hade en högkonjunktur. "Konjunkturdelen" av vuxenutbildningen måste öka ibland och minska ibland. Däremot är det självklart oerhört viktigt att den andra chansen finns kvar.

Men sedan finns det en tredje kategori i vuxenutbildning. Det är de som går om hela den gymnasieutbildning som de just har fått med godkända betyg. Det tycker inte jag är rimligt. Det är slöseri med energi.

Anförande nr 81

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Det finns delar i det du säger som jag håller med om, Lotta. Men frågan kvarstår ändå. Jag ställer också upp på konjunkturläget. Det socialdemokratiska förslaget innebär att vi faktiskt sparar 14 miljoner på vuxenutbildningen. Det är den bedömning som vi har gjort för att komma till rätta med den minskade efterfrågan på grund av konjunkturläget. Men det är skillnad på 68 miljoner och 14 miljoner. Det är ett rejält dråpslag ni ger vuxenutbildningen. Jag vill vara ärlig och säga att vi faktiskt har tittat på konjunkturläget när vi har gjort vår budgetreservation. Men vad är det som ska bort? Det undrar jag fortfarande.

Anförande nr 82

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle faktiskt vilja ställa en kanske något mer öppen fråga än vanligt, framför allt till Folkpartiet och borgarrådet Edholm. Det gäller egentligen formuleringen på s. 149 om den fulla etableringsfriheten för friskolor som ska råda utan några om och men. Jag skulle vilja knyta det till de två artiklar som har varit införda i City. De handlar i första hand om förskolor men är principiellt egentligen samma resonemang.

Det handlar om scientologernas verksamhet, bland annat i Bandhagen och Rågsved. För mig och naturligtvis för många andra föräldrar i det området är det en lite obehaglig känsla när den här typen av verksamhet etablerar sig i lönndom, för det är

faktiskt det som det handlar om. Man har ganska många frågor som man vill ha svar på och som skapar en misstänksamhet som faktiskt kan drabba också andra aktörer.

När jag läser dagens City får jag känslan av och jag är egentligen i grunden övertygad om att du och jag har samma obehagskänsla när det gäller att den här typen av sekt driver sådan här verksamhet. Du säger bland annat att det inte är någon hemlighet att Folkpartiet är tveksamt till religiösa friskolor. Det är ytterligt korrekt. Det har ni varit ganska tydliga med. Du beskriver att lagen är ett problem. Det är också korrekt.

Men sedan står det tydligt i budgeten att full etableringsfrihet för friskolor ska råda. Det är faktiskt också så att ni i riksdagen har röstat emot bland annat mitt parti och fått igenom en lagstiftning, den lagstiftning som du nu säger är ett problem, som gör det väldigt svårt för att inte säga omöjligt att komma åt den här typen av verksamhet. Jag skulle faktiskt vilja fråga, och det är en öppen fråga för jag tycker helt ärligt att det här är en svår problematik: Vad är du beredd att göra i Stockholm för att begränsa den här typen av verksamhet? Vilken typ av resonemang är du beredd att föra med skolministern när det gäller behov av ny lagstiftning på det här området?

Anförande nr 83

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den metod som man kan använda sig av är naturligtvis den metod som vi alltid använder oss av, nämligen bättre kontroll och bättre inspektioner, inspektioner av skolor och förskolor där man inte talar om i förväg att man tänker komma. Man ställer krav, som vi gör i Stockholm och alltid har gjort, på utbildad personal i ledningen för förskolan och så vidare.

Det är klart att jag kan konstatera att den här typen av förskolor har funnits i årtal i Stockholm, också när ni har varit ansvariga för verksamheten under den tid det var fullt möjligt att stoppa hundra procent av alla fristående förskolor i Stockholm eftersom vi inte hade den lagstiftning som vi har i dag. Med fri etableringsrätt menas naturligtvis att den som vill och har kompetens, ekonomi, lokaler och så vidare och som följer den svenska läroplanen också kan få tillstånd att starta. Det gäller även för friskolor.

Anförande nr 84

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får tacka för svaret, även om det bara rörde en del av frågeställningen. Jag vill betona att min poäng inte var att på något sätt föra debatten genom att säga att det här i första hand är ert fel. Jag är medveten om att åtminstone en av de här skolorna öppnade 2003 i Stockholm. Men jag vill gärna ha en öppen diskussion om den här frågan, för jag tycker att det är problematiskt.

Anförande nr 85

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej allihop! I debatten om friskolor finns det väldigt mycket myter, speciellt när det handlar om religiösa friskolor. Jag vill säga att det är oerhört viktigt att man inte odlar myter, för den typen av mytspridning bidrar faktiskt till diskriminering och rasism i Sverige, ett utanförskap som människor, till exempel muslimska tjejer, känner av väldigt starkt. Det ökas när

politiker i medierna, som i dag i City, säger att man är negativ till religiösa friskolor. Man skapar en bild.

Ni borde veta, om ni är pålästa, ni pratar ju så mycket om kunskap, att det inte finns någon undervisning i Sverige som är konfessionell. Att en skola har en inriktning som är religiös innebär däremot inte att undervisningen är religiös.

Det som är viktigt när det gäller friskolor och kommunala skolor är att vi har bra kontroller. Det är att vi har skadestånd om man inte lever upp till de krav som ställs och att man kan bli av med tillståndet lite lättare än enligt reglerna i dag. Det är de reglerna vi ska ha. Men vi ska inte börja prata om olika inriktningar på det här negativa sättet. Det är en väldigt farlig, intolerant utveckling.

Anförande nr 86

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag var inte direkt apostroferad i den här frågan, men jag kan naturligtvis inte motstå chansen att hålla med Yvonne Ruwaida. Jag delar nämligen din uppfattning att man inte ska problematisera det här för mycket. Jag är inte heller särskilt förtjust i scientologerna. Men det framgår också av artiklarna i Stockholm City, både i går och i dag, att varken eleverna eller föräldrarna, staden eller för den delen Skolverket, som har det övergripande tillsynsansvaret, har några invändningar mot den verksamhet som bedrivs i de här skolorna. Förutsatt att tillsynsansvaret fungerar, förutsatt att man följer de styrdokument och läroplaner som finns, vilket, som Lotta också påpekade, friskolorna är skyldiga att göra, är inte huvudmannaskapet automatiskt ett problem.

Däremot kan det bli ett problem om vi så att säga drar religiösa friskolor ett snäpp till. Det finns nämligen religiösa friskolor. Det finns katolska friskolor. Det finns judiska friskolor. Det finns evangeliska friskolor. De svenska frikyrkorna har friskolor. Det finns muslimska friskolor. Hur ska vi hantera dem?

Anförande nr 87

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får börja med att säga att du har alldeles rätt. Du var inte alls apostroferad. Så långt är vi helt överens. Min poäng var också att jag tycker att detta är ett svårt problem. Jag håller med dig, det kan inte vara tal om att judiska församlingen inte har rätt att bedriva en skola. Jag ser inte det som ett problem. Man kan dra ut det där ganska långt. Men här handlar det om en religiös sekt som bedriver en verksamhet i det fördolda. Det är det som jag tycker är problematiskt. Det var om det jag ville ställa en fråga, eftersom Folkpartiet har uttalat att man är väldigt tveksam till religiösa friskolor. Det var därför jag ville ha en dialog om det, inte för att jag ville markera att jag är emot alla typer av religiösa skolor.

Anförande nr 88

J o h a n n a S j ö (m): Fru ordförande, ärade fullmäktigekolleger! För att byta ämne vill jag tala lite om stressen i skolan. Det är ett stort bekymmer, vilket även Socialdemokraterna glädjande nog har uppmärksammat. Tyvärr har de inte kommit med så många konkreta förslag på hur man ska komma åt stressen.

Stress kan enligt mitt sätt att se bero på många olika saker: brist på återkoppling och bekräftelse, brist på stöd när sådant behövs, brist på ordning och arbetsro och brist på stimulans och känsla av relevans. Därför strävar vår skolpolitik mot att säkra återkopplingen genom tidigare betyg, tydligare betyg i flera steg, tester och prov som gör att eleven vet var han eller hon ligger i sin utveckling och om det finns någonting man behöver anstränga sig mer med.

Vi vill också säkerställa att skolan genom hela skoltiden, från förskolan fram till dess att man lämnar gymnasiet, ger eleven det stöd som behövs. Den ska också säkerställa att eleven ges ordning, både genom att tydliggöra lärarnas befogenheter och genom att ta upp kampen mot mobbning, kränkande beteende och oordning med evidensbaserade program. Det måste fungera för att det ska vara någon vits med det hela.

Vi vill också säkerställa att varje elev som går i gymnasieskolan i Stockholm, och det här är ganska stort, ska vara trygg i att man får en utbildning som förbereder en väl för framtiden. Eleverna ska veta att deras skoltid har förberett dem inför kommande studier och inför arbetslivet, både när det gäller kunskaper och när det gäller social kompetens. Det gäller att kunna fungera både på en vidareutbildning och på arbetsmarknaden. Det går inte när man tror att det går att komma för sent, att utebli eller att bete sig som en tölp. Vår skolpolitik säkerställer en trygg skola där eleverna växer och ges förutsättningar att gå fram i livet med tillförsikt.

Anförande nr 89

S u s a n n a B r o l i n (v): Stressen för många av våra barn och ungdomar kanske är en av de största ohälsfaktorer vi har att hantera. Därför vill jag fundera på vad det är för stress vi mår dåligt av. Det är när vi känner att vi inte har inflytande och kan påverka vår vardag. Då vill jag fråga er: Om ni vill avlasta eleverna stressen, varför vill ni då förbjuda elevstyrda skolor där elever känner att de får komma med och påverka?

Jag vill också fråga varför ni vill förstärka den här stressen hos de elever som redan känner pressen genom att höja betygen och kraven på ordning och reda. Det är just de betygsstressade ungarna som tar till sig dessa disciplinära toner.

Anförande nr 90

J o h a n n a S j ö (m): Det är spännande. Nu kommer vi tillbaka till inflytande. Inflytande behöver inte innebära att man väljer någon annan som ska sitta i ett organ som efter föredragningslista har fastslagna möten där man klubbar beslut och har votering. Inflytande kan innebära många andra saker och som vi ser det borde det också göra det: att man ska få välja vilken utbildning man vill gå, vilken skola man vill gå i, att man ska kunna börja skolan när man är mogen för det, att man ska kunna gå vidare i skolan när man är mogen för det, att man ska veta att man har rätt till den hjälp man behöver.

Elevstyrda skolor är en form av inflytande, men det är ett kollektivt, övergripande inflytande. Vi vill föra ned inflytandet på individnivå. Det minskar stressen. Man kan säga att det skulle vara stressande att få betyg i ordning och uppförande, men problemet är ju att det är stressande om man aldrig får sitta en lektion i lugn och ro

från första minut till sista minut utan att det springer folk i dörren, att folk kommer för sent och att läraren måste börja om från början. Oordningen är stressande. Det är inte betygen som kommer att stressa. Det är bristen på ordning.

Anförande nr 91

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att ni engagerar er i stressen och arbetssituationen i skolan. Man må tycka vad man vill om sådana saker som nationella prov och betyg. Oavsett vilka positiva sidor ni kan se av det är det ganska tydligt belagt att det leder till stress för många elever. Att införa det som ett sätt att möta stressen är som att slita bladen av rosorna för att lössen ska svälta ihjäl. Det är lite *contradiction in terms*.

Om man vill komma åt arbetsklimatet i skolan tror jag att det handlar om att skjuta till mer resurser, få flera vuxna och ha en starkare verksamhet. Men där har ni valt en annan väg och minskar i stället resurserna.

Anförande nr 92

J o h a n n a S j ö (m): Uppföljning ger trygghet. Om man vet hur man ligger till får man trygghet. Om man vet att man får det stöd man behöver om man inte har hunnit med blir man trygg. Då blir prov och betyg inte någonting som kommer som en otäck överraskning utan det blir ett hjälpmedel så som det är ämnat.

Anförande nr 93

J o n a s E k l u n d (mp): Jag tycker också att Johanna Sjö säger en del saker som är mycket sympatiska. Det är sympatiskt att Moderaterna vill göra någonting åt stressen i skolan. Visst innebär det stress för eleverna och för läraren om det är stökigt i klassrummet. Det måste man göra någonting åt. Problemet är hur man gör någonting åt det.

De elever som är stökigast i klassrummet är knappast de som bryr sig särskilt mycket om de får icke godkänt i ordning och uppförande. De som bryr sig om sina betyg brukar vara de som sitter ned tyst och lugnt och jobbar på. De som bryr sig om att det står i terminsbetyget att man har skolkat är de som ändå är på lektionerna. De som skolkar visar genom att skolka att de inte bryr sig om det eller att de inte orkar vara i skolan av en eller annan anledning. Det är flummiga lösningar.

Moderaterna har också en flummig inställning till elevinflytandet, att man ska få inflytande en och en var för sig över skolsituationen. Det är fullständigt orimligt. En skola med 200 elever är inte 200 olika skolor. Man måste gå ihop och ha inflytande tillsammans.

Anförande nr 94

J o h a n n a S j ö (m): Jag är fascinerad av att höra hur ni på andra sidan salen ser på det här. Ni tror att signalsystem bara funkar i efterhand. Varför har vi hela straffrättsystemet? Varför är det förbjudet att klippa till någon? Varför är det förbjudet att begå brott? Vi säger inte att signalsystemet inte funkar eftersom det

finns de som har begått brott och sitter i fängelse. Alla laglydiga människor som har lyssnat på vad som är tillåtet och inte tillåtet har ju förstått det. Det är samma sak i skolan.

Visst, det kommer alltid att finnas någon som inte bryr sig om ordning och reda. Det kommer alltid att finnas någon som kommer sent eller uteblir. Men poängen är att skicka signalen att närvaro är viktig. Lugn och ro är viktigt. Man måste faktiskt vara på lektionerna för att kunna lära sig någonting, och av respekt för sina kamrater måste man vara där när skoltimmen börjar och inte springa ut och in och föra ett herrans väsen. Men det är klart att det alltid kommer att finnas någon som inte bryr sig.

Anförande nr 95

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar särskilt, fru ordförande, för att jag får bli sista talare i den här debatten.

Jag tänkte ta upp tre saker som jag ser som problem, framför allt Socialdemokraternas reservation. Inte heller under detta avsnitt tar man upp arbete för att motverka mobbning. Man nämner inte antimobbningsspolicy. Man nämner inte likabehandlingsplaner. Man nämner inte arbete för att motverka och arbeta mot mobbning. Det gjorde man inte heller under tidigare avsnitt som vi debatterade. Jag undrar vad Socialdemokraterna tänker och tycker där.

Ett annat område som inte heller nämns är IV-programmet. IV-programmet var ju tänkt som ett stöd till elever som inte klarade av grundskolan, som inte blev godkända. Nu har det blivit det största programmet på gymnasiet. Är det ett problem eller är det inte ett problem? Vad tänker ni göra åt det?

Vi har föreslagit att vi ska ha lärlingsutbildningar. Vi tror att gymnasieskolan måste bli bättre på att ta till vara alla elevers olikheter och olika talanger. Vi vill inte stöpa alla i samma form. Då undrar jag: Varför får inte alla vara med i sossarnas Stockholm, och varför motverkar man lärlingsutbildningar? Det finns ingen anledning.

Det är tre saker som jag vill ha svar på från Socialdemokraterna: Varför tar ni inte upp ett arbete mot mobbning? Varför har ni inte någon analys eller fundering kring varför IV-programmet har blivit så stort och vad är era åtgärder för att förhindra detta? Varför är ni inte positiva till lärlingsutbildning? Det är någonting som jag tycker och tror är positivt. Vad vill ni?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 96

Borgarrådet M o g e r t (s): Är jag oförsämd om jag börjar med att påpeka att det faktiskt är ni som styr nu? Det kanske kom som en glädjande nyhet för dig.

Vi har arbetat mycket mot mobbning. Det vet ni också. Diskussionerna vi har haft i fullmäktige har gällt huruvida vi ska ha en policy om mobbning eller inte och

huruvida det ger någon som helst effekt. Nu är det som sagt ni som styr och nu kommer det att bli en policy. Då får vi se om det är just den här policyn som betyder någonting eller om det är det konkreta arbetet ute på skolorna som gör skillnad.

Jag håller med om att det är ett problem att IV har blivit en så stor del. Men er lösning är ju att gå tillbaka i tiden och införa ett tydligt sektoriserat utbildningsväsende där man i tidig ålder ska klassas in till vilket yrke man ska ha och vad man ska syssla med. Kombinerar man det med er nedskärning på vuxenutbildningen tornar det upp ett utbildningssystem som vi får gå tillbaka ganska många år i vårt land för att finna liken till.

När det gäller lärlingsutbildningen till sist stämmer det inte att vi har varit emot den. Vi har drivit ett lärlingssamarbete med Hantverkarförbundet. Detta har ni dragit in pengarna till.

Anförande nr 97

N i n a E k e l u n d (kd): Visst, men även om vi styr är det intressant att veta hur debatten ser ut inom ert parti och hur oppositionen tänker. Jag tycker att det var lite undanlidande att säga att nu kommer ju en policy. Men vad vill ni? Som politiker ska man vilja någonting. Man ska driva någonting. Man måste ändå uttrycka det, skriva det i budgeten, driva på. Det är positivt. Ni kanske kommer att stödja den här policyn nu då.

Du håller med om att IV-skolan är ett problem men säger att vår lösning är att gå tillbaka i tiden. Jag menar att det är modernt. Vi fångar upp de elever som är resurssvaga, som inte får hjälp hemifrån. Vi fasar absolut inte in dem i tidig ålder till vad de ska bli i framtiden, tvärtom. Vi hjälper till att fånga upp de svaga eleverna.

Jag utgår från att ni kommer att stödja vårt förslag om lärlingsutbildning. Det låter väldigt positivt.

R V BOSTADS- OCH INTEGRATIONSROTELN

**AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem,
Stadsdelsnämnderna: Flyktingmottagande, Stadsdelsnämnderna:
Arbetsmarknadsåtgärder
Punkt 24, 6)**

Anförande nr 98

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag är inte bara ny som borgarråd utan har också ansvar för en helt ny rotel, bostads- och integrationsroteln. Det är inte någon tillfällighet att vi har valt att para ihop de här två områdena. Vi anser att de har väldigt mycket med varandra att göra.

För att diskutera integration krävs också att man definierar vilka problem som integrationen ska lösa, hur den uppkommer och vad segregation och utanförskap innebär. Det är inte ett problem i sig att människor väljer att bo i närheten av människor med liknande bakgrund. Problemet uppstår när det kombineras med utanförskap och destruktiva sociala miljöer.

Jag ser därför integrationsfrågan som främst en fråga om utanförskap, inte om etnicitet. Integrationen bygger på stärkt egenmakt, möjligheten att få ett jobb och bryta bidragsberoendet för såväl svenskar som invandrare. Det är därför jätteviktigt att alla delar av politiken syftar till att bryta utanförskapet. Som ett led i detta ligger hela den nya majoritetens jobbpolitik. Det ger flera möjlighet att komma in i det svenska samhället.

Vi vill matcha sfi och flyktingmottagandet så att de inriktas på att man ska få ett arbete, på att underlätta arbetstillstånd och se till att språkkunskaper ges för att de nyanlända ska kunna utöva det yrke som de redan behärskar. Det arbetssättet ska inte drivas i projektform utan vara en självklarhet i introduktionen till det svenska samhället.

Vi anser att det är mycket skadligt att som vissa gör anlägga ett klientperspektiv på integrationsfrågorna, där man försöker lösa problemen genom flera bidrag och kvoteringsregler som gör etniska grupper beroende av politikens och tjänstemäns välvilja. I stället vill jag se starka individer som själva är förmögna att bygga en framtid i Stockholm där de i så liten utsträckning som möjligt är beroende av just politiska beslut.

Det är i de här stora sammanhangen som bostadspolitikerna kommer in. Jag vill se en bostadspolitik som bryter utanförskap. Det innebär att den ska möjliggöra arbete. Bostäder och bostadsområden måste planeras så att det finns möjligheter till ett lokalt näringsliv där de boende kan arbeta nära hemmet. Arbetet är en jätteviktig del av integrationen. God integration innebär att människorna själva uppfattar att de har en bra, säker plats i tillvaron och en framtid i de områden där de bor.

Om det ska fungera krävs också att många av de miljöer som i dag finns i ytterstaden ges en rejäl ansiktslyftning. Det kommer vi nu att genomföra. Vi börjar med

Järvafältet med avsikten att åter göra flera av Stockholms förorter attraktiva. Arbetet kommer att ledas av en styrgrupp under kommunstyrelsen.

Jag har avsiktligt dröjt med att ta upp den kanske mest brännande frågan, friköpen. Skälet till det är naturligtvis att understryka att integration självklart är så mycket mer än att bara kunna äga sin lägenhet. Men med det sagt vill jag ändå stryka under att det är det kanske enskilt viktigaste bostadspolitiska verktyg som vi har för att bryta utanförskapet i Stockholms ytterstadsområden. Möjligheten att äga sin egen lägenhet ger en mängd fördelar ur ett integrationsperspektiv: sänkta boendekostnader, en fast punkt i landet, en boendekarriär i samma område med bibehållna sociala band, en möjlighet till en bankrelation som kan underlätta för företagande. Det är ekonomiskt fördelaktigt både för stad och för hyresgäst.

För mig är det helt obegripligt att Socialdemokraterna i Stockholm har valt att gå en helt annan väg än partikollegerna i Malmö och Göteborg. Här i Stockholm säger man dogmatiskt nej till friköpen. På det sättet accepterar man också att ett antal människor i Stockholms förorter inte har samma möjligheter som andra.

Herr ordförande, fullmäktige! Jag kan konstatera att resultatet av den tidigare socialdemokratiska politiken sammanfattades väldigt väl av det tidigare borgarrådet Lindberg som medgav i en tidningsintervju att Socialdemokraterna har misslyckats med integrationen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 99

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Vi socialdemokrater strävar efter ett jämlikt samhälle där hur mycket man tjänar, hur gammal man är, om man är kvinna eller man, hur man ser ut eller var man är född någonstans inte ska spela någon roll för vilka rättigheter man har. I Stockholm finns i dag stora klyftor mellan olika stadsdelar, och klyftan mellan rika och fattiga ökar. Med det budgetförslag vi nu har framför oss kommer vi att se hur klyftorna ökar än mer.

Övergripande handlar det här avsnittet om integration. Arbete, utbildning och bostad är så klart viktiga politiska områden och viktiga förutsättningar för ökad integration och en mer jämlik stad. Men av ambitioner eller åtgärder ser vi inte särskilt mycket. En ny beredning ska inrättas, men vad den ska göra eller vilka uppdrag den ska ha ser vi ingenting av.

Under förra mandatperioden gjorde vi en hel del där ni på punkt efter punkt röstade emot. Men det allra viktigaste vi faktiskt gjorde var att sätta upp mål för integrationspolitiken och för integrationsarbetet som var styrande i budget, eftersom integration är frågor som berör precis alla nämnder och styrelser. Detta är helt borta.

Allas rätt till arbete och kampen mot arbetslösheten är så klart den allra viktigaste frågan att komma till rätta med. Vi socialdemokrater satsar 56 miljoner mer än ni på just arbetsmarknadsområdet, medan era löften om en jobbgaranti efter fem dagar lyser med sin frånvaro.

När det gäller utbildningsområdet handlar det så klart om lärartäthet och språkutveckling. Där satsar vi mycket mer än ni både på förskolan och på de pedagogiska verksamheterna, för att inte tala om era kraftfulla nedskärningar på vuxenutbildningen och sfi.

När vi sedan kommer till hur ni vurmar för att minska segregationen och värna om de blandade upplåtelseformerna tar hyckleriet fart på allvar. Inte nog med att ni väljer att låta ombilda generellt i stället för att faktiskt titta på stadsdel för stadsdel och genom nybyggnation, kompletteringsbebyggelse och restaureringar försöka komma i balans. När det gäller att nå just blandade upplåtelseformer gör ni i praktiken på samma sätt som förra gången. Vi har facit på konsekvenserna. En stor utvärdering är gjord. Jag rekommenderar er att läsa den. I ytterstaden kunde vi se på ABC hur man garvade åt det. Varför i hela världen skulle man vilja köpa sin lägenhet i ett område där man inte trivs, där man känner sig otrygg och drömmer sig bort. I innerstaden väntar hyresgästerna bara på att kronorna ska ticka in i och med den ombildning som nu kommer att ske.

Jag kan bara se två motiv till utförsäljningen. Det ena är rent ideologiskt, eftersom ni över huvud taget inte tror på offentligt ägande med allmänna intressen. Det andra är att faktiskt göra innerstaden till ett reservat för de rika så att majoritetens borgarråd, som alla bor i innerstaden – med undantag för finansborgarrådet, och om hennes villagrannar hörde vi i går – slipper beblanda sig med stadens mindre välbärgade invånare.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 100

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Välkommen, ordförande, i det nya uppdraget!

Jag undrade om jag skulle hålla mitt skrivna anförande. Det kanske var i hårdaste laget. Men jag tror att det går alldeles utmärkt, för det som Teres Lindberg sade överträffade det jag förväntade mig.

Det är otroligt hur man kan uttrycka sig på det sätt som Teres Lindberg gör när det gäller ombildning av fastigheter till bostadsrättsföreningar. Arbetarrörelsen i våra grannländer valde att göra någonting annat. De valde att arbetarna skulle äga sina bostäder. Ni gör det motsatta. När Billström skrev en Brännpunktsartikel om ombildningar i ytterstaden trodde jag att ni skulle nyktra till och börja se frågan annorlunda. Men ack vad jag bedrog mig.

Jag kommer inte att spara någon möda för att arbeta för att ombilda fastigheter i ytterstaden till bostadsrätter. Vi ska arbeta utifrån och in där resurserna prioriteras i ytterstaden. Jag välkomnar Miljöpartiet som har vissa försiktiga formuleringar på den här punkten, att man skulle kunna tänka sig någonting åt det här hållet. Låt vara att ni sade annorlunda i går, men vi får väl se när det kommer till kritan.

Själv är jag uppvuxen i miljonprogrammets Bagarmossen, Stockholmsheims bestånd på Byälsvägen. Jag ska med glädje arbeta för att det områdets hyresgästsdominans

blandas upp med bostadsrätter. Och jag utmanar er på vänsterkanten på debatter år 2010. Då ska ni förklara varför ni har varit emot den här utvecklingen, emot det vi har åstadkommit i ytterstaden. Jag kan lova er att det kommer att bli på det sättet att ni kommer att visa er vara ett gäng sengångare som långsamt backar er upp och ned in i framtiden.

Svensk integrationspolitik har dessvärre havererat. Flyktingar kommer till Sverige. Vi har hänvisat dem till flyktingläger och erbjudit bidrag efter bidrag i stället för att erbjuda möjligheter till arbete. När sedan Skärholmsmodellen erbjöds som arbetsmodell för både svenskar och de som kommer från andra länder trodde jag att det skulle bli en *best practice* i Stockholm. Men ack vad jag bedrog mig. Vänsterkanten motarbetar dessa goda idéer och modeller.

När det gäller boendet har valfriheten saknats helt. Man har hänvisats till ytterstadens hyresrätter. Vi har kö på sfi-undervisningen. Den ska vi ta bort. Vi ska se till att vi har en sfi-peng så att det blir valfrihet för invånarna att välja var någonstans man kan få sin sfi-undervisning. Kön måste bort.

Omvandlingen av kommunala hyresfastigheter är ett sätt att åstadkomma integration och ett steg in i köksbordsdemokratin. Det ska gå från politiskt styrda hyresfastigheter till bostadshus där man äger tillsammans. Det är demokrati. Det är boinflytande. Det är integration i ordets rätta bemärkelse.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 101

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej alla stockholmare! Egentligen tycker jag att det är tragiskt här i Stockholm. För Socialdemokraterna var bostadspolitik arbetsmarknadspolitik och för den borgerliga alliansen är integrationspolitik bostadspolitik. Och jag förstår inte detta. Integrationspolitik är någonting så mycket mer.

För att få ett Stockholm där alla människors lika värde respekteras behöver vi göra väldigt mycket, och nästan ingenting av det har nämnts här. Vi behöver till exempel se till de strukturer som diskriminerar. Hur är det med invandrarföretagarna? Kan de få ett banklån? Finns det lämpliga lokaler till rätt pris där man kan starta företag? Hur är det med verksamheten i socialtjänsten? På vilket sätt har den strukturell diskriminering? Det har den faktiskt i dag. Hur kan vi förändra socialtjänsten så att den passar den mångfald som finns i Stockholm och så att den inte bidrar till att skapa utanförskap? Vi behöver se igenom hela den kommunala sektorn och se till vad vi kan göra för att arbeta för lika rättigheter. Det är ett ganska mödosamt arbete som kommer att ta tid. Men det är inte någonting som man säger sig ha ambitionen att jobba med. Jag saknar också angreppet på diskriminering. Var finns strategin för att motverka diskriminering?

Sedan måste jag säga att jag blir lite skrämmd när jag hör Björn Ljung säga att han ska arbeta för att ombilda. Var det inte valfrihet och att människor själva skulle bestämma som var grogrunden? Nu ska man övertyga och övertala folk att ombilda. Är det valfrihet? Valfriheten måste ju vara att folk som själva vill ombilda ska göra

det, inte att kommunen ska satsa pengar på konsulter som ska övertyga människor om att det här är för deras eget bästa. Är inte det ett klienttänkande?

Det fanns också en fråga om vad vi tyckte när det gäller ombildningar eller det moderna friköp. Vi är inte kategoriskt motståndare. Men vi säger till exempel i miljonprogramsområdena: Var försiktiga! Här har människor verkligen rätt till information. Inom loppet av tio år kommer de att vara tvungna att lägga ned kanske 500 000 kronor på sin bostadsrätt för stambyten och andra nödvändiga restaureringar. Kommer de att få den informationen? Det här handlar inte om att äga sin lägenhet. Det här handlar om ett kooperativt ägande, vilket inte är det som står i tidningarna, att man äger sin lägenhet som man gjorde i sina hemländer.

Sedan måste jag säga att jag blir väldigt skrämmd, därför att ni i den borgerliga majoriteten borde vara lite självkritiska. Ni har i miljonprogramsområdena väldigt lite stöd. Ni kan mycket väl tänkas ha ett kolonialt angreppssätt på de här områdena. Ni måste tänka på vad folk har röstat på, vilken politik man ville ha i miljonprogramsområdena, i stället för att köra med en direkt motsatt politik. Titta på hur mycket stöd ni hade och var lite självkritiska!

Anförande nr 102

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Rätten till en bostad med en god standard är för oss vänsterpartister en fundamental mänsklig rättighet. Oavsett om man är rik eller fattig, invandrare eller svensk, ung, gammal eller hemlös ska medborgare i Stockholm erbjudas möjligheten att hyra en bostad. Jag tycker att det är sorgligt och tragiskt att det inte finns en politisk konsensus över blockgränserna när det gäller att trygga och tillfredsställa medborgarnas bostadsbehov i Stockholm.

Ordförande, fullmäktige och medborgare! Vissa gemensamma värden, verksamheter och egendom borde självklart vara heliga och skyddas från försäljning, privatisering eller omvandling oberoende av vad det är för politisk majoritet som styr kommunen. Det borde ligga i varje partis intresse. Jag pratar naturligtvis om de kommunala bostäder som satts upp på försäljningslista av högerkoalitionen i kommunfullmäktige. Jag tycker att det är självklart att man genomför den politik som man har gått till val på. Likväl tycker jag att det är djupt odemokratiskt och förkastligt att en majoritet fattar vissa beslut som sedan inte går att återställa vid majoritetsskifte.

Ordförande! Försäljning av de kommunala lägenheterna är redan ett klassiskt exempel. Skadorna är irreversibla, om jag ska använda mig av medicinska termer.

Ordförande, fullmäktige, åhörare! Att rea ut allmännyttans lägenheter är dessvärre enbart ideologiskt motiverat och inget annat. Det finns tydliga erfarenheter av vad försäljning av de kommunala lägenheterna fått för negativa konsekvenser. När högern satt vid makten 1998–2002 lyckades man sälja över 12 000 kommunala lägenheter på de mest attraktiva adresserna till underpris. Vem som tjänade och vem som förlorade på denna oansvariga bostadspolitik är helt uppenbart. De utvärderingar som gjordes och den debatt som fördes ledde till liknande konklusioner, nämligen att vinnarna enbart var de som fick köpa dessa lägenheter till underpris. Den sammanlagda vinsten för dem blev mellan 2 och 3 miljarder. Den här vinsten gjordes

på bekostnad av andra stockholmare. Det var stockholmare som förlorade på denna politik, arbetslösa, människor som står i bostadskö, ungdomar och hemlösa.

Ordförande! Att det begås politiska misstag och görs politiska missbedömningar får vi leva med. Det är mänskligt. Men att vägra lära av sina misstag är enfaldigt och ansvarslöst. Man hör de mest häpnadsväckande och underliga påståenden om varför staden ska sälja lägenheter i förorterna. Ett sådant påstående får vi höra av finansborgarrådet. Hon säger att om man äger sin bostad blir man mer svensk. Om det är på detta sätt finansborgarrådet vill lösa de integrationsproblem som stockholmarna brottas med är vi illa ute. På samma gång hävdar ansvarigt borgarråd för bostäder att människor som kommer från utlandet i högre utsträckning har en tradition att äga sina bostäder, att de skulle bära på en känsla av att bo på hotell när de bor i hyresrätter. Det är för mig helt obegripligt hur man kan resonera så.

Anförande nr 103

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande, kommunfullmäktigeledamöter, ärade stockholmare! Det är ingen överdrift om jag påstår att både bostadspolitiken och integrationspolitiken i Stockholm har varit misslyckade. Det har byggts både för lite och för dyrt. De höga skatterna, de långa byggprocesserna och för få byggaktörer bland annat har lett till denna situation. Det har gett väldigt många oönskade effekter på bostadsmarknaden för både stockholmarna och Stockholm som tillväxtmotor i regionen.

Den misslyckade politiken har inte haft idéerna att ta itu med dessa problem utan har bara haft önskan att sitta vid makten och vid köttgrytorna. Dessa politiker har haft fel perspektiv på sina uppdrag. Jag menar att de har satt sig själva i centrum. Vi i alliansen vill sätta väljarna, medborgarna, familjerna i centrum och ge makten över deras vardag till dem själva. Vi är emot förmyndarmentaliteten och vill förändra politiken som säger att samhället ska fixa och bestämma så gott som allting åt individen.

Människan är en fantastisk skapelse och har en otrolig potential inom sig om hon får komma till sin rätt och får en möjlighet och en chans. Detta gäller naturligtvis också alla de flyktingar och andra människor som söker sig till Sverige. Omhändertagandepolitiken har passiviserat många invandrare, och bidragen har också skapat trösklar som hindrar en del från att göra sitt yttersta för att få ett arbete och integreras i vårt samhälle. Vissa bidrag är så generösa att de gör att vissa personer aldrig kan få så mycket pengar i handen genom att ta en anställning, om de inte blir borgarråd eller något liknande. Jag vill stryka under att det inte är fel på de här människorna. Det är fel på politiken.

Även om den förda politiken har haft goda avsikter har den ändå haft förödande effekter. Då tänker jag inte bara på allt mänskligt lidande och ekonomiskt slöseri utan också på att detta välsignade land är så mycket förändrat att rasismen har ökat, att diskriminering finns överallt i samhället och att den kristna värdegrund som har präglat Sverige är raserad, den som säger att Gud har skapat alla människor och att vi är lika mycket värda men var och en original på sitt sätt. Därför vill vi förändra flyktingpolitiken helt och skapa förutsättningar för att nya svenskar ska integreras.

Vi nysvenskar vill med rätta förutsättningar och genom mångfald vara till välsignelse för Sverige. Därför ska naturligtvis antidiskrimineringsarbetet fortsätta. Vi vet att det för många är en dröm att äga sin bostad. Därför ska de som vill få äga den.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 104

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! God eftermiddag, fullmäktigeledamöter! Bostadsmarknaden i Stockholm är fullständigt galen. Det kanske är just därför den är vårt favoritsamtalsämne, efter vädret vill säga. Den enkla frågan ”var bor du någonstans?” brukar ofta på middagar få ett faktaspäckat svar som förutom geografiskt läge också innefattar kvadratmetrar, stambytesår och kanske en kort resumé över bostadsrättsföreningens ekonomiska stabilitet eller den alltid lika intressanta historien om hur just vi efter år av visningar triangelbytte två ettor till just den här trean. Kort sagt ett svar som i andra städer skulle kräva en halv mäklarutbildning. För oss stockholmare är det fullkomligt normalt.

Men det är inte normalt att det ska krävas kontakter med facket eller företagsstyrelser för att få ett förstahandskontrakt eller att man ska behöva slanta upp svarta pengar för att få ett hyreskontrakt.

För oss i Centerpartiet handlar det om flera åtgärder för att göra Stockholms bostadsmarknad mindre galen. Det handlar om att bygga nytt förstås. Det handlar också om att titta närmare på hyressättningen, och det handlar om att få mångfald och variation. Jag vill deklarerat det här och nu: Centerpartiet vill att stockholmarna ska få möjlighet att äga sitt boende. Vi tycker att detta är extra viktigt i ytterstaden. Men vi anser också att man inte kan ha olika regler för olika delar av staden. Därför ska alla ha samma möjlighet.

Däremot tycker jag att man kan göra extra satsningar på att marknadsföra detta i områden som skulle må extra bra av att ha flera bostadsrätter, där det skulle leda till just större mångfald.

Det finns mycket skräckpropaganda kring det här. Tänk att få sina grannar som hyresvärd! Kan man råka ut för någonting hemskare? Ja, det kan man alla gånger, även om det är svårt att tro när man hör Vänsterns retorik. Jag bor själv med min familj som hyresgäst i en bostadsrättsförening sedan flera år. Och tänk, de är varken bättre eller sämre än de allmännyttiga eller privata värdar jag har haft tidigare. De funkar nämligen på samma sätt. De måste alla lyda de många lagar och regler som finns för att skydda oss hyresgäster. Skillnaden jag kan se är egentligen att jag varje dag träffar mina hyresvärdar i trappa och hiss och kan prata om problem som dyker upp.

Men väldigt många vill ju hellre köpa än att vara hyresgäst som jag. Det tycker jag att de ska få göra. Det är det som är valfrihet. Det är ingen som tvingar någon till någonting.

Ordförande! Eftersom Centerpartiet inte har ett eget yrkande på det här området kommer jag att rösta enligt kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 105

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Ja, det var ju väldigt tydliga inledningsanföranden från den tidigare majoriteten. De innehöll ingen självkritik och inga slutsatser som man kunde dra av den politik som man har fört. För mig är det helt obegripligt hur Socialdemokraterna i Malmö och i Göteborg aktivt driver frågan om friköp och om att sprida äganderätten till människor som inte har några större tillgångar. Hur kan ni på vänsterkanten förneka människor detta? Det tycker jag är en helt fantastisk politik.

Många bor i en hyresrätt och kanske är bidragsberoende – Yvonne Ruwaida var inne på det. Det är där ni har era väljargrupper. Är det möjligen därför som ni inte tillåter dem att köpa sina hyresrätter?

Jag var mycket tydlig i mitt inledningsanförande. Integrationspolitiken handlar om så mycket mer än bara bostadspolitik. Jag gav flera exempel på det, men i princip alla andra pratade om just friköpsmöjligheterna. Jag vill därför göra några kommentarer.

Det är självklart att det krävs mer än en hyresrätt för att bli hemmastadd i ett nytt land. I en situation där det mesta runtomkring en är nytt – arbetsförhållanden, språk, grannar, klimatet, stort och smått – ska man inte underskatta att möjligheterna att äga sitt boende, precis som man kanske har gjort i hemlandet, skapar en trygghetskänsla. Det man äger, det vårdar man. Det visar också på ett långsiktigt engagemang i området och i landet där man bor.

För många har friköpet också inneburit ett mer långsiktigt partnerskap med en bank. Då kan det bli lättare att till exempel låna för att starta ett företag.

Dessutom innebär övergången från hyresrätt till bostadsrätt att såväl köpare som säljare vinner på affären, samtidigt som hyresgästen kan sänka sina boendekostnader. Genom att få en insats till ett långsiktigt ägande så frigör stadens kommunala bostadsbolag ett väldigt angeläget kapital. Dessa frigjorda ekonomiska medel kan användas till att renovera och rusta upp områden för att öka attraktiviteten. De kan också användas för att se till att det byggs nya hyresrätter.

Varför är ni i Socialdemokraterna och Vänsterpartiet så emot att människor som inte har några tillgångar ska ha möjlighet att äga sitt boende? Jag kan bara konstatera att Moderaterna vann många väljare i just ytterstaden. Frågan om möjligheten till friköp var troligen ganska avgörande.

Anförande nr 106

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tog upp väldigt många olika frågor som inte handlade om bostadspolitik, men jag fick inga svar. Här pratar borgarrådet om självkritik, men ska vi inte försöka se den strukturella diskriminering som finns i våra egna verksamheter? Hur ska den avslöjas? Vi vill satsa pengar på antidiskrimineringstester, någonting som stadens antidiskrimineringsbyråer skulle kunna genomföra. Hur ser det ut med våra hyresvärdar? Hur ser det ut inom socialtjänsten och i olika andra instanser? Stöd det förslaget! Det är ett litet av väldigt många förslag som vi har lagt fram på området Lika rättigheter.

Men hur mycket pengar tänker ni lägga på att övertala de boende i miljonprogramsområdena som inte röstade på er för att de ska gå med på era friköp? Kan ni svara på det? Ni lägger pengar på konsulter som tar fram en strategi för hur man ska informera människor. Ni ska inrätta en byrå på Järvafältet. Kommer det att vara neutral information? Kommer ni att berätta att det handlar om att köpa sig till en skuld, en framtida investering på en halv miljon för en genomsnittslägenhet?

Det finns saker som borde ha skett i miljonprogramsområdena. Men att säga att lösningen på integrationsfrågan är bostadspolitik är fel.

När det gäller att sänka sina boendekostnader lägger vi 2 miljarder – lika mycket som ni lägger på vägar – på miljonprogramsområdena. Det gäller bland annat energieffektivisering för att människor ska kunna få ned sina boendekostnader. Kan ni tänka er att stödja det förslaget?

Anförande nr 107

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vet inte riktigt varför borgarrådet är så upprörd i den här debatten med tanke på att Miljöpartiet är för en del av ombildningen i ytterstad.

Borgarrådet verkar vara väldigt orolig för att informationen inte ska vara information, utan att det ska handla om övertalning. Det kommer att göras en ren informationsinsats som helt och hållet bygger på att de enskilda hyresgästerna är intresserade och anmäler sitt intresse för köp till bolagen. I ytterstaden har vi valt att det behöver vara 40 procent som är intresserade för att man ska kunna få ett pris – detta för att så tydligt som möjligt åskådliggöra för människor vad detta faktiskt innebär.

Självklart ingår det i informationsuppdraget att informera om att det är fråga om en bostadsrätt, att man har skyldigheter när man är medlem i en förening. Det är A och O att staden ska ge en långsiktigt hållbar information. Det är också bra för framtiden i området.

Anförande nr 108

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, Kristina Alvendal! Det är inte så att vi förnekar någon att bo i bostadsrätt. Vi tycker att bostadsrätt är en ganska bra upplåtelseform. Sedan 20-talet har socialdemokraterna i Stockholm drivit en politik där vi eftersträvar en tredjedel hyresrätter i allmännyttan, en tredjedel hyresrätter i privat regi och en tredjedel privat ägande i form av bostadsrätter. Det tycker vi är en ganska bra ingång.

Du vill att man ska komma till rätta med problemen genom en aktiv bostadspolitik. Vi har ju facit i hand i och med den utvärdering som har gjorts. Det som hände när ni styrde förra gången och genomförde en ombildning var att 85 procent av de lägenheter som ombildades låg i innerstaden. Resten var exklusiva hyresrätter i direkt närförort.

Vi förde till och med samtal med gruppledarna – alltså med Kristina Axén Olin för din del – om vad vi skulle göra för att kunna gå vidare med förorderna, för att på ett

snabbare sätt uppnå den socialdemokratiska modellen med en tredjedel av varje upplåtelseform. Men ni var inte intresserade. Ni vill ha bostadsrätter i innerstaden. Ni vill att vanligt folk ska exkluderas när det gäller att bo i innerstaden. Det är ju det som är problemet, ingenting annat.

Anförande nr 109

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ibland är det nog bra att replikerna bara är en minut. Med det där tempot hade du aldrig orkat säga någonting mera.

Ni förnekar människor att bo i bostadsrätt i ytterstaden. Det ser ut så här, Teres Lindberg, att i många av förorterna i ytterstaden är det ungefär 95–99 procent kommunala hyresrätter. Det är den boendeform som erbjuds. Och hur kan du då säga att ni inte förnekar människor att bo i bostadsrätt? De har inget alternativ. Det finns inget val.

Anförande nr 110

K a r i n R å g s j ö (v): Kristina, nu ska du få de frågor som jag ställde till dig i går, men som du inte svarade på. Det handlar om hemlöshet och utförsäljning. Hemlöshet är i högsta grad både ett bostadsproblem och ett socialt problem. Hemlöshetssituationen är beroende av bostadssituationen i samhället i stort.

Så mina frågor till er på högersidan är: Tror ni att den som är missbrukare och hemlös ska få flytta in i bostadsrättsföreningen när lägenheterna ombildas? Tror ni att de som har fått en försökslägenhet i ett hus som ska ombildas kan bo kvar? Tror ni att de som har missbrukat, varit hemlösa och har skulder ska kunna bo i nybyggda dyra hyresrätter som inte har subventionerats? Det är ju det som regeringen föreslår.

Icke, tumskruben för de hemlösa, för dem som har skulder, för dem som har haft ett trassligt liv kommer att dras åt. Er bostadspolitik är ett slag i ansiktet på de hemlösa, på dem som inte har kommit in på bostadsmarknaden och på dem som kämpar för att göra det.

Detta är en politik som gynnar sådana som mig som kanske kan köpa loss sina lägenheter och har sjysta bankkontakter.

Bifall till Vänsterns reservation!

Anförande nr 111

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Du tar upp ett väldigt viktigt ämne om hur vi ska komma till rätta med hemlösheten. I de direktiv som kommer att ges till bostadsbolagen slås det fast att staden har ett speciellt ansvar för kommunala verksamheter, sociala verksamheter, pedagogiska verksamheter och liknande. I de fallen kommer det kanske att bli aktuellt att teckna långvariga hyreskontrakt som bostadsföreningen inte kan säga upp. Där detta inte är möjligt kan staden gå in som medlem i bostadsrättsföreningen.

Nybyggnationerna är också en fråga som vi kommer att jobba mycket med under mandatperioden, alltså hur man ska kunna sänka boendekostnaderna. Om det hade vi en debatt i går, och där finns det ett antal förslag i budgeten till hur man aktivt och långsiktigt ska jobba med en hållbar ekonomisk utveckling för hyresrätterna. Hyresrätterna kan inte överleva om de hela tiden är bidragsberoende från staten.

Anförande nr 112

G u l a n A v c i (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare, tjänstemän och medier! Under Socialdemokraternas styre har utanförskapet vuxit lavinartat, och det är inte någon nyhet för oss som sitter här i salen i dag. Bostadssegregation, utestängning från arbetsmarknaden och en misslyckad integrationspolitik har skapat passivisering, bidragsberoende och maktlöshet ute i våra förorter. Detta har gett upphov till ett socialt utanförskap med stort mänskligt och ekonomiskt lidande, vilket har medfört kostnader för staden.

Det är beklagligt att höra hur vänstern ser på sina egna misslyckanden. Inga reflexioner, inga eftervalsanalyser har gjorts där man diskuterar och försöker ta reda på varför man har misslyckats med integrationspolitiken under de fyra senaste åren i staden, men också under de tolv år som man har haft regeringsmakten.

I många utsatta områden har man under de senaste åren kunnat se att arbetslösheten har ökat. I många utsatta områden har man en arbetslöshet som överstiger 60 procent. Vi ser hur alltför många unga människor lämnar grundskolan med ofullständiga betyg. Det här är en också en konsekvens av det valdeltagande som vi har sett i Stockholm vid det senaste valet. Valdeltagandet i en del stadsdelar har understigit ett valdeltagande på 50 procent. Det är mycket allvarligt, inte bara för demokratin utan för den politik som har förts under de senaste åren.

Det är dags att en gång för alla göra upp med det destruktiva utanförskap som har slagit ut så många människor. En aldrig sinande ström av tillfälliga projekt har genomförts i våra ytterförorter. Det är inte det som är lösningen. Men ni på den andra sidan har under alla dessa år haft tron att det är med projekt som man kan lösa problemen. Då vill jag tala om för er att det inte är projekt som är lösningen. En del projekt är bra när de skapar riktiga jobb så att människor kan bli ekonomiskt oberoende, så att människor kan få tillbaka den makt över sina liv som ni har tagit ifrån dem.

Vi vet alla att språk och arbete är nyckeln till integration. Det spelar ingen roll om man bor i Sverige eller i något annat skandinaviskt land eller för den delen i någon annan del av världen. Med ett språk får man också makt att uttrycka sig. Man får makt att försvara sig och faktiskt lära sig om sina rättigheter. Man blir också ekonomiskt oberoende och slipper att vara beroende av staten och olika kommuner som inte annat gör än att försöka pumpa ut en massa bidrag till människor för att på så sätt skaffa sig kontroll över de utsatta områdena och också över människors vardag.

Sverige har inte heller tagit vara på den kompetens som har kommit hit. Det är så många människor med eftergymnasiala utbildningar som har kommit till Sverige. De

har kommit i tron att de ska få börja ett nytt liv, att de ska få vara med och bygga upp Sverige.

Jag vill avsluta med att säga att jag hoppas att ni bifaller kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 113

M e h d i O g u z s o y (v): Vi kan alla vara överens om att det inte ser bra ut i dag. Men lösningarna är olika. När dina partikamrater var i opposition under den förra mandatperioden gick de emot beslutet att antidiskrimineringsklausuler skulle ingå som kriterium vid upphandlingar. De röstade emot detta. Vad tycker du om det?

Dina partikamrater gick också emot att krogar som diskriminerar människor på grund av deras etniska ursprung skulle bli av med sina utskänkningstillstånd. Vad tycker du om det?

Folkpartiet har också varit med och styrt den här staden. Varannan mandatperiod har den styrts av borgarna och varannan av vänsterblocket. Ni kan inte bara skylla alla misslyckanden på oss.

Sedan vill jag också fråga dig: Var går gränsen för Folkpartiet? Kommer ni att gå med på att omvandla det lilla bestånd av hyreslägenheter som finns kvar i attraktiva stadsdelar? Var går gränsen för er när det gäller att prioritera utbildningar?

Anförande nr 114

G u l a n A v c i (fp): Ordförande! Det var många frågor som ställdes. Det är inte upp till tjänstemännen i Stockholms stad att agera domare. Det är en sak som ska skötas av vårt rättsväsende. Jag hoppas att det svaret tillfredsställer dig.

Folkpartiet har varit en av de mest drivande krafterna för att människor ska kunna få makten över sitt eget boende. Vi är för utbildning av hyresrätter till bostadsrätter i utsatta områden, därför att vi vet att bostadsfrågan är en mycket central del av integrationspolitiken. Och vi vet att med ett eget boende kommer också många av de stora problem som vi ser i dag på integrationsområdet att lösas.

Anförande nr 115

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad över att Gulan valde att ta upp frågan om arbetsmarknaden. Det är med en viss förvåning som jag har läst majoritetens budget på det området. Ni har ju ställt ut en del ganska vidlyftiga löften i valrörelsen. Ni har inte bara lovat en enhetlig arbetsmarknadsmodell i alla stadsdelar utan ni har också lovat att införa en jobbgaranti där de som inte får utbildning eller praktik efter fem dagar ska beredas jobb i kommunen till avtalsenliga löner.

Ni har också varit runt på en massa verksamheter och lovat att de ska få stöd. Det gäller rekryteringsprogram, Hantverkarföreningen, yrkesutbildning för romer, Simba, Stockholm matchning – för att bara nämna några. Men det finns ju ingen jobbgaranti

i er budget, så klart. Det finns inga pengar till den verksamheten. Hur ska ni leva upp till dessa löften?

Jag säger som min favoritscientolog: *Show med the money!*

Anförande nr 116

G u l a n A v c i (fp): Herr ordförande! *We will show you the jobs instead!* Det är lätt att sitta i opposition och tycka att arbetslösheten är hög. Tyvärr är du en av dem som är mest ansvariga för att vi har den situation som vi har i dag. Det är sant att Folkpartiet och alliansen satsar på arbete i stället för bidrag, och det kommer vi att göra i olika former. Vi kommer att införa jobb- och utvecklingsgaranti så att människor kommer in på arbetsmarknaden. Vi tänker också införa nystartsjobb så att människor som har varit borta under alldeles för långa perioder får en möjlighet att ta sig tillbaka in på arbetsmarknaden.

Anförande nr 117

Z a i d a C a t a l á n (mp): Jag måste fråga Gulan Avci om ni i borgerligheten menar allvar med att om en tandläkare får ett städjobb enligt jobblinjen är han inte diskriminerad. Om man får en bostadsrätt, är allting perfekt då?

Nej, jag tycker faktiskt att det är dags att skifta från att snacka om integration – som det egentligen luktar lite assimilation om – när det gäller att komma in i det svenska samhället till lika rättigheter. Vi måste stärka invandrares rätt när de kommer till Sverige att ta sig fram. Vi måste stärka antidiskrimineringsbyråerna, se över antidiskrimineringsklausulerna och se efter vad som händer på krogarna.

Gulan, vill du skifta det synsätt som borgerligheten har? Nu ser ni bara jobb och bostad som lösning medan det finns invandrare i hela Stockholm som blir diskriminerade varje dag.

Anförande nr 118

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Kristina Alvendal sade att jag hade ett rasande tempo. Jag vill bara informera integrationsborgarrådet om att det är ombytta roller just nu. Det är min tur att vara arg och frustrerad. Jag är faktiskt arg och frustrerad, inte minst därför att jag får kritik för att jag erkänner att integrationspolitiken och politiken för att minska klyftorna i den här staden har misslyckats.

Jag vill också informera integrationsborgarrådet om att det i den här staden under de senaste 30 åren har bytts majoritet vid varje val. Vi bär ett lika stort ansvar. Men det är du som är i majoritet nu. Det är du som ska ta ansvaret. Min roll är faktiskt att kritisera.

Eftersom du inte berörde detta i ditt senaste anförande måste jag ånyo fråga: Hur tänker ni att integrationsberedningen ska arbeta? Hur ska ni styra dessa frågor som berör hela staden och alla dess verksamheter?

Vi satte upp tre mål, och så här i backspegeln kan det förvisso vara så att de kanske inte var de allra bästa. De skulle kanske ha varit mer konkreta. Men ni har ingenting.

Och vad kommer att hända med diskrimineringsfrågorna? Vad kommer att hända med antidiskrimineringsklausulen vid stadens upphandlingar som ni röstade emot? Vad kommer att hända med krogdiskrimineringen där vi gick fram med förebyggande åtgärder för att komma åt problemen? Vad kommer ni att göra? Antagligen ingenting.

Vad kommer att hända med IFS, alltså de som har jobbat för att se till att människor kommer ut på arbetsmarknaden – människor som har det lite svårare och ofta blir diskriminerade till exempel vid kontakter med bankväsendet för att låna till att starta nya företag? Vad kommer att hända med stödet till invandrarföreningarna och integrationsprojekten? Jag hittar ingenting om det i er budget.

Och vad kommer att hända med medborgarskapsceremonin? Inte heller den återfinner jag i er budget. Vi, däremot, vill väldigt gärna ha den kvar, och det skriver vi också i vår reservation.

Vad kommer att hända med personalpolitiken? Det enda som ni har att komma med är att ni ska göra ett försök med oidentifierade ansökningshandlingar. Jag vill tala om för integrationsborgarrådet att sådana försök har gjorts, till och med när ni styrde förra gången, inte under vår period. De försöken var inte så himla bra. Det finns ett färdigt förslag om hur man skulle kunna jobba aktivt för att komma åt diskrimineringsproblematiken vid rekryteringar i den här staden. Så vad tänker ni göra med Spring-programmet?

Och det kanske allra viktigaste: Vad ska integrationsberedningen göra? Det står ingenting i budgeten. Handlar det bara om politiker som ska lyfta arvoden, det som du brukar kritisera oss för när det gäller olika nämnder, konstellationer och politiska församlingar. Vad är det som integrationsberedningen ska göra? Det står absolut ingenting i budgeten. Svara på mina frågor!

Anförande nr 119

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Snart får du börja äta hjärtmedicin. Fortfarande efter sex veckor är du så frustrerad över att sitta i opposition. Det ska bli spännande att följa dig.

Här, Teres Lindberg, finns alla våra förslag om hur vi ska jobba med integration. Arbete är det viktigaste för människor som kommer till Sverige för att skapa sig en ny framtid. Hela vår nya politik är inriktad på arbete, att gå från bidragsberoende till att kunna försörja sig själv.

Du står här och läser upp saker som inte finns med i budgeten. Gör inte det! Du behöver inte skapa spöken som inte finns. Det är bara jätteonödigt och gör att debatten blir väldigt förvirrande.

Integrationsberedningen under den förra perioden var verkligen en samling politiker som lyfte arvoden. Så ska det inte vara, utan nu tar vi fram nya instruktioner för integrationsberedningen.

Anförande nr 120

T e r e s L i n d b e r g (s): Ja, Kristina Alvendal, jag trodde att det var i budgetsammanhang som man beslutade om instruktionen för en beredning, men det kanske inte är så längre.

Fortfarande är du helt i avsaknad av politik, inte minst när det kommer till arbetsfrågorna. Det finns ju inga stålar, Kristina. Hur ska ni klara av det här? Dessutom: När det gäller dem som vi faktiskt har ansvar för – de som uppbär försörjningsstöd – tar ni bort deras rätt att över huvud taget kunna söka arbete. De kommer inte ha möjlighet att ens åka med tunnelbanan. Detta är ett jättedilemma. Ni har ingen politik över huvud taget.

Du svarande inte heller på en enda av diskrimineringsfrågorna. Vad kommer ni att göra? Jag hoppas att du återkommer i ett ytterligare inlägg och berättar om er politik på diskrimineringsområdet, för ni var emot precis allt som vi gjorde under den förra mandatperioden.

Anförande nr 121

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är ju en märklig situation när socialdemokrater och andra politiker på vänsterkanten har en så enorm tilltro till sig själva i sina egna nämnder och beredningar när det gäller att lösa all sköns problem i tillvaron.

Vi har sett facit. Det var ett uttalande från en tjänsteman i Rinkeby stadsdelsnämnd i DN häromdagen. Han sade: Projekt på projekt på projekt har man använt sig av. Man har öst in pengar, men resultaten är inte särskilt stora.

Vi måste arbeta med människornas egen kraft. Det är egenkraften som vi ska stärka. På så sätt bidrar vi till att lösa problemen. Man gör inte det i olika beredningar och nämnder. Det är i människors vardag som problemen löses.

Anförande nr 122

T e r e s L i n d b e r g (s): Ja, Björn, jag tycker att vi är ganska insiktsfulla. Vi till och med erkänner våra misslyckanden medan ni bara slår er för bröstet. Ni ägnar er snarare åt en sorts religiös predikan om hur bra allting ska bli. Men vi ser ju ingenting i ert förslag till budget. Det är ju det som är problemet.

Den enkom viktigaste lösningen ska vara att få ett arbete. Men som långtidsarbetslös försörjningsstödstagare tar man sig ju inte ens till en anställningsintervju. Jag förstår inte riktigt hur ni tänker. Jag saknar verkligen åtgärder och förslag till vad man ska göra i er budget.

Anförande nr 123

M o n i k a L i n d h (s): Herr ordförande! Jag vill ge en komplimang till ordförandeskapet. Mycket imponerande!

Kristina Alvendal var lite bekymrad. Hon tyckte att det var tråkigt att vi inte ville prata om hennes visioner kring arbete, bostäder och utanförskap. Men man blir minst sagt lite matt av borgarrådet blå filosofi. Jag har dock försökt att staga upp något av den luftballongsfärd som Alvendal nu är ute på – eller man ska kanske säga frälsningståget – när det gäller ombildningar av hyresrätter.

Den ena frågan är: Vad kostar informationskampanjerna och säljkontoret staden? Vad kostar det att erbjudandet om halva hyran i allmännyttan ska ersättas med något slags köpfond? Vad kostar detta staden och bolagen på sikt?

Ni säger att det bara behövs 40 procent för att man ska kunna inleda en värdering. Har ni då funderat över att i förväg berätta för de tilltänkta bostadsrättsinnehavarna om upprustningsbehovet, eller kommer det efter det att hyresgästerna har skrivit på papperet?

Kommer ni att prata om bolagens åtaganden för eftersatt underhåll, till exempel på Byälsvägen, eller glömmar man bort det i den allmänna frälsningsivern?

Sedan säger Alvendal att ägandet är vägen ur utanförskap. Men har ni hört något så tokigt! Det finns ju inga rötter och fötter i det, utan det är ett slags allmänt tyckande.

Du säger också att det man äger, det vårdar man, och då får man också de här människorna att långsiktigt – lyssna nu – stanna i sina områden där de bor. Det är precis ett sådant kolonialt tänkande som du står för, vilket Yvonne Ruwaida gav exempel på. Detta är på sikt djupt segregering och cementering, att var och en ska bo i sitt område och aldrig mötas de. Det går stick i stäv med det som din kollega här i går filosoferade om kring mötesplatser.

Jag tycker att du ska tala om för mig vad det här experimentet kostar staden. Och hur kommer det sig att din ansats på norra Järvafältet bara har resulterat i att en enda adress i Akalla vill ombilda till bostadsrätt? Det hänger inte ihop. Du är ute och fladdrar och far, Alvendal.

Anförande nr 124

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi får väl se hur stort intresset är eftersom det bygger på hyresgästernas egna initiativ. Det är klart att efter sex veckor är det nog inte så många på Järvafältet som har hunnit lämna in en intresseanmälan, framför allt inte som bostadsbolagen inte har fått några direktiv och någon information. Men det ska komma.

I det pris som fastställs kommer det självklart att vägas in om det finns ett underhållsbehov i fastigheten.

Alla bostadsrättsföreningar som bildas kommer att få information om vad som ligger bakom priset och vad man förväntas göra i en bostadsrättsförening, det är jättevik-

tigt. De kommunala bostadsbolagen har ett framtida ansvar för fortsatt utveckling i området.

Ja, ägande i kombination med ett arbete är vägen ur ett utanförskap. Det är två jätteviktiga ingredienser.

Jag vill bara nu avsluta med att säga att jag inte tänker acceptera detta med det koloniala synsättet. Mina rötter finns i Estland. Där blev man förtryckt under kommunismen. Jag vet precis vad det innebär att någon annan bestämmer över en och att man inte får tänka och tycka vad man vill. Så kom inte med det i några fler inlägg!

Anförande nr 125

M o n i k a L i n d h (s): Kristina Alvendal! Då har man verkligen förenklat resonemanget om man säger att ägandet är vägen ur utanförskap. I och med det är ju diskussionen död. Dessutom dör den ännu mer när man inte får prata om sådant som du inte tycker att man ska prata om.

Vi har kunnat läsa om ditt frälsningståg runt Järvafältet i massmedierna. Men det är bara en enda adress på hela Järvafältet där man vill ombilda. Är inte det resultatet ganska skralt, även om det bara har gått sex veckor?

Anförande nr 126

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det var med stigande förvåning som jag lyssnade till Monika Lindh. Du började utomordentligt intressant och bra, men sedan blev det det gamla vanliga. Ni betraktar människor som en enda stor grå massa där alla ska göra allting samtidigt lika mycket, och ingen får göra någonting annat.

Nu är det en nagel i ögat att det är en förening på Järvafältet som har anmält sitt intresse. Jag tycker att det är helt fantastiskt. Vilken initiativkraft! Den ska vi i stället ta till vara.

Jag ska ta upp ett exempel. Det finns många syrier och syrianer i Stockholmsområdet. De säger: "Vi har inget eget land". När de kommer till Sverige säger de: "Vi vill bygga någonting nytt. För oss är det viktigt att äga vår bostad. För oss är det viktigt att starta företag. Det är viktigt för oss att ha en egen grund att stå på".

Det är den här initiativkraften som vi ska bygga på. Vi säger att jobb och bostad är oerhört viktiga beståndsdelar för att integrationen ska kunna förbättras.

Anförande nr 127

M o n i k a L i n d h (s): Björn Ljung, vi har hört dina recensioner av andra talare här i salen i fyra år. De är inte så imponerande de heller. Men när du nu höjer fanan säger du att du verkligen vill gå till ytterstaden och ombilda och att det är din stora uppgift i integrationsarbetet.

Då undrar jag: Var finns satsningar på jobben? Var finns arbetsmarknadspolitiken? Var finns vuxenutbildningen? Var finns alla de andra delarna? Eller ränner du bara runt du med längs Byälvsvägen och inte ens talar om att det kostar att bli bostadsrättsinnehavare på Byälvsvägen 56?

Anförande nr 128

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag vill understryka att Vänsterpartiet är för blandade upplåtelseformer.

Jag skulle vilja ställa några frågor till Kristina Alvendal angående de argument som hon och hennes partikamrater häver ur sig. Hon säger att människor som kommer från andra delar av världen har en tradition av att äga sina bostäder. Jag vet inte om det påstående har med någon verklighet att göra. Jag tvivlar faktiskt på det.

Samtidigt säger hennes partikollega att man blir mer svensk om man äger sin bostad. Jag får inte den ekvationen att gå ihop. Du säger att man ska respektera människors olikheter. Din kamrat säger att vi ska assimilera folk genom att de ska bli mer svenska. Det förstår jag inte riktigt.

Ni ska införa en jobbgaranti efter fem dagar. När får vi se resultatet av de fagra löften som ni gav till medborgarna i den här staden? När får vi se att människor som står utanför arbetsmarkanden får jobb efter fem dagar? Det skulle jag gärna vilja ha svar på.

Kommer ni i Folkpartiet att gå med på att omvandla de återstående bestånd som finns inom allmännyttan på de mest attraktiva adresserna? Kommer ni att gå med på Moderaternas förslag? Jag tror tyvärr att ni kommer att göra det.

Ni omvandlade förra gången när ni styrde. Hur tror ni att det påverkade integrationen när ni sålde 12 000–13 000 lägenheter i de mest attraktiva områdena? Tror ni att det främjade integrationen, eller tror ni att det motverkade den?

Kristdemokraterna för en demagogisk politik i den här salen när de säger att människor som lyfter bidrag inte är villiga att ta ett arbete om de inte får en lön som motsvarar en borgarrådslön. Det är sådana demagoger som ni som skapar grogrund för främlingsfientlighet och fördomar.

Vissa politiker exploaterade integrationsproblemen under valrörelsen. Det gjordes en undersökning i riksdagen om vilka frågor som man prioriterade högst. Det visade sig att det inte fanns någon folkpartist som sade att integrationsproblematiken stod högst på deras dagordning. Jag tycker att det är sorgligt att ni exploaterar människors rädsla, samtidigt som ni inte har några konkreta förslag till hur man ska förbättra för människor i den här staden.

Sedan vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 129

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Men. Mehdi, vi kan väl åtminstone konstatera att alla är olika. Det är väldigt många människor som kommer till Sverige och som inte alls har traditionen att hyra sitt boende.

Sverige har en unik hyresmarknad. Det finns ingen motsvarighet någon annanstans. Utomlands har även låginkomsttagare och de som behöver socialhjälp ofta möjlighet att äga sitt boende. Då är det inte så konstigt att vi säger att många som kommer från andra länder har en tradition av att äga och vill gärna göra det också i Sverige.

Jag tycker däremot att det är anmärkningsvärt att Vänsterpartiet förnekar människor som kommer från andra länder och som har svårt att komma in i det svenska samhället att äga sitt boende. Det är inte en värdig integrationspolitik.

Anförande nr 130

M e h d i O g u z s o y (v): Jag vill säga det en gång till, Kristina Alvendal: Vi är för blandade upplåtelseformer. Vi har ingenting emot att människor köper sig en bostad på den fungerande bostadsmarknad som i finns i dag i Stockholm.

Det som är vi är emot är att man ska rea ut allmännyttan. Vi tycker att det är viktigt att allmännyttan bevaras. En del människor, ungdomar, arbetslösa med flera har inte råd att köpa dyra bostadsrätter i Stockholm i dag.

Du svarade inte på min fråga om jobbgarantin som ska gälla efter fem dagar.

Anförande nr 131

G u l a n A v c i (fp): Ordförande! Som vanligt var det väldigt många frågor. En av de återkommande frågorna var om Folkpartiet är för omvandling av hyresrätter i attraktiva bostadsområden.

Jag måste säga att jag ser inga problem med det, men om Mehdi hade läst våra förslag hade han tydligt kunnat utröna att vi har varit väldigt klara med att det är ytterstaden och inget annat som ska prioriteras. Sedan om det finns områden inne i stan där människor vill omvandla tycker inte jag att det är något fel med det. Jag tycker inte att det är någonting fult med att äga sin lägenhet.

Sedan vill jag stanna lite vid det här med främlingsfientlighet. Jag tycker att du är lite oförsämnd, Mehdi, när du anspelar på sådana saker som att det är vi som har skapat grogrund för främlingsfientlighet. Det är ju ni som har styrt den här staden, och det är ni som har styrt hela landet i tolv år. Det är ni som har skapat främlingsfientlighet i det här samhället på grund av att ni har duckat för integrationspolitikens misslyckande.

I stället för att komma med sådana oförsämda uttryck tycker jag att ni ska rannsaka er själva. Är det något parti som har vågat ta debatten under hela mandatperioden så är det ju Folkpartiet. Det är vi som har varit drivande för att få upp integrationspolitiken på dagordningen. Du borde tänka på det innan du går upp i talarstolen och gör sådana uttalanden.

Anförande nr 132

M e h d i O g u z s o y (v): Det är sorgligt, men faktum är att man inte kan behandla kommuninvånare på olika sätt. Har du gett möjligheter till människor i ytterstaden att omvandla sina lägenheter måste de människor som bor i attraktiva områden få samma möjlighet.

Det finns faktiskt bostadsrätter i Tensta. Men det verkar som att människor inte har tillräckligt stor köpkraft för att köpa dessa lägenheter. Vad säger du om det? Vad säger du om att man ska tillämpa annorlunda regler? Ni säger att 40 procent ska acceptera för att man ska göra en utvärdering i ytterstaden. Tycker du att det är demokratiskt? Vad händer med de övriga 60 procenten som inte har någon talan när det gäller omvandling? Tycker du att det är bra? Det tycker i alla fall inte jag.

Anförande nr 133

D i k r a n D i s o n (kd): Ordförande! Det är ingen hemlighet att Vänsterpartiet är känt för att vara populistiskt och demagogiskt och att man leker med ord. Det är ett välkänt faktum.

I mitt inledningsanförande sade jag att den politiken har gjort att vi alla andra får lida. Ni har medvetet – i alla fall nästan medvetet – gjort så att det finns en klass som är underklass. Det finns ett ställe där den inte får bestämma. Varför får alla andra bestämma över sina liv? Ni låter inte människor i förorter bestämma vad som är bäst för dem. De kan väl själva bestämma om de ska köpa sina lägenheter eller inte. Det är väl en självklarhet. Varför ska de förvägras den rätten? Det tycker jag är konstigt.

Du beskyller oss för att skapa grogrund för främlingsfientlighet. Men du kan ingenting om omvärldsanalysen. Läs hur folk tänker! Varför röstar folk på Sverigedemokraterna?

Anförande nr 134

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Det är inte vi som har hävt ur oss att man är beredd att ta ett jobb som motsvarar en borgarrådslön. Annars lever man hellre på bidrag. Jag känner inte en enda person – jag lever i den verklighet som du säger att jag är främmande för – som uppbär bidrag motsvarande ungefär 70 000 kronor. Jag tycker att det är oanständigt av en politisk företrädare att säga så. Det är det som skapar grogrund för främlingsfientlighet och fördomar. Det kan du inte förneka.

Anförande nr 135

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag måste ta upp frågan om det stöd som den borgerliga majoriteten faktiskt inte har i förorten. Ser borgarrådet inte det som ett problem att man i miljonprogramsområdena inte har röstat på den politik som ni nu genomför? Ni har inte ens 30 procents stöd i dessa områden. Då borde ni fundera över vad folk har röstat på och ha en dialog. Men ni har ingen tidsfrist. På en gång slänger ni ut all den politik som ni gick till val på och som folk i dessa områden inte röstade på.

Sedan har jag inte fått något svar på mina frågor som handlade om hur man ska verka för lika rättigheter. Hur ska man upptäcka den strukturella diskrimineringen i den egna verksamheten? Ska man införa antidiskrimineringstester i till exempel socialtjänsten, av våra hyresvärdar i kommunen? Är det någonting som man kan tänka sig att lägga resurser på?

Ska man till exempel stötta de antidiskrimineringsbyråer som finns? Där kan man tala om egenmakt. När någon blir diskriminerad, oavsett om det är för att man är kvinna, är funktionshindrad eller har invandrarbakgrund, finns det här en möjlighet att få hjälp. Det finns en lagstiftning som delvis täcker vissa former av diskriminering. Dessa byråer skulle behöva stöd från Stockholms stad. Är ni beredda att stötta dem? Det är den här typen av insatser som kommer att krävas.

Sedan måste jag också ta upp sfi. Sfi i Stockholm i dag är dålig. Här tycker inte jag att man har lyckats. Men ni lägger inte några mer pengar på sfi. Ni tror att det ska lösas utan pengar, men det går inte. Jag har jämfört hur mycket man satsar på vuxenstuderande i Stockholm med hur mycket man satsar i andra kommuner i landet. På detta område behövs det mera pengar.

Om man läser svenska för invandrare får man inte ens de fyra timmarna per dag. En till två gånger i veckan är det självstudier. Var fjärde vecka slängs det in nya människor. Undervisningen är dålig, men den behöver pengar. Jag är hemskt ledsen, men man kan inte utveckla en verksamhet som är underfinansierad. När kommer dessa pengar?

Anförande nr 136

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det är bara de hyresgäster som vill ombilda som ska göra det. Det låter väl ganska logiskt, borgarrådet?

Med din argumentation är det i så fall lika logiskt att Miljöpartiet bara har 10 procent av väljarna i staden bakom sig. Alltså har ni inget som helst stöd för er politik.

Antidiskrimineringsarbetet är jätteviktigt, det är helt riktigt. Jag har fått så många frågor om det arbetet att jag inte har haft möjlighet att kommentera det tidigare. På regeringsnivå finns det förslag om att man ska skärpa diskrimineringslagen eftersom det finns ganska tydliga luckor i den.

Från olika invandrarföreningar säger man att det absolut viktigaste i diskrimineringsarbetet är att skapa en debatt för att öka och stärka den egna självkänslan och möjligheten att anmäla. Om man blir diskriminerad måste man också veta att det händer någonting om man anmäler. Det har jag definitivt för avsikt att verka för.

Anförande nr 137

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Ni har fått majoritet här i Stockholm, och det respekterar jag. Men ni har ingen majoritet i dessa områden. Den politik som ni diskuterar i dag berör människorna i miljonprogramsområdena. Det handlar om hur ni ser på människor med socialbidrag och hur ni ser på Skärholmensmodellen som innebär ett hån och en kränkning mot människor. Den kommer inte att skapa några

jobb eller stärka människor. Dessutom får människor med socialbidrag inte ens åka kollektivt för att söka jobb därför att de inte får något busskort.

Om ni inte ser att det är ett problem att ni inte har något stöd i dessa områden, då tycker jag inte att ni tar ansvar. Vi har aldrig sagt att Miljöpartiet har en majoritet i Stockholm. Vi driver våra frågor. Jag är ledsn, men det är ett kolonialt och odemokratiskt tänkande – ni får komma från vilket baltiskt land som helst – när ni utgår ifrån att man ska pracka på de boende i områden där man inte har fått era röster all sin politik. Ni borde ha en dialog med de boende i dessa områden och inte bara utgå ifrån att det finns en majoritet i Stockholm. I dessa områden har ni inte det stödet.

Anförande nr 138

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Det är en skrämmande demokratisyn som vi får höra från Miljöpartiets sida. Man underkänner den representativa demokratin och de valkretsar vi har. Man vill särskilja ytterstaden från Stockholm i övrigt. De som bor i ytterstaden ska inte ha samma rätt som andra. Deras initiativkraft får inte tas till vara.

Yvonne Ruwaida skåpar ut Skärhomsmodellen – en framgångsrik modell där människor kommer i arbete i stället för att lyfta bidrag.

Jag tycker att detta är på gränsen till oanständighet, Yvonne Ruwaida.

Anförande nr 139

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Ni är inte för att man har direktval till stadsdelarna. Ni är inte för den typen av närdemokrati. Om det hade varit direktval till stadsdelarna eller om det hade varit mindre kommuner, då hade ni inte haft dessa möjligheter. Jag tycker att ni borde ta er en tankeställare och fundera över varför folk i de här områdena inte röstade på er politik.

När det gäller folkets egen vilja sade man från Folkpartiet: ”Vi ska se till att folk ombildar sina bostäder”. Det var en aktiv åtgärd för att få folk att ombilda. Ni kunde ha sagt: ”Vi tycker att det är helt okej om de vill göra det”. Det är en väldig skillnad.

Jag har fortfarande inte fått svar på frågan hur mycket pengar ni ska satsa på det som ni kallar för neutral information – en information som jag betvivlar kommer att vara neutral med tanke på hur lyriska ni alla är på den borgerliga sidan inför det som ni kallar för friköp. Kommer ni att ge neutral information, och hur mycket pengar satsar ni på det?

Ni nedrustar i vissa områden, men här satsar ni konsultpengar och inrättar en byrå på Järnafältet för att få folk att ombilda. Det är inte att låta folk göra som de vill, utan det är ett aktivt driva någonting.

Anförande nr 140

D a n i e l S o m o s (m): Herr ordförande! I maj 1993 blev Christer Fuglesang utsedd att delta i projektet Euromir 95. Det var första gången som det kom på tal att

han skulle upp i rymden. I 13 år har han nu väntat på att resan ska bli av, och även om han inte kom i väg i går är jag övertygad om att han – trots att han väntat sedan 1993 – kommer att resa upp i rymden innan han hade fått en lägenhet innanför tullarna, om han hade ställt sig i bostadskön 1993.

Men man ska inte bara säga systemet med hyresrätter och bostadsköer. Arbetslösa personer kan faktiskt få bostad ganska fort. Se bara på Göran Persson! Han har numera två lägenheter i innerstaden. Det är kanske detta som sossarna talar om när de skriver i budgeten att en minskad bostadsproduktion drabbar grupper som har en svag förankring i samhället.

Men för att vara allvarlig: På vilket sätt bidrar ett system till integrationen som bygger på att ju längre man bott i Sverige och ju längre man har stått i kö, desto mer valfrihet har man i sitt boende. Då är det mycket mer rättvist att ge de människor som en socialistisk bostadspolitik trängt in i de poststalinistiska betongkolosserna en möjlighet att äga sitt boende, att ge dem möjlighet att satsa och investera i sitt boende. Ägande skapar samhörighet och ansvarskänsla. Det skapar en möjlighet att låna pengar, investera och satsa. Det gör inte nödvändigtvis att alla kommer att fira midsommar, men det gör att fler kan bygga en framtid i Sverige, fler kan förverkliga sina drömmar i det nya hemlandet.

Sedan har vi jobben, denna viktiga nyckel till integration. Där har stadshusalliansen två tydliga förslag som kommer att skapa jobb i denna stad. Det handlar om att samarbeta med det lokala näringslivet, och det handlar om att samarbeta med privata arbetsförmedlingar. Inget av detta har vänsterkartellen med i sin budget. Vänsterpartiet pratar om fler kommunala jobb medan vi pratar om tillväxt och fler privata jobb. Sossarna och Vänstern pratar om samverkan mellan stadsdelsnämnder och arbetsförmedlingar, men inte någon samverkan med det privata. Tror ni verkligen att invandrare och unga bara vill jobba i offentlig sektor? Synen att det är de kommunala jobben som ska skapa integration och minska arbetslöshet är skrämmande.

Förra perioden då vi hade makten gjorde näringslivet att Stockholms stad blev utsedd till IT Capital of Europe, en utnämning som vi fick av Newsweek. Det bästa som den förra majoriteten lyckades åstadkomma var att man själv utnämnde Stockholm till Capital of Scandinavia. Det är inte lika bra som Capital of Europe.

I samarbete med näringslivet har vi tidigare lyckats skapa jobb, och vi kommer att klara det igen. Därför yrkar jag bifall till alliansens förslag.

Anförande nr 141

J o n a s E k l u n d (mp): Under den gångna perioden byggdes ganska många nya bostäder i Stockholm. Miljöpartiet har sagt ja till nästan samtliga projekt, trots att vissa brukar påstå att det inte ligger till så. Det har blivit en betydlig förkortning av den tid som det tar att få en lägenhet genom bostadskön, en hyresrätt hos en privat hyresvärd eller en allmännyttig hyresrätt. Vad jag vet är alla partier överens om att vi ska ha en bostadsförmedling som fungerar bättre och bättre. Jag blir orolig om man menar att det är dags att avskaffa den.

Men jag vill ställa en fråga. Vi har pratat väldigt mycket om det fält som ligger väster om Stockholms centrum, men innerstaden har man inte pratat så mycket om. Ungefär 67 procent av lägenheterna i innerstaden är hyresrätter som ägs av allmännyttan, som staden har kontroll över, där man kan ha sociala förturer och där det inte handlar om hur mycket pengar man har för att få flytta in dit.

Det vill ni sälja ut, det vill ni att folk ska kunna köpa. Det är klart att folk vill köpa, för det finns oerhört mycket pengar att tjäna för varje person som köper en bostadsrätt. Hur försvarar ni det ur ett integrationsperspektiv? Det har vi inte fått höra under hela den här debatten, och det är ganska talande.

Anförande nr 142

Daniel Somos (m): Till att börja med är det tveksamt att det verkligen förhåller sig så att Miljöpartiet har stött alla byggprojekt. Man har väl indirekt varit mot alla byggprojekt genom alla bullernormer som man har ställt upp. Det är så att är det en bostadsrätt som har ett visst värde, då har man den som säkerhet för att låna pengar. Jag ser inte riktigt att det skulle vara ett jättestort hinder det här med att det kostar pengar. När man äger sin bostadsrätt kan man investera i den och få värdetillväxt.

Jag själv har till exempel nyligen sökt lägenhet. Visst har kötiden kanske gått ned från 15 till 13 år. Men jag vill inte avskaffa bostadsförmedlingen, men man måste ändå se att kösystemet och det system som vi har i dag gynnar dem som har bott i Sverige länge och kunnat stå i kön länge. Det funkar inte särskilt bra om man vill gynna integrationen.

Anförande nr 143

Mehdi Oguzsoy (v): Du skjuter dig själv i foten, Daniel. Det är dina kamrater som bland annat har bidragit till att det är svårare att få hyra en lägenhet i de mest attraktiva områdena i Stockholm. Tänk på det! Man har omvandlat 13 000 lägenheter. Vad får det för konsekvenser? Det borde du kunna räkna ut.

När det gäller jobb finns det undersökningar som visar att för de människor som ingår i vissa projekt, till exempel i Kompetensfondens regi, har bidragen kunnat sänkas med 56 procent när de deltagit i dessa projekt. Vad tycker du om det? Ni var emot Kompetensfonden då vi inrättade den.

Sedan vill jag också säga att det finns högt uppsatta företrädare för ditt parti som menar att det enda invandrarkvinnor kan är att städa och att vi skulle förvägra dem rätten att göra det. Om det inte är ett kolonialperspektiv vad är det då? Kan du förklara för mig?

Anförande nr 144

Daniel Somos (m): Min mor är själv invandrarkvinna, och hon kan göra mycket annat än städa. Men när hon kom till Sverige var städning det första jobb hon tog och har jobbat sig uppåt därifrån. Det är ett sätt att integrera personer.

Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt att du anklagar massor med kvinnor på högerkanten att det är vad de tror. Jag tycker att det är väldigt långt ifrån sanningen.

Vad gäller jobben och Kompetensfonden måste man också se vad det kostar att få ned bidragsberoendet, hur mycket pengar man pytsade in och hur man fick ut. Sedan är det faktiskt så att det privata näringslivet skapar långt flera jobb än vad Kompetensfonden gör, och det kostar inte skattebetalarna någonting. Det är den vägen man får skapa jobb, det är där tillväxten finns.

Jag blir skrämmd av att du verkar företräda ett tankesätt där tillväxt och jobb skapas via olika kompetensfonder och från det här rummet. Det här rummet skulle inte kunna producera särskilt mycket om det var så. Det är näringslivet, företagen och det privata som gör det.

Anförande nr 145

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är roligt att höra Daniel Somos. Äntligen får vi höra lite gamla moderattakter här i salen. Det är kul att du tog upp 1993, för det var just då som klyftorna ökade allra mest i Stockholm. Det var då vi senast hade ett dubbelt blått styre, både i den här staden och i det här landet. Det är ni som har valt att inte bygga hyresrätter. Det är därför det finns för få lägenheter att förmedla och för att kön hela tiden växer. I dag står det 180 000 i kön. Vi behöver ju fler hyresrätter, inte färre. Sedan finns de som aktivt väljer att bo i hyresrätt, för att det är faktiskt en riktigt bra boendeform.

När vi nu pratar om valfriheten: Varje vecka får vi i brevlådan DN-bilagan med bostadsrätter och Metrobilagan. I Svenska Dagbladet står det ännu fler lägenhetsannonser om alla bostadsrätter som står till försäljning varje vecka. Men Daniel vet ingenting om det här, för han har väl aldrig fått avslag på en låneansökan. Alla kan inte välja den boendeformen, det är det vi pratar om. Vi pratar om valmöjligheten, som faktiskt minskar med era förslag och er politik.

Den här staden kommer att se ut som ett schackborda om fyra år. Så kommer segregationen att se ut: de fattiga på ena området och de rika på det andra. Det är det som är verkligheten i dagens Stockholm.

Anförande nr 146

D a n i e l S o m o s (m): Du framställer det som att bostadsmarknaden fungerade jättedåligt, men sedan kom era regleringar och så blev det bra. Så har det inte varit. Det var snarare som i Östtyskland, att om man ville köpa en cykel fick man vänta i tio år. När man äntligen fick den fick man inte ens välja färg. Det är planekonomiska system som ligger bakom haveriet på bostadsmarknaden i dag. Mina kompisar, några av dem, som har sökt sommarjobb i Köpenhamn och London och som när jag frågat dem om de har skaffat en bostad svarar: Nej, för där är bostadsmarknaden så flexibel att är man ute två tre veckor innan man åker får man en. Så funkar det i andra städer.

Hur kan det komma sig att detta överreglerade system inte funkar? Man måste dra någon typ av slutsats av att i Stockholm, där vi har enormt mycket regleringar,

funkar det men i städer där man inte har det funkar det. Det är enkel matematik, som det inte kan vara så svårt att få ihop.

R VI ÄLDREROTEN

**Äldrenämnden, Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg, Micasa Fastigheter i Stockholm AB
Punkt 21, 6, 25)**

Anförande nr

Borgarrådet Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I Sverige finns ett enormt resursslöseri när det gäller att ta till vara den stora och unika kompetens och erfarenhet som äldre personer besitter. Den seniorkraft, som vi ibland kallar den, borde på ett helt annat sätt lyftas fram i samhället. Jag ser det som en del i mitt uppdrag att arbeta för en ny syn på äldre. Ingen nybliven pensionär borde mötas av det mycket märkliga uttrycket att man faller för ålderssträcket. Pensionsåldern är ingen mörk avgrund som man faller ner i. Det är fortfarande för de flesta, för en del kanske framför allt, just då man har så mycket kvar att ge.

Majoriteten av de äldre lever friska långt upp i åldrarna. Får man tro en Temounder-sökning som Röda korset gjorde sade 30 procent att de var intresserade av att arbeta ideellt. Tänk vilken resurs! Det är ett annat synsätt än att som Nuder tala om ett köttberg.

Som äldreborgarråd är naturligtvis min huvuduppgift att se till att de äldre som behöver vård och omsorg ska få det. Behoven är stora, men inte oändliga. De är däremot högst individuella. Varje enskild person måste ses utifrån den egna situationen.

Det finns en hel del att göra inom äldreomsorgen. Väldigt många stockholmare berörs på olika sätt. Det är de äldre själva, makar, barn, syskon och andra nära eller anhöriga och vänner, många har synpunkter på äldreomsorgen.

I Stockholm finns ändå mycket bra inom äldreomsorgen, men vi vet att det finns bättringsmöjligheter. För varje gång enskild person drabbas och faller mellan stolarna leder ofta till ett stort lidande för den enskilde och anhöriga. Värdighet och trygghet ska vara utgångspunkten för stadens äldreomsorg. Man ska veta att man får hjälp den dag man behöver det.

Därför är jag väldigt glad och också stolt över att vi i majoriteten nu väljer att lyfta fram äldrefrågorna genom att inrätta en särskild äldrenämnd och förvaltning. Jag är glad att vi också får stöd från Socialdemokraterna och Miljöpartiet i det förslaget. Naturligtvis finns den stora verksamheter kvar ute i stadsdelsnämnderna, men vi får nu en bättre möjlighet till strategisk planering och kvalitetssatsningar, som kommer att gynna de äldre på både kort och lång sikt.

En viktig uppgift för nämnden blir att arbeta för att ta fram en värdighetsgaranti som skapar trygghet och stärker den enskildes inflytande över och kontroll av att det som lovats i form av service, vård och omsorg också hålls.

Under förrförra perioden, då vi hade makten, infördes fritt val i hemtjänsten. Nu går vi vidare och kommer att under 2007 ta fram underlag för införandet av en

äldrepenng. Det ska bli möjligt att också välja boende. Vi vill dessutom att äldre ska kunna ställa sig i kö till det boende man önskar. Vi vill se en mångfald av boendeformer för att tillgodose äldres skiftande behov och önskemål. Därför kommer också servicehus att finnas kvar.

Micasa, vårt bolag som ansvarar för äldreboende, har ett särskilt ansvar att tillgodose denna mångfald. Oavsett boendeform ska det alltid finnas lokaler för gemenskap. Och för att säkerställa behoven i framtiden behövs en god planering och ett nära samarbete mellan bolag och förvaltning.

Samtidigt vet vi att de allra flesta vill bo kvar hemma så länge som de någonsin kan. Då ska vi se till att det blir möjligt. Men det ska inte vara ett tvång.

För att garantera tryggheten för de äldre som väljer att bo kvar hemma satsar vi nu extra resurser på hemtjänsten. Vi ökar hemtjänstpengen med 5 procent, 84 miljoner under 2007. Det är en kvalitetssatsning som bland annat gör att det finns mer tid för småprat.

En av våra stora utmaningar är att bryta den ensamhet som finns bland många äldre. Förutom satsningen på hemtjänsten kommer vi att prioritera dagverksamheter, dagkollo, ett ökat samarbete med frivilligorganisationerna. Att regelbundet få komma ut i friska luften borde vara en självklarhet för alla äldre. Att bryta den sociala isoleringen kan leda till fler friska meningsfyllda år.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 147

O l l e A n d r e t z k y (m): Ordförande, fullmäktige! Ibland undrar man varför ett parti utser en person att svara för äldreomsorgen. Man kanske tror så här. Det här är en äldre person som har ett engagemang. Det är klart att jag hoppas att båda de två sakerna stämmer när det gäller mig. Jag är en av de personer som fyllt 65 år men jobbar vidare, och det tycker jag är väldigt trevligt.

En sak som jag verkligen ska trycka på här är valfriheten. Jag har egna erfarenheter genom en gammal mor som blev dålig och fick bo kvar hemma trots att hon ville någon annanstans. Vi stred med näbbar och klor för att mamman skulle komma någon annanstans, men hon gjorde inte det. I stället åkte hon in och ut på sjukhus och så hem igen. Det var en fruktansvärd tid. Då sade jag till mig själv: Nu ska jag engagera mig i de här frågorna. Och det har jag också gjort.

Jag tycker att den kvarboendeprincip som har rått i den här staden ibland går för långt. I och för sig vet jag att många äldre vill bo kvar i sina hem, det är en självklarhet. Men när det går så långt att biståndsbedömare ger avslag till 93-åringar som inte vill något annat än flytta någon annanstans. Då går skam på torra land. Sossarna har lagt ned servicehus efter servicehus, och snart finns det ingenting kvar, men vi kommer att se till att det blir en ändring på det här. Ewa och jag kommer att se till det, det kan jag stå för här i dag. Alla de här löftena som vi har gett i budgeten ska vi under mandatperioden försöka infria i görligaste mån. Gör vi inte det, sitter vi inte kvar. Vi måste infria dem, för de äldres situation är jätte viktig.

Jag går inte in så mycket mer på saker och ting, utan jag tycker att man ska skapa äldreboende som de äldre själva vill ha. Man ska inte skapa någonting som folk inte vill ha. Därför måste man göra rejäla enkäter och undersökningar ute på marknaden om vad de äldre vill ha. Sedan ska vi fatta beslut om att attrahera med seniorboende, servicehus, äldreboende eller vad det nu kan vara för någonting, men vi måste gå till beslut så att äldre människor känner sig trygga i sin situation.

Det viktigaste av allt är trygghet, värdighet och livskvalitet. Utan det är livet ingenting värt, det kan jag garantera. Det är ingen skillnad på äldre och oss. Det är precis samma sak.

Anförande nr 148

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Alla blir vi äldre, även Olle. Äldre har rätt till ett gott liv och med god vård och omsorg, trygg tillvaro och social gemenskap ska Stockholm vara en bra stad att åldras i, oavsett om man är frisk eller har behov av vård och omsorg.

Ewa Samuelsson sade under gårdagens debatt att den budget som alliansen presenterade kommer att göra skillnad. Den borgerliga majoriteten vill mycket, och det är många fina ord som vi skulle kunna ställa oss bakom, men när man granskar budgetsiffrorna kan man snabbt konstatera att de medel som är avsatta för idéerna inte på något sätt ger förutsättningar för att genomföra idéerna och kvalitetshöjningarna. Budgeten stämmer inte med den borgerliga önskelistan.

Majoriteten ökar hemtjänsten med 5 procent, och det är bra. Ni vill pröva dagkollo för bättre mat, anställa Fixar-Malte mot avgift och mycket mer. Stadsdelsnämnderna har i ert förslag 21 så kallade ska-punkter och 15 mål som ska genomföras utan förstärkning i budgeten. Var ska de stadsdelsnämnderna hämta pengarna för detta?

Det kommer med er budgetar att bli kraftiga nedskärningar i äldreomsorgen. I min stadsdel Hässelby-Vällingby ökar budgetramarna med 11 miljoner. Det låter mycket, men det är en summa som är avsedd för prestationsökningar. Som ett ständigt återkommande mantra har ni i för övrigt alla verksamheter: spara på lokaler och administration.

Ni satsar på 89½ miljoner och tar bort 40,4 miljoner för effektiviseringar på lokaler och administration. Reformutrymmet i majoritetsbudgeten blir 49,1 miljoner.

Socialdemokraterna lägger en budget som är 46,4 miljoner större än den borgerliga. Vi vinner med en budget som är finansierad genom att ge alla över 75 år rätt till två timmars hemtjänst per dag utan biståndsbedömning, ger trygghetslarm åt alla över 80 år, utvecklar träffpunkter i stadsdelarna, fortsätter samarbetet med landstinget för att få en obruten vårdkedja, behåller servicehusen, bygger 1 000 nya boenden, behåller Fixar-Malte.

Socialdemokraterna ställer sig bakom, som Ewa Samuelsson sade, inrättandet av äldrenämnden, men vi vill betona vikten av att nämnden inte blir en överprövningsnämnd för stadsdelsnämnderna.

Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraterna förslag till budget för 2007.

Anförande nr 149

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vi lever friska allt längre. Jag vill också gå in på det som mina borgerliga kolleger gick in på, hur viktigt det är att vi ser varje människa oavsett ålder. Vi måste få vara den människa vi är, även om vi blir äldre och sjuka. Klarar vi inte det inom vår äldreomsorg, att se varje människa, ge ett socialt innehåll och goda livsvillkor, kommer vi aldrig heller att komma upp till den goda vården och omsorgen som vi vill ge.

Därför är det så otroligt viktigt med individualisering, att utgå från behoven och önskemålen hos varje människa.

Vi har sett under de senaste fyra åren av vänstermajoriteten att det har blivit kärvt inom äldreomsorgen. Man har lagt ned ett stort antal boenden och omvandlat boenden och det har varit en restriktiv bostadsbedömning bland annat.

Nu vill vi att det satsas på äldreomsorgen. Där är en viktig del att vi nu inför en äldrerotel här i Stadshuset. Den här frågan ska ligga högt på dagordningen hela den här mandatperioden.

Det handlar om att vi satsar mycket mer på förebyggande verksamhet. Vi får inte lägga ned öppna verksamheter, såsom har hänt de senaste fyra åren. Vi ska satsa på träffpunkter, öppna verksamheter, friskvårdscentrum inte allra minst där man kan träffas, där man ska få upp sin fysiska hälsa och på det sättet få vara frisk ännu längre.

Vi måste satsa på livskvaliteten, den sociala biten. Det ska all vår personal få utbildning i så att man verkligen utgår från det. Då kan det också bli bra när man behöver den här vården och omsorgen.

När det gäller boenden vill jag verkligen markera att vi vill bevara servicehusen. Nu står Socialdemokraterna här och säger att de också vill det, men vi har sett någonting annat under de senaste åren. För oss i den borgerliga är det en väldigt viktig fråga. Man ska kunna ha valfrihet. Vi inför nu äntligen valfrihet i boende. Där handlar om att vi får en mångfald av olika boenden. Det är någonting vi kommer att titta på under mandatperioden och hoppas på att vi kan sätta och utveckla det ännu mer.

Sedan vill jag också säga om kvarboendepincipen att i dag är det många som bor hemma, och det är jättebra, för det är många som vill det. Då ska man få den trygga vården och omsorgen. Men det får inte vara så som många jag har pratat med under här åren har hamnat, att de säger att de är fångna i sitt eget hem. Det är inte acceptabelt.

Det här måste vi jobba med. Är det så att de känner oro och isolation måste det kunna vara underlag för att få ett boende. Det är en mänsklig rättighet.

När det gäller kvalitet och kvalitetsutveckling är det en annan fråga som vi kommer att sätta högsta fart på. Det är så att det i dag brister väldigt mycket i stadsdelsnäm-

derna. Vi måste ha en kvalitetssäkring, en tillsyn värd namnet. Visst kan brister uppkomma, men då ska de rättas till omedelbart och se till att det inte händer igen.

En annan sak som är viktig att kunna genomföra när det gäller valfriheten är information. Där har vi också ett stort program. Jag återkommer.

Anförande nr 150

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Stockholms äldre ska bemötas med trygghet och respekt. Omsorgen om våra äldre kräver därför många olika sorters insatser och en rättvis och generös biståndsbedömning samt goda anställningsvillkor för personalen.

Socialtjänstlagen föreskriver bland annat att äldre människor ska få möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Så är det inte alltid i dag.

Miljöpartiet satsar därför betydligt mer än majoriteten i äldrebudgeten. Biståndsbedömningen för äldre ska bli generösare, förnyas och följas upp vid behov. Den enskildes valfrihet ska öka. Äldre ska ha en självklar rätt att välja boende även utanför den egna stadsdelen. Det frivilliga försöket med förenklad biståndshandläggning ska fortsätta.

Miljöpartiet vill också i riktlinjerna för äldreomsorgen fastslå rätten till regelbundna utevistelser. Vi vill också erbjuda gratis fixarservice för äldre. Vi hoppas att majoriteten, främst Kristdemokraterna, inte inför en avgift nästa år på denna tjänst.

Stödet till anhängvården måste förbättras. Det ska finnas utbud av stöd- och hjälpinsatser av varierande slag och rätt till avlösning fyra timmar per vecka för den som vårdar anhöriga och närstående.

Växelboendet mellan hem och avlastningsplats ska erbjudas oftare än i dag. Det är därför viktigt att samarbetet mellan landstinget och kommunerna utvecklas om vi ska kunna skapa en god omvårdnad. Frivillig- och äldreorganisationerna är också mycket viktiga. Även situationen för äldre skröpliga personer med hemtjänst men utan möjlighet att få stöd av anhängvårdare måste förbättras.

Därför behövs fler korttidsboenden med möjlighet till förlängd boendetid för svaga och gamla i övergången från sjukhus till den egna bostaden eller om så behövs i väntan på plats på äldreboenden. För att kunna ge god vård och omsorg behövs en god arbetsmiljö och en personal med adekvat utbildning.

Miljöpartiet vill därför att personalen inom äldreomsorg ska erbjudas arbetstidsförkortning genom införande av så kallade tre-tre-modellen, det vill säga att man arbetar tre dagar och är ledig tre dagar.

Alla äldre ska få god och vällagad mat och trevlig måltidssamvaro. Miljöpartiet vill införa matlag inom hemtjänsten i några stadsdelar. Det ger ökad trivsel och livskvalitet. Miljöpartiet anser att före detta servicehus som har blivit seniorboenden åter kan bli servicehus. Stadsdelsnämnderna bör säkerställa att gemenskapsutrym-

men bibehålls även i seniorboenden. Det är också viktigt att tillgodose behov av vård och omsorgsboende med olika språklig och kulturell inriktning.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget för 2007.

Anförande nr 151

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, fullmäktige, stadens medborgare! Vänsterpartiet har i sin budget visat att vi fortsätter att ta ansvar för omsorgen av de äldre i staden. Vi ökar budgeten för 2007 med 152,7 miljoner kronor jämfört med 2006. Vi har alltså 100 miljoner kronor mer än vad nuvarande majoritet avsätter. Generösa riktlinjer, höjd hemtjänstpeng, gratis fixartjänst och för den som fyllt 75 år hemtjänst med förenklad biståndshandläggning.

Sammantaget är det stora satsningar på förebyggande och trygghetsskapande åtgärder som bygger på äldreomsorgsplanen, som beslutades förra året då vi var ansvariga för äldrefrågorna. I planen slås fast att behoven av insatser ska bedömas lika oavsett kön och var i staden den äldre bor. Vänsterpartiets hjärtefråga är deltagande demokrati gäller naturligtvis även de äldre medborgarna och deras företrädare genom pensionärsråd och brukarråd.

Det är medborgare som ägare av stadens verksamhet, inte som kunder. En deltagande budget till äldres sociala aktiviteter kommer att spegla de önskningar och behov som finns som kan vara sommarkollo, kortspel, konserter. Självklart ska det finnas minst en social mötesplats i varje stadsdel. Då menar jag naturligtvis den stadsdelsindelning som den nya majoriteten valt att lämna.

En viktig trygghetsfaktor är kompetenta medarbetare. Fortbildning måste fortsätta, vi vill ha kvar våra medarbetare i staden. Sänkning av arbetstiden, fler anställda inom äldreomsorgen, fortsatt höjning av de lägsta lönerna, för det avsätter vi 40 miljoner kronor totalt.

Vi vet alla att det är kvinnor som bär upp äldreomsorgen. Anhöriga, där många är kvinnor, måste få det stöd som de behöver i form av dagverksamhet, korttidsvistelse, växelvård och avlösning. Våld mot äldre ska motverkas, handikapplan ska finnas i varje stadsdel. Heminstruktörerna i varje stadsdel bedriver ett viktigt förebyggande arbete och höjer kvaliteten i vardagen. Mobila team bör utvecklas tillsammans med landstinget.

Vänsterpartiet vill undersöka förutsättningar att starta en äldrevårdcentral i norra ort för äldre. Den vi öppnade i Hökarängen under vårt styre har visat sig vara väldigt lyckat. Inrättande av seniorboende har blivit en succé. Vi vill fortsätta att utveckla tankar kring olika boenden tillsammans med de äldre, deras företrädare och naturligtvis vi själva som snart är där: Hur vill vi bo? Hur vill vi bli omhändertagna?

Redan vid årsskiftet skulle vi ha haft en stor förbättring av äldres rätt att välja servicehuslägenhet om de nya riktlinjerna inte har återremitterats av den nya majoriteten. Det gäller även hemtjänsten, och då ökningen av antalet hemtjänsttimmar. Genom rätten att välja lagad mat i hemmet eller att få lagad mat hem har matens betydelse lyfts fram. Det utbildningsprogram som har tagits fram och logoped inom

ramen för Kompetensfonden visar på vilka livskvalitetsökningar som kommit fram när man satsar på att ta vara på kunskap och ge utbildning. Jag tror på stadens anställda inom äldreomsorgen.

Jag yrkar därför bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 152

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Ordförande, fullmäktige! Centerpartiet stöder kommunstyrelsens förslag om inrättande av äldrepeng, och vi ser också med spänning fram mot en certifiering av olika vårdgivare för att öka valfriheten.

Äldrepenge gör att man kan köpa den vård man behöver av den vårdgivare man själv väljer. Visar det sig att det var ett dåligt val kan man ändra sig. Nyckeln till den här valfriheten heter en lyckad upphandling. Tidigare har det varit för mindre företag att konkurrera med de stora vårdbolagen, trots att vi vet att mindre enheter lättare kan tillgodose särskilda behov, annat språk än svenska som första språk till exempel.

Här vill jag gärna berätta en sedelärande historia. En kvinna som länge arbetat inom vården och därför visste hur hon själv skulle vilja ha det när hon blev gammal sade upp sig och skapade just ett sådant äldreboende: vackra rum, fina tavlor på väggarna, egen kock för god och näringsrik mat, program för kultur och promenader. Så kom kommunens upphandlare på besök, beundrade och tyckte att hon hade gjort ett strålande jobb. Skulle de nu köpa vårdplatser? Svaret blev nej. Det här var alldeles för bra. Det var för bra!

Eftersom kvinnan endast kunde erbjuda ett mindre antal platser, jag tror att det var tolv, skulle det betyda att tolv åldringar fick ett jättefint boende, medan övriga fick ett mindre bra och hälsosamt boende, det vill säga orättvist. Kommunen löste denna orättvisa genom att ge alla det lite sämre boendet. Det här är faktiskt en alldeles sann historia, jag hörde den från kvinnan själv i valrörelsen.

Våra förhoppningar är nu att staden med en special nämnd för vård av äldre kan forma upphandlingen så att det öppnar möjligheter för mindre företag, gärna ett personalkooperativ, som kan delta i upphandlingen. Det här kan inom parentes även ha betydelse för kvinnors företagande.

De stora grupper där jag är en som närmar sig nu den ålder då man kanske kommer att behöva mer vård. De är krävande, högljudda. Vi vet vad vi vill ha och kan säga ifrån. Kort sagt: Vi kan själva.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 153

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det var några saker som jag inte hann med i förra anförande, och det var roligt att höra att några av de sakerna nämns i en del anföranden. Det är bara att hänga på.

Vi avsätter också pengar till att förbättra matsituationen för de äldre, både på boenden och hemmavid. Ett uppdrag ligger hos hemtjänsten att lyssna bland de äldre om det finns bland dem sådana som skulle vilja bilda matlag. I stället för att man ska skicka matlådor till tre kan tre bilda ett matlag. Så lagar man maten tillsammans med en från hemtjänstens sida. Så får man också en positiv social gemenskap. Det ska bli spännande att se när vi får utvärdera det.

Vi för över kostenheten från konsumentförvaltningen till äldreförvaltningen så att det finns expertis på plats som kan jobba med de här frågorna, förutom projektanställda som också kommer att tillföras.

Någon tog upp frågan om vaktmästarservice som vi nu föreslår ska gälla över hela staden. Det ska bli enhetligt för alla över 75. I dag ser det väldigt olika ut. Några stadsdelar har 65 år, några 75 år men i dag är det avgiftsfritt på de flesta håll. Det är bara så att man ska komma ihåg att den socialdemokratiska regeringen lagstiftade om detta. Från den 1 juli i år är det så att kommunerna får rätt att erbjuda servicetjänster. Det fick man inte tidigare. Då löste man det under den förra majoriteten med att anställa plusjobbare som kunde utföra de här vaktmästartjänsterna gratis men som inte kom alla äldre till godo.

Det intressanta är att de äldre som är biståndsbedömda till hemtjänst och får hjälp med gardinuppsättning genom hemtjänsten får betala en hemtjänstavgift för den hjälpen, medan andra som är lite friskare och bara vill ha den här vaktmästartjänsten ska få det gratis. Det tycker jag inte är likvärdigt och rättvist. Jag hörde någon här säga just att det var viktigt att det är en likvärdig omsorg som erbjuds.

Därför tycker vi att den här tjänsten ska finnas över hela staden, och den ska gälla från 75 år och motsvara kostnaden för hemtjänst.

Samverkan med landstingen – naturligtvis, men där behöver vi förbättra och där vill vi jobba särskilt med äldreteam som ska finnas ute på våra vårdcentraler förutom att vi också ser över möjligheterna att skapa fler äldrevårdscentraler. Ett mycket närmare samarbete med landstinget är ett stort behov som vi måste se till att det uppfylla.

Sammanfattningsvis vill jag bara säga att äldre är subjekt, inte objekt. De kan få välja själva, de kan påverka sin situation. Därför lovar vi att lyssna till de äldre.

Anförande nr 154

J o n a s E k l u n d (mp): Jag vill tala om två saker. För det första den här fixartjänsten, Fixar-Martin som det heter i Enskede-Årsta. Den tjänsten är mycket uppskattad, men det är inte meningen att hemtjänsten ska syssla med att skruva i glödlampor och hänga upp gardiner. Är det verkligen någonting som utförs inom hemtjänsten? Om det skulle vara ett argument för att man ska betala för det.

För det andra är det dessutom inte så att meningen med den här fixaren är att de äldre inte ska falla ned från stolar till exempel? Om man ska undvika det då kan man knappast ha en avgift på nästan 200 kronor för att skruva i glödlampan, för det lär ingen vilja betala, som är normalt snål som jag, eller som de flesta.

När det gäller kostenheten är det väldigt bra att den räddas och flyttas till äldrenämnden när man nu lägger ned konsumentnämnden och drar undan mattan för stadsdelarnas konsumentverksamhet. Men den ägnar sig också åt att hjälpa skolköken med att se till att barnen får en näringsriktig och god kost. Är det någonting som kostenheten ska få syssla med även i fortsättningen? I så fall: Hur ska det gå till? Jag hoppas att det är fallet.

Anförande nr 155

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): För mig är det väldigt viktigt att de äldre ska veta att vi bedömer deras behov lika och att inte en ska betala och en annan inte. Det är klart att om man ska gå i nivåerna att skruva i glödlampor ingår det inte i biståndsbedömning, men det utförs naturligtvis av hemtjänsten och inte låter man människor sitta i mörker.

När det gäller kostenheten är det den del som har ansvarat för matsituationen för de äldre som vi nu tar ansvar för inom äldrenämnden.

Anförande nr 156

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ewa Samuelsson sade har vi också lagt en nivå på 75 år för att kunna få de här fixartjänsterna. Vi tycker att det är en oerhört viktig verksamhet. Det spar alltså pengar för bland annat landstinget genom att man minskar benbrott. Det här är en tjänst som jag tror att vi har igen i staden om vi verkligen satsat på detta. Många gånger är det så att man kanske kan få annan typ av hjälp inom hemtjänsten och utnyttjar fixartjänsten till just de här enklare sysslorna för att kunna ta hjälp av hemtjänsten för det övriga man behöver. Jag tycker att det är en alldeles utmärkt tjänst som naturligtvis ska vara gratis.

Anförande nr 157

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Gratis är det inte för någon, vi är med och betalar. Så är det, men ni använder gärna begreppet gratis för att förleda människor att tro att kommunal verksamhet är gratis. Den är avgiftsfri i dag.

Det är klart att det är bra att få hjälp. Jag skulle också vara jätteglad om jag kunde ringa och be någon att komma hem till mig när jag akut plötsligt inte klarar av att skruva upp en hylla. Men det är inte så att pensionärer är en homogen grupp där alla har lika behov. Plötsligt ska de som inte ha blivit biståndsbedömda till hemtjänst få den här tjänsten avgiftsfritt, medan de som är biståndsbedömda ska betala. Äldrecentrum har gjort en utredning som visar att de som har fått hjälp genom den förenklade biståndsbedömningen skulle ha fått hemtjänst om de hade tagit kontakt med en biståndshandläggare.

Anförande nr 158

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också gå in på den här fixartjänsten. Naturligtvis läser jag Mitt i- tidningarna – den för söderort och för västerort har jag framför mig. Majken och Gunborg säger att de inte kommer att ha råd att betala det. Det finns ingen konstigt i detta. Det vet väl alla att med ett högt

pris minskar efterfrågan. Det tas upp i artikeln att det är för många som använder sig av den här insatsen.

Jag trodde på något sätt att vi var överens om att förebyggande insatser inom äldreomsorgen var oerhört viktiga, för att få ned kostnaderna, för att få fram en bättre livskvalitet för de äldre och för att undvika skadorna, fallskador som ofta uppträder när man inte hjälper till i tidigt skede.

Vi har samma förslag som Vänsterpartiet att vi vill ha en förenklad biståndsbedömning för dem som är över 75 år. Det här är frågor som kommer att bli framtidens viktigaste, det är jag övertygad om. Tänk om när det gäller avgiften, Ewa Samuelsson!

Anförande nr 159

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): När vi hade uppe det här ärendet till beslut i Äldreberedningen var det helt tyst från Socialdemokraterna. Inte ett ord sades när beslutet fattades. Inte att man hade eget ställningstagande, ingenting. Det var helt tyst.

Anförande nr 160

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag säga någonting om det som det talades om i går. Jag är alltså en av de äldre i den här salen. Flytta på dig, du står i vägen, sades det. Ibland känner man sig som äldre att man som äldre helst ska hålla sig undan. Det vill inte vi. Centerpartiets företrädare sade här nyligen att de äldre är starka. Men vi är inte så himla starka. Det är andra som bestämmer ibland.

Jag vill ta upp två saker. Matfrågan för de äldre är den ena, hur viktigt det är att man får bra mat när man är på särskilda boenden och kanske bor ensam. I går beslutade vi om nedläggning av konsumentnämnden. Men att man sparar kostenheten är jättehärligt, och nu går den över till äldreomsorgsnämnden.

Det behövs information om hur maten ska tillagas i de särskilda boendena. Det är också viktigt med träffpunkter i stadsdelarna där man äter tillsammans. Det finns så många ensamma i våra stadsdelar. Jag tycker att vi alla kan vara överens om hur vi ska jobba här.

Sedan vill jag tala om Micasa. Som ni vet är det ett fastighetsbolag som bildades för att förvalta vård- och omsorgsboende samt seniorbostäderna. De servicehus som har ombildats har visat sig vara i mycket stort behov av upprustning. Detta pågår just nu. De var mycket mer nedslitna än vad vi någonsin hade trott.

Vi socialdemokrater vill utveckla omsorgs- och äldreboenden i Stockholm som passar alla olika boendeformer. Vi vill tillhandahålla korttidshem för dementa sjukdomar samt värna tillgången till gemensamma verksamhetslokaler. Det har visat sig att de lades ned lite för snabbt så att människor inta har några ställen att träffas på.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 161

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Visst är det så att vi egentligen är överens om väldigt mycket när det gäller äldrefrågorna. Det blir lite spel för gallerierna när vi tittar på någon miljon hit eller någon miljon dit.

Matfrågan är oerhört viktig. Det pågår redan i några stadsdelar projekt som vi naturligtvis kommer att ta del av, utom de pengar som vi satsar centralt.

Häromdagen ringde en man till mig som kör samtransbilar. Han hade tagit kontakt med Kungsholmens stadsdelsnämnd, och han berättade att han hade ett förslag till projekt. Han frågade varför maten alltid ska komma hem till de äldre när de äldre skulle kunna komma ut till maten. Han hade förslag på att han skulle kunna hämta äldre och köra dem till en restaurang i närheten där de kunde äta tillsammans. Nu har Kungsholmen nappat på det. Det ska bli väldigt spännande att se hur det faller ut. Det är återigen ett sätt att öka den sociala gemenskapen på ett enkelt sätt. När människor ute i vår verksamhet kommer med förslag om utveckling är underbart, tycker jag.

Anförande nr 162

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Det är väl härligt att vi är överens om det mesta. Jag är glad att du har blivit borgarråd för äldrefrågorna. Det har jag sagt till dig tidigare, och det kan jag säga ännu en gång. Vi är så överens i dessa frågor. Det blir nog bra i fortsättningen.

Anförande nr 163

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du, Lilian, har alltid haft ett stort hjärta för äldreomsorgen, och det har vi sagt till dig. Tyvärr har du inte möjlighet att under den förra perioden påverka dina egna partikamrater så mycket i den frågan utom på upploppet då ni också hängde på valfriheten inom hemtjänsten, men det satte väldigt långt inne.

Vi är överens, som du säger, om maten. Vi kan också konstatera att du nu är en god talare för servicehusen. Jag kan tolka det du säger som att ni har med facit i handen insett att ni gjorde fel med den snabba omvandlingen av servicehusen där det inte fanns någon som helst övergripande plan för hur man skulle genomföra omvandlingen. Det vill säga att det ibland inte finns några gemensamhetslokaler, det finns ibland inga restauranger i de nya seniorbostäderna. Det är bara så att det var den gamla majoriteten som genomdrev detta, men du har alltid haft sunt förnuft i de här frågorna, och det är vi väldigt glada över.

Anförande nr 164

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Jag har inte sagt att vi gjorde fel, men jag har sagt att det gick för snabbt. Sedan blev det liksom halvt som halvt med det hela, och vi

utvärderade det och såg att det var mycket mera som behövde göras. Det är därför som vi inte omvandlar några fler servicehus.

Anförande nr 165

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag tycker också att du gör ett jättebra arbete inom äldrefrågorna. När det gäller maten kan jag bara fylla i att vi behöver nya arbetssätt, nytt synsätt så att det blir bra både när det gäller måltidssituationen och när det gäller själva maten. Där finns det jättemycket att göra.

Jag vill också understryka den alltför snabba omvandlingen av servicehus. Jag vet att du var väldigt orolig då. Men det har gått otroligt snabbt, speciellt i vissa stadsdelsnämnder, vilket har väckt enorm oro. Man har gjort det utan en ordentlig kartläggning och analys av behoven.

Anförande nr 166

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Det är sant att vi är väldigt överens i tyckanden och tänkanden. Det sade jag inledningsvis i mitt tidigare anförande. Det är också så att vi faktiskt lägger 46 miljoner mer än ni. Jag är orolig. Ni skriver väldigt vackra ord, men ni ger stadsdelsnämnderna väldigt mycket uppgifter som de inte kommer att kunna genomföra med den budget som ni har lagt för dem.

Först skulle jag vilja nämna detta med servicehus vars nedläggningar vi har fått mycket kritik för. Det gjordes av i början av förra mandatperioden en granskning av de boenden vi har. Det visade sig att många av dem blev utdömda och inte lämpliga att ha våra gamlingar i som behöver mer och mer omsorg. Det gick inte att bygga om alla och så vidare. Det är en orsak till att vi lade ned och gjorde om.

Andra gjordes om till seniorboenden, och där måste jag säga att vi har gjort en fantastiskt bra insats. För mig är det en stor rättvisefråga att vi nu har kunnat genomföra seniorboenden med hyresrätt, något som inte fanns tidigare. Det innebär att de som har en tunnare plånbok och inte har möjlighet, med tanke på tidigare debatt, att köpa sig en bostad också kan få ett äldreboende som är anpassat och bra.

Det var det ena. Sedan vill jag återgå till er budget. Det finns väldigt mycket utredningsuppdrag, och det finns väldigt mycket som ni ska göra framåt. Det handlar om att utreda. Man ska utreda matkvaliteten, uppdatera nuvarande avgifter och så vidare. Där kan jag tycka att frågan är berättigad när man ser det ena och det andra i era planer.

En annan som jag saknar är hur många bostäder ni tänker bygga och var. Hur ser de planerna ut. En ytterligare fråga som jag vill ta upp är IT-satsningen som jag tycker delvis är väldigt bra, men det som jag verkligen reagerar på är det ni skriver i er budget: Ett led i informationsarbetet är att digitala omvårdnadsjournaler ska införas där den anhörige via Internet eller per telefon dagligen kan se hur omsorgen bedrivs.

För mig är det vanskligt att tänka på det sättet när det gäller äldre människor som har sunt förnuft och är vuxna människor. Som vi vet är några anhöriga väldigt duktiga

och bra med sina äldre föräldrar, andra kanske vill annat än föräldern. Det där får man se upp med. Det handlar om den enskildes integritet och det handlar om sekretess som kan råda där. Man bör vara försiktig där. Jag tycker att ett journalsystem som vi kan använda den tekniska utvecklingen till är mycket bra, men att när det gäller att ta tänkandet från den enskilde är jag mycket oroad.

Anförande nr 167

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Vi har suttit i samma stadsdelsnämnd, och både du och jag vet att det har varit väldigt kärt för äldreomsorgen den senaste tiden de senaste fyra åren i Hässelby-Vällingby där ett mycket stort antal boenden både avvecklats och omvandlats. Vi ser att det har varit väldigt hård biståndsbedömning även om det mjuknade upp under senaste året.

Du sade att det är mycket vackra ord. Vi har sett under de här fyra åren att det verkligen börjar ta fart och man börjar ta tag i äldreomsorg och se till att det blir bättre.

Anförande nr 168

Berit Kruse (s): Det är sant, Helen, vi har kämpat ihop många år där ute. Det finns problem som vi brottas med. Sedan tycker jag ändå att vi tillsammans börjar hitta en lösning på och i varje fall uppmärksamma de problem som finns. Det är helt korrekt att det finns mycket att göra.

Jag tror att det är väldigt viktigt för våra äldre i Stockholm att vi så mycket vi någonsin kan samarbetar över blockgränserna när det gäller insatser av olika slag. Vi kommer inte att vara överens när det gäller pengsystem och när det gäller privatisering av äldreomsorg och när det gäller certifiering av verksamheter. Där går skiljelinjen. Vi är för olika alternativ. Vi är för mångfald i boende. Vi vill anpassa boendena till de önskemål som finns och som det finns behov av hos de gamla. Det är helt klart, men mycket kan vi nog samarbeta om.

Anförande nr 169

Margareta Björk (m): Jag vill bara kommentera Berit Kruse. Jag har fått ett brev från en anhängig till en från hennes stadsdel som berättar att hennes mamma har funderat på att ta livet av sig för att komma ifrån detta som hon kallar helvete därför att hon inte har fått hjälp med sin svårt demente man.

Till er fantastiska budget: Ni skryter att ni har lagt si och så många miljoner. 90 miljoner står i texten, men i verkligheten är det 46,4 miljoner. Å andra sidan plockade ni bort 45 miljoner mellan 2002 och 2006, så ni ska inte slå er så mycket för bröstet.

Fixartjänsterna – var har ni de pengarna någonstans? De finns inte angivna i er budget. Jag vill att ni talar om var ni plockar fram de pengarna.

Sedan tycker jag inte att man ska säga "våra gamlingar". Jag tycker att vi har en ära i att kalla våra äldre för något annat än våra gamlingar. Jag tycker att vi ska behandla dem med respekt. Det tycker jag att de är värda.

Sedan till er text. Jag måste fråga er: Varför är det en viktig valfrihetsreform att de som har hemtjänst själva ska få avgöra om de vill ha hemlagad mat eller matlåda? Detta ska vara oberoende av om det är kommunal eller privat utförare. Är det en viktig valfrihetsreform? Varför får de då inte vara med och välja särskilt boende?

Anförande nr 170

B e r i t K r u s e (s): Jag kan hålla med om det du sade om mitt slarviga uttryck om äldre människor. Jag kanske bör tänka till. Samtidigt måste jag säga till dig, Margareta Björk, att det är ganska så ohysat att ta upp ett enskilt ärende i kommunfullmäktige. Vi vet att människor har olika behov och drabbas olika. Det vet du lika väl som jag. Vi har suttit i stadsdelsnämnden och som socialdelegerade under många år och vet och har en ganska klar bild om vad människor kan drabbas av oavsett majoritet. Det är inte så att vi här ska diskutera den enskilde personen.

I vår budget finns det täckning för fixartjänster, och det finns täckning för förenklad biståndsbedömning för dem över 75 år.

Anförande nr 171

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Berit! Det finns möjlighet att spara på lokaler. Det finns överytor som man när man bygger om kan se till att man minskar ned. På det sättet kan man minska kostnader. Samtidigt är det naturligtvis också så att när man gör ombyggnader ser man till att bygga utifrån ett flexibelt tänkande så att lokaler kan användas på olika sätt. Sedan handlar det också mycket om hur man arbetar ute i våra verksamheter. Arbetssätt och arbetsformer påverkar naturligtvis också resursutnyttjandet.

IT-satsningen som vi vill göra tvingar vi inte på folk. Naturligtvis måste det finnas en valmöjlighet om man vill ha sin omvårdnadsjournal skriven på ett papper eller om man vill ha den på en dator. Men det måste finnas en möjlighet att följa upp det som sker. Det kanske kan vara en trygghet, om man har en dement mamma som säger att hon inte har ätit och man har svårt att få tag i hemtjänstpersonalen, att det går att knappa in med hjälp av ett lösenord och få veta att hon faktiskt har fått sin mat och ätit upp den också.

När det gäller boende och planerna på hur mycket vi ska bygga har ni lagt ett uppdrag om att se över behovet, och vi väntar på att få in underlag från alla regionerna. Sedan fattar vi beslut i frågan.

Anförande nr 172

B e r i t K r u s e (s): Tack för de svaren, Ewa! Jag vill bara peka på att administration och lokaler går, som jag sade i mitt inledningsanförande, som ett mantra rakt igenom er budget. Jag är för att man ska titta över lokaler om det visar sig att det finns ett överskott av dem. Jag är också för att man inte till varje pris ska ha en stor

administration utan man ska titta närmare på den. Men det är *väldigt* många miljoner som ni sparar på lokaler och administration. Jag är orolig när det gäller äldreomsorgen, för i er budget säger ni också att ni ska bygga ut dagverksamheter och dylikt. Det kommer att kosta, och jag hittar ingen täckning i er budget för de delarna.

När det gäller människor som har demens av olika slag är det naturligtvis särskilt viktigt att man har nära kontakt med anhöriga. Även om det är en växande grupp är det ändå en liten grupp. De flesta kan föra sin talan själva, och det tycker jag är viktigt att betona.

Anförande nr 173

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Vårt liv gestaltar sig olika, men två saker är helt säkra. Vi föds och vi dör. Hur livet ter sig under de aktiva åren styrs i de flesta fall av individen själv. Men en bra början och ett värdigt slut är något som vi gemensamt måste känna ett stort ansvar för. Det är det som är själva kärnverksamheten. Äldreomsorgen är en av stadsdelarnas allra största och viktigaste verksamheter, och jag tycker att det är bra att vi nu har fått en äldrenämnd också. Det handlar om en budget på 6 miljarder kontra 46 miljoner mer eller mindre. Det är inte jättestora skillnader egentligen.

Under förra mandatperioden kunde man tro att Stockholm bestod av 18 olika kommuner, om man tittade på bostandsbedömningen. Det var ett lotteri vilken hjälp man kunde få, beroende på vilken stadsdel man bodde i. Det visade kommunfullmäktiges utredningstjänst mycket nogsamt. Det här var någonting som ni hade ansvar för.

Jag tycker att det är väldigt roligt att lyssna på den nuvarande oppositionen. Jag skulle ha varit jätteglad om ni hade haft minsta tillstymmelse till det intresse och engagemang för äldreomsorgen som ni helt plötsligt har i dag. Äldreomsorgen var faktiskt satt på undantag under förra mandatperioden. Det Helen Jäderlund tog upp när det gäller Hässelby-Vällingby var inte ett undantag. Det var en regel. Berit Kruse säger att det är saker som man har upptäckt nu och som vi ska jobba tillsammans med. Vadå upptäckt? Det var inte bara ni som upptäckte det. Det gjorde äldreomsorgsinspektörerna mycket noggrant också, kan jag säga, och pressen.

När det gäller Vänsterpartiet vill jag säga att det ju var ni som hade ansvar för det här. Ni förnekade alla de påståenden som vi hade belägg för. Sedan dyker det helt plötsligt upp som om ni tycker att det här vore något jättebra och jätteviktigt. Jag tycker att det är väldigt anmärkningsvärt.

Ni vill också ha valfrihet, men ni vill inte ha peng. Vad är det egentligen som är valfrihet? Är det som Margareta Björk sade, att man ska få välja om man vill ha matlåda eller hemlagad mat? Är det så långt ni kan sträcka er?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 174

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Valfrihet är naturligtvis även för oss att man ska få välja sitt boende. Vi tycker att det är rimligt att man kan få göra det. Det har vi skrivit i vår budget också.

Jag gick in en stund på min egen stadsdel och talade om det samarbete som vi ändå har kommit fram till behövs när det krisar till. Det tycker inte jag att du ska håna. Jag kan tala om vad vi har gjort på några områden. Vi har till exempel satsat på utbildning under förra mandatperioden. 12 700 personer har deltagit i kompetensfondens utbildningar. Vi har satsat på dokumentation. Vi har haft utbildning för biståndsbedömare. Vi har byggt ut 242 platser. Kom inte och säg att vi inte har gjort någonting! Det finns mycket att göra. Det är jag den första att säga. Det finns mycket att ändra på. Jag skulle mycket gärna vilja utveckla detta tillsammans med de äldre i vår stad.

Anförande nr 175

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var tur att du hade kompetensfonden, för det fanns ju inga pengar inom äldreomsorgen. Jag skulle också vilja kommentera att du skulle vilja bygga tusen nya platser. Det är konstigt att ni vill göra det nu när det egentligen inte är något platsbehov. Åren 1991–1993, när det var stort platsbehov inom äldreomsorgen och lång kö, sade ni nej när vi ville bygga tusen nya platser. Nu när det inte behövs några platser ska ni bygga.

Anförande nr 176

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är märkligt att höra Ann-Katrin Åslund säga att vi inte gjorde någonting när vi faktiskt tog över en verksamhet där ni inte hade gjort någonting. Vi hade Lobens rapport att ta hänsyn till. Det var väldigt stora brister i kvaliteten när det gällde boenden. Där har vi gjort väldigt mycket. Visst skulle vi i vissa fall kanske inte ha skyndat på så mycket, men vi hade också andra saker att ta hänsyn till. I min egen stadsdel hänfördes det underskott som ni lämnade i huvudsak till äldreomsorgen. Det är någonting som vi i Vänsterpartiet verkligen har tagit fasta på. Vi har lärt oss och lägger ytterligare pengar på äldreomsorgen.

Dessutom har det under den här perioden tagits fram en äldreomsorgsplan och nya riktlinjer som ni valt att stoppa. Jag undrar: Vad menar ni egentligen?

Anförande nr 177

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): För det första har vi inte stoppat några planer. Det vet du mycket väl. För det andra byggde vi, när Folkpartiet hade ansvar under den förra borgerliga majoriteten, 500 nya platser. Vi startade den här rejäla ombyggnaden och upprustningen av de gamla äldreboenden som fanns i Stockholm – 500 nya platser. Ni gjorde ingenting.

Vi införde hemtjänstpengen så att människor fick rätt att välja vem som skulle komma hem till dem. Det var ni emot. Det är ni kanske fortfarande emot. Men ni lyckades inte. Vi vill nu fortsätta den här valfriheten för människor. Oavsett vilken ålder man har, har man rätt att kunna påverka sitt eget liv.

Anförande nr 178

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag vill först prata lite grann om fixartjänster. Jag vill faktiskt relatera till min egen mamma som tyvärr inte bor i Stockholms kommun och har möjlighet att ta del av den här tjänsten. Hon fyller 82 år alldeles strax och hon är väldigt pigg, men hon ska helst inte klättra högt. Hon skulle verkligen behöva hjälp av den här fixartjänsten. Jag tror att det verkligen är en service som vi ska ge våra äldre. Man ska inte behöva ha ett biståndsbeslut för att få den här hjälpen. Det är oerhört viktigt att vi värnar om den delen.

Vi har lagt ned boenden men vi har också utvecklat. Det har varit på gång att utveckla seniorboenden och även se över och anpassa de boenden som finns i staden efter behoven. Vi diskuterar också väldigt mycket inom Vänsterpartiet hur man kan skapa nya typer av boenden. Vi får inte heller stagnera och bara tänka servicehusboende. Vi måste tänka fritt, samtidigt som vi behöver ha servicehusboenden kvar.

Jag är också lite förvånad över att man väljer att lyfta över frågorna i en speciell äldrenämnd. Ansvaret ligger ändå ute på stadsdelsnämnderna. Jag tycker att man kan ha en sådan övergripande funktion inom ramen för socialtjänstförvaltningen. Att fokusera och göra en ytterrock på det här sättet tror jag inte på något sätt gagnar äldreomsorgen.

Jag vill också säga att ni visst lägger extra resurser på hemtjänsten, som ni säger. Men det är på hemtjänstpengen. Om man tittar på vår budget kan man se att vi lägger mer pengar på hemtjänsten totalt, vilket leder till flera hemtjänststimmar, alltså en möjlighet för flera att få mer hjälp. Det tycker jag är en väldigt viktig fråga.

Anförande nr 179

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Under de allra flesta perioderna inför ett val har Vänsterpartiet alltid på sina valaffischer haft ordet rättvisa. Det är ett ord som jag förstår att ni värnar väldigt högt. Då frågar jag dig, Margareta: Är det rättvist att den äldre, Agda 93, som fått en biståndsbedömning för att få hjälp med till exempel gardinuppsättning ska betala det hemtjänsten kostar, medan Stina som är 65 och bor i en annan stadsdel ska få den hjälpen avgiftsfritt? Är det rättvisa?

Stockholms stad går nu in och subventionerar den här tjänsten så att den motsvarar kostnaden för en hemtjänstinsats. Jag kan också tänka mig att man delar upp tiden, att man inte behöver betala för en timme utan att det kanske kan bli halvtimmar också. Det är inte klart hur vi ska reda ut det. Men det ser jag som en möjlighet, för det är klart att vissa insatser man behöver hjälp med tar ganska kort tid. Men jag kan inte se att det är rättvist att en ska betala och en annan få hjälpen avgiftsfritt.

Anförande nr 180

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag må ha varit lite otydlig, Ewa Samuelsson, men det vi säger är att rätten till fixartjänst ska alla över 75 år ha. Vissa har ett större behov, vilket gör att de får en biståndsbedömning när det gäller hjälp i hemmet. Har vi då en fixartjänst kan man, eftersom vi också säger att man ska ha större valfrihet när det gäller vilken typ av hjälp som man behöver, lägga den tiden på andra verksamheter. Sedan kan man ringa till fixartjänsten för att få lampan

iskruvad. Det är väl jättebra. Det är en väldigt stor omvårdnad av våra äldre. Vi ska väl inte ha skillnad mellan äldre och unga. Vi håller ju på med förebyggande verksamhet för barn. Kan vi då inte ha det även för våra äldre som vi värnar så väldigt mycket om.

Anförande nr 181

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det är bra att du säger att ni är på g när det gäller boenden, att det kan behövas servicehus och så vidare. Men det är lite sent. Varför gjorde ni inte det de fyra år ni satt i majoritet? Men bättre sent än aldrig.

Sedan blir jag alltid så förundrad över att Vänsterpartiet är emot valfrihet för äldre. Ni är emot både valfrihet inom hemtjänsten och nu också när det gäller boenden. Det tycker jag är jättemärkligt.

Anförande nr 182

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ibland är det lite svårt att lyssna, tror jag. Vad är valfrihet? Vi har alltså inte sagt att vi är emot valfrihet i boendet. Däremot säger vi att de undersökningar som man har gjort väldigt klart och tydligt visar att det man vill ha från hemtjänsten faktiskt är en variation i hjälpen, inte olika utövare. Det skapar många gånger en större frustration när det gäller den hjälp och det stöd man behöver.

Jag har också varit ordförande i stadsdelsnämnd, och det är väldigt viktigt att påpeka att större delen av min tid de första åren gick åt till äldreomsorgsfrågor, därför att jag ansåg att ni inte hade gjort ett dugg för att ta tag i de frågorna och de är så viktiga. Det tar lång tid att få fram nya modeller. Vi har precis landat när det gäller seniorboende, och vi var på gång med så mycket. Det är jättetråkigt att inte stockholmarna lät oss fortsätta, för jag tror faktiskt att vi tillsammans med de äldre hade åstadkommit *mycket* som är bra.

Anförande nr 183

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Man kan bara vara väldigt glad över det nyuppvaknade intresset för äldreomsorgen på andra sidan salen, framför allt med tanke på att ni plockade bort 45 miljoner åren 2002–2006.

Men, Margareta Johansson, du säger att ni fortsatte att ta ansvar för de äldre. Det tycker inte vi att ni gjorde. Att det är viktigt med lika behandling oavsett var man bor i staden försökte vi säga under hela förra mandatperioden tillsammans med revisorer och äldreomsorgsinspektörer. Men ni lyssnade ju inte.

Du säger också att äldrenämnden är en ytterrock. Är det inte så att vi behöver ha riktlinjer över hela staden? När det gäller Fixar-Malte eller vad han kallas och likställighetsprincipen enligt kommunallagen, har ni vänsterpartister inte hört talas om den? Stadens jurist har nämligen sagt att vi inte kan låta en viss grupp medborgare få fördelar. Det kan man bara ge till alla medborgare. Du säger att man inte kan göra skillnad mellan unga och äldre. Tänker ni också göra dagis gratis?

En fråga till dig, Margareta: Om du tycker att det är så viktigt med valfrihet i boendet, varför gäller det bara servicehusboendet? Det är det som står i riktlinjerna.

Anförande nr 184

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det känns som att lyssna ibland är ett väldigt svårt grepp. Jag tappade orden lite grann, jag blev faktiskt lite upprörd. Vi har ju under den period som har varit ägnat oss väldigt mycket åt de här frågorna. Vi har alltså tagit fram olika riktlinjer och program – jag vet inte om du inte hörde det när jag sade det senast – som ska skapa en likställighet över staden. Vi såg att det här behövdes och därför har vi gjort det. Vi vill värna om alla äldres möjlighet i hela Stockholms stad.

Anförande nr 185

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande och intressant läsning att vänsterpartierna numera anser att de enskilda äldre som beviljas bistånd i form av hemtjänst själva ska få avgöra om de vill ha hemlagad mat eller matlåda, att servicehusen ska behållas och rustas upp, att biståndsbeslut ska lämnas skriftligt och att hjälp att överklaga alltid ska erbjudas samt att alla ska komma ut från sin bostad och att alla, oavsett var de bor i staden, har rätt till samma bedömning av rätten till hemtjänst.

Det verkar vara tidens ändring, som sagt var. Man kan ju fråga varför detta inte hände under föregående mandatperiod när ni faktiskt var i majoritet. Det kanske är många på den kanten som har bytts ut, för det var inte så förra mandatperioden när ni hade majoriteten.

När jag vid flera tillfällen i den här salen påpekade att äldre inte fick samma bedömning och förvägrades rätten till utevistelse och hemtjänst samt serverades enbart mikrade matlådor fick jag många och hårda, nedlåtande kommentarer från den dåvarande vänstermajoriteten. Många ondgjorde sig över mitt engagemang för äldre människor. Det gick så långt att jag faktiskt nästan blev hotad på min föregående arbetsplats. Jag ser därför med stor glädje fram emot att få fortsätta att arbeta för en god äldrevård. Det finns stockholmare som har behov av detta. Men det är glädjande att ni på vänsterflanken ändå har vaknat, för nu behöver ni inte ta något ansvar.

Jag skulle vilja fråga några andra saker. En fundering gäller Miljöpartiet. Ni anser i er budgettext att en större andel av den mat som serveras ska vara vegetarisk på grund av att man då ska minska utsläpp och sådana saker. Min fråga är om det är vi politiker som ska bestämma om den enskilda ska äta mindre kött bara för att ett politiskt parti anser detta.

Miljöpartiet säger vidare att det fortfarande skrivs ut för mycket mediciner till äldre och anser att överförskrivningen kan upphöra med hjälp av läkemedelsrevisioner, alternativa behandlingsmetoder, rörelse på recept och ökad dosettanvändning. Jag hävdar att den skrivningen rimmar illa med den kunskap som i dag finns hos all hälso- och sjukvårdspersonal, även om tanken faktiskt kan vara god. Men att påstå att en ökad dosettanvändning skulle innebära att överförskrivningarna av läkemedel

minskar är att göra det mycket lätt för sig och vittnar om en stor okunskap om äldre och läkemedel. Jag pratar själv utifrån min profession som distriktssköterska.

Vänsterpartiet avvisar inrättandet av en äldre nämnd med motiveringen att det är onödig byråkrati. Samtidigt vill ni införa ett demokratikansli. Varför ska just äldre hänföras till sociala frågor och socialtjänsten? Är inte äldre frågorna viktigare för er i Vänstern?

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 186

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande! Birgitta Holm tar upp att den tidigare majoriteten inte skulle ha gjort någonting när det gäller äldreomsorgen. Jag tycker att det är bedrövligt. Visserligen tar det tid att ta fram bra riktlinjer, och det är klart att de kanske skulle ha kommit lite tidigare. Det kan jag hålla med om. Men det var ni som återremitterade dessa riktlinjer som fastställde massor med bra saker. De byggde ju på att det hade varit en sämre situation för de äldre under den tidigare borgerliga perioden förra gången. Kom ihåg det! Det är jätteviktigt. Vi tar fram massor av bra grejer och fastslår saker, men då säger ni nej. Det var i höstas ni sade nej. Det är bedrövligt, tycker jag. Snacka inte om att det har bytts ut folk, att vi har bytt politik och att vi inte har gjort något. Det stämmer inte, Birgitta Holm.

Anförande nr 187

B i r g i t t a H o l m (m): Men riktlinjerna tog ni ju fram på sluttampen. Ni hade fyra år på er. Vi som jobbar i stadsdelsnämnderna vet ju hur det såg ut. Vi vet att människor fick vara utan mat därför att hemtjänsten inte hade tid att komma för att programmet var så tajt. Vi vet ju att det har hänt en massa. Jag har stått här flera gånger och talat om de här sakerna, men ingen har tagit detta på allvar. Så är det. Ni kan inte fransäga er ert ansvar.

Anförande nr 188

S u s a n n a B r o l i n (v): Det Birgitta Holm säger stämmer. Hon har framfört sin kritik. Hon har bland annat stått i den här talarstolen och talat om Enskede-Årsta och framfört allvarlig kritik. Men det stämmer inte att hon inte har blivit tagen på allvar. Jag satt inte i fullmäktige då. Det jag gjorde var att jag på grund av den här kritiken ringde för att höra om det var någonting vi kunde hjälpas åt med efter att jag hade pratat med alla andra partier i nämnden, för vi tog det på så stort allvar. Sedan har Birgitta Holm sagt att hon var hotad för det. Det är beklagligt att hon tycker att det är ett hot när man vänder sig till henne för att ta upp en allvarlig fråga om äldreomsorg. Den här gången har jag möjlighet att försvara mig. Det har jag inte haft förut.

Anförande nr 189

B i r g i t t a H o l m (m): Till er som inte har förstått varför Vänstern har fått två repliker kan jag säga att Susanna Brolin har ansett att hon har blivit apostroferad. Jag

kommer inte att kommentera det hon har sagt. Jag tycker inte att det behöver utredas mer.

Anförande nr 190

B e r i t K r u s e (s): Jag ska inte ge mig in i den diskussionen då. Jag visste inte vad det handlade om. Jag vill i stället ta tillfället i akt och prata om riktlinjerna som det verkar ha gått tradition i. De riktlinjer vi har nu, som fortfarande gäller, var de som ni tog fram sista året under er mandatperiod, innan vi tog över. Ni kämpade också i fyra år innan ni klämde fram riktlinjer. Sedan har vi använt oss av dem, och nu har ni återremitterat. Jag undrar när era riktlinjer kommer.

Anförande nr 191

B i r g i t t a H o l m (m): I era riktlinjer fanns inget prat om valfrihet och särskilda boenden. Och det är oerhört viktiga frågor för oss.

Anförande nr 192

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte också ta upp riktlinjerna, som är en ganska central fråga både sakligt sett och budgetmässigt. Som vi hörde här har de nuvarande riktlinjerna tagits fram av de borgerliga partierna, av Margareta Björk, Ann-Katrin Åslund med flera. De fick verka ett tag för att sedan utvärderas under förra mandatperioden då vi tog fram ett nytt förslag som innebar en avsevärd ambitionshöjning när det gäller vård och service till de äldre. Det gällde både hemtjänstens arbete och möjligheten att bevilja vård- och omsorgsboende i servicehus. Det återremitterades av högeralliansen på oklara grunder. Det hävdar jag fortfarande, även efter det senaste inlägget.

Dessa oklarheter om vad de borgerliga vill med sina nya riktlinjer blir ännu mer oklara när man också adderar ihop dem med budgeten från de borgerligas sida. Anslaget till äldreomsorgen blir oförändrat eller mindre i flera stadsdelar. På Norrmalm är det oförändrat, kan jag berätta. Men kanske blir det rentav en försämring beroende på hur löneavtal och annat blir, detta trots allt det storvulna prätet om äldreomsorgen från de borgerligas sida – ingen förändring i verkligheten alltså. Det förvånar egentligen inte oss så mycket. Vi vet ju att ni samtidigt lovar en skattesänkning. Då blir det naturligtvis inga pengar över till ökade satsningar. Då blir det plus minus noll.

Då är det faktiskt oerhört intressant att ni säger att ni ska komma med mer ambitiösa riktlinjer. Men det kostar ju pengar. Det innebär att efterfrågan på äldreomsorg rimligtvis kommer att öka. Det har vi räknat med. Vi har ökat vår budget i betydande grad. För att ta ett exempel skrev ni på er kant i riktlinjerna när det gällde möjligheten att få bo i servicehus att ni krävde att förbehållet skulle vara att man bodde ensam och att otryggheten skulle leda till ett sjukdomstillstånd. Vi tycker i de nya direktiven att upplevelsen av otrygghet hos den enskilde ska räcka. Kommer ni att ha kvar sådana skrivningar? Om ni har det kommer det att kosta betydande belopp. Ni har inte ett öre extra för detta i budgeten. Alltså händer det ingenting under det här året med era nya riktlinjer. När kommer de? undrar man. Ni har ett fantastiskt bra underlag som vi har tagit fram åt er. Men pengarna saknas. Ni har inte

råd med detta när ni nu har sänkt skatten som ni har gjort. Ni pratar, men ni gör ingenting för äldreomsorgen.

Anförande nr 193

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Återigen, Jan Valeskog, säger ni att ni satsar 90 miljoner. Men i verkligheten är det 46,4 miljoner. Det är en väldigt stor skillnad.

Jag har fortfarande inte fått något svar från Socialdemokraterna på varför en viktig valfrihetsreform är att de som har hemtjänst själva ska få avgöra om de vill ha hemlagad mat eller matlåda. Detta ska vara oberoende av kommunal eller privat utförare. Varför kan man få välja det men inte få välja boende? Ni vill att de nya riktlinjerna ska sjösättas, men enligt dem kan man bara få välja servicehus. Där finns inte möjlighet för en äldre person att välja särskilt boende. Varför gör ni den skillnaden? Är det möjligtvis så att ni är emot pengssystem för äldre därför att det flyttar över ansvaret för en god äldrevård från staden till den enskilde? Kan du svara mig på det, Jan Valeskog?

Anförande nr 194

J a n V a l e s k o g (s): Det är otroligt avslöjande att inte Margareta Björk vågar diskutera ekonomi. Det var ändå det som var uppe. Det här är en budgetdebatt. Vi har inget förslag från er sida när det gäller hur de här riktlinjerna ska se ut. Självklart ska man få välja boendeform. Men poängen med det jag säger är att ökade ambitioner kommer att kosta pengar. Ni har inte lagt in ett enda öre till för de nya riktlinjerna, som rimligtvis borde innebära ökade ambitioner som ni har pratat om. Men det är bara prat. Ni kommer inte med några nya riktlinjer som har ökade ambitioner. Och gör ni det blir ni tvungna att lägga betydande belopp, och det har ni inte gjort. Vi har lagt 46 miljoner kronor mer än ni har gjort. Det är skillnaden. Och vi i Norrmalms stadsdelsnämnd skulle ha varit oerhört glada åt att få ta del av de här pengarna i det läge som vi befinner oss med den här budgeten. Men det får vi inte. Vi får nöja oss med er minst sagt snåla budget.

Anförande nr 195

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant att Jan Valeskog plötsligt visar äldreomsorgen denna generositet nu när man är i opposition. Det är ju ingen konst att bara säga ja tack till de riktlinjer som vi har återremitterat och sedan skicka med pengar. Vi vill koppla beslut om riktlinjerna till ett tydligt kvalitetsuppföljningssystem, inte bara skicka i väg nya pengar. Vi vill också se att vi får ut det som vi förväntar oss av pengarna i kopplingen till nya riktlinjer.

Anförande nr 196

J a n V a l e s k o g (s): Återigen, det här blir bara snömos så länge ni inte kan prestera de här riktlinjerna. När kommer de? Det kunde väl borgarrådet åtminstone meddela. Det vore väl rimligt. Kommer de det här året? Det kan de ju inte göra eftersom ni inte har någon budget för ökade satsningar. Kommer de nästa år? Varifrån ska du ta de pengarna när ni fortsätter skattesänkarprincipen? Då finns det inga pengar till kvalitetssatsningar i äldreomsorgen.

Anförande nr 197

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vi vill arbeta för en rättvis och lika biståndsbedömning över staden. Vi har verkligen märkt de här fyra åren att det har sett olika ut i olika stadsdelar. Det är inte förenligt med att varje äldre ska ha samma rättigheter och likställdhet oavsett var man bor. Det här är någonting som vi kommer att jobba med. Man kan ju undra vad ni gjorde under de senaste fyra åren. Då vill jag rikta mig till Jan Valeskog. Du säger att vi pratar men inte gör någonting. Ni har haft fyra år på er. Vi har fyra år framför oss. Nu är det upp till bevis för oss. Vi kommer att göra allt för att det här ska bli bättre.

Vi vet också på mycket goda grunder, det visar alla undersökningar, att beviljade insatser inom hemtjänsten inte har utförts. Det tycker vi är upprörande. Det är helt emot rättssäkerheten. Det vill vi också ändra på. Vi vill ha ett kvalitetsuppföljningssystem som är lika för hela staden, där vi garanterar de äldre att få den hjälp som de har rätt till. Ni är till och med emot det här kvalitetsuppföljningssystemet.

Anförande nr 198

J a n V a l e s k o g (s): Det var nödvändigt att de riktlinjer som bland annat Helen Jäderlund har varit ansvarig för och antagligen var med och skrev, åtminstone i teorin, fungerade ett par år innan man kunde utvärdera dem. Det är rimligt att begära det. Era riktlinjer var dåliga. Vi har gjort ett betydligt mer ambitiöst program för riktlinjerna som ni återremitterade, som vi hörde här. Och på samma sätt som vi hade höga ambitioner har vi också velat lägga mer pengar på den här verksamheten. Det hör ihop.

Men, som sagt, vi väntar. Vi kommer att ställa frågan när de nya riktlinjerna kommer på vartenda fullmäktige. Hur ska ni finansiera detta? Ni kommer inte att komma undan med bara prat.

R VII SOCIALROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, Ekonomiskt bistånd, Socialtjänstnämnden, Överförmyndarnämnden
Punkt 6, 16, 22)**

Anförande nr 199

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! I Stockholm finns, som ni alla vet, alla de sociala problem som också finns i alla andra städer i Sverige. De är bara större här och flera. Alla sociala problem här i Stockholm finns också i alla andra städer, om än i miniatyr. Hemlösheten är kanske vårt unika bidrag till Social-Sverige, i vart fall storstadens enda unika bidrag. Den är omtalad, diskuterad, belyst och beräknad, och det på goda grunder.

Hemlöshet och tvångsomhändertagna barn är nog två exempel på akuta situationer som dessvärre berör ganska få personer direkt men som engagerar oss alla. I pengar räknat är det inte längre någon stor del av socialstatens eller socialkommunens verksamhet. Men i moralisk mening är det själva kärnan till att vi över huvud taget har socialpolitik i Sverige.

Man kan säga om familjerådgivningen att det är motsatsen. Det är nog det enda område i socialtjänstens verksamhet som bokstavligt talat vänder sig till den breda medelklassen. Inget fel med familjerådgivning, tvärtom, men i dag är det fler svenskar varje år som använder sig av familjerådgivningens tjänster än det var svenskar som gjorde lumpen när lumpen var som störst i Sverige. Det antyder någonting om familjelivets förändring.

Storstadens problemsida pratar vi själva, och inte minst de som inte bor här, väldigt ofta om. Mindre ofta pratar vi om storstadens möjligheter, att vi har enorma resurser, att vi har stor kompetens, att vi har en kritisk massa av allt som hjälper människor, att det finns en mångfald av aktörer som gör bra saker tillsammans och att vi har en historia av social rörlighet i vår kommun utan motstycke i Sverige.

Som nytilträdde känner jag väldigt stor ödmjukhet och stor entusiasm, ska jag säga, inför vår gemensamma uppgift. Perspektiven börjar klarna inför de kommande årens arbete. Vi ska inte väja för de svåra problemen och det brutala i Stockholm. Men vi ska alltid söka möjligheterna. Den sociala rörligheten är det allra bästa i svensk jämlikhetstradition. Den ska stå i centrum. Varje människa har rätt att bedömas på egna meriter, att förverkliga sin egen ambition. Vart vi är på väg är viktigare än varifrån vi kommer.

Det här gäller inte minst den prioriterade fråga som vi kommer att lägga ned väldigt mycket kraft på, barn som far illa, barn som växer upp i familjer som inte är kapabla att ta sitt vuxenansvar.

Vår andra prioriterade fråga kommer vi tillbaka till senare, för rotelindelningen kapade den debatten för en tid sedan. Det handlar om att hjälpa människor att gå från försörjningsstöd, socialbidrag, till eget arbete.

De här frågorna har minst en gemensam nämnare. De tenderar att gå i arv i dåliga spiraler. Vi har på bara några decennier blivit vana i Sverige att prata om det absurda begreppet tredje generationens invandrare, så vana att vi inte längre ens reflekterar över det absurda i begreppet.

På barnhem i Indien och Albanien har jag lärt mig innebörden av tredje generationens barnhemsbarn. Det är barn som inte ens vet att det finns en annan och bättre värld att komma ifrån och att lämna arv vidare till. Häromdagen, på besök i ett jobbprojekt, fick jag för första gången höra begreppet tredje generationens socialbidragstagare. Om vi inte snabbt fångar upp de hemlösa barn som inte tror eller vet att de kan bo hemma varje natt i veckan kommer vi i framtiden att tvingas prata om tredje generationens hemlöshet. Vi har en del att göra de kommande åren.

I det här arbetet finns det definitivt utrymme för rejäl oenighet, rejäla strider, ideologiska bataljer och riktiga partipolitiska tjuvny. Det tillhör spelreglerna. Men jag tror att det finns ännu större och kanske underskattade möjligheter att söka enighet i frågor som inte måste präglas av dagspolitiska motsättningar eller kanske frågor där vi alla har goda skäl att vara historiskt självkritiska. Här finns möjlighet till långsiktighet, till moderniserad analys av storstadens problem och möjligheter och inte minst någonting baserat på den kunskap som finns i dag men som inte fanns förr. Vi har mycket att göra de kommande åren.

Jag yrkar bifall till majoritetens budgetförslag och passar på, efter ett tips, att också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget vad gäller överförmyndarnämnden, så har jag det gjort.

Anförande nr 200

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att tacka för den inledning Ulf höll. Jag tycker att det i alla fall ger en möjlighet till att vi kommer att kunna få sansade diskussioner om vilka utmaningar vi står inför i framtiden, inte minst när det gäller hemlösheten. Vi kommer att återkomma till det med senare inlägg, men man kan väl säga att med en titt i backspeglarna kan man självklart vara ganska självkritisk.

Vi ska nu ha ett par timmars debatt om dem som kanske är i störst behov av samhällets resurser på olika sätt. Den viktigaste förutsättningen är det vi har pratat om tidigare, det vill säga rätten till arbete, rätten att ha en bostad och rätten till utbildning. När det gäller ekonomiskt bistånd, eller socialbidrag som många kallar det – det var någon som sade i går att anslag 2 behöver vi väl i alla fall inte säga så där i folkmun, för det är kanske inte så många utanför den här salen eller utanför stadsdelsnämnderna som vet vad det innebär – vet vi att när man hamnar i en situation där man behöver hjälp från samhället har man ofta nått en punkt där man behöver det väl.

En av de saker som vi har sett under föregående mandatperioder, som inte har med mandatperioden i sig att göra, är att när konjunkturen går upp, när det går bättre och flera jobb finns att tillgå, är det klart att både våra kostnader för det ekonomiska biståndet och människors lidande och behov av att ta hjälp av samhällets resurser minskar. Vi ser en väldigt stor sådan paritet mellan när det ekonomiska biståndet

kostar mycket för samhället och för den enskilda individen och när det inte gör det. Det är konjunkturbaserat och faktiskt inte speciellt mandatperiodiserat, skulle jag vilja påstå.

Jag vet inte riktigt vad du sade i valrörelsen, Ulf, men dina partikamrater sade i alla fall att man ska fixa ett jobb inom fem dagar. Det är ett av de viktigaste av era vallöften. Det har nu ändrats i budgeten till att man ska få en insats inom fem dagar. Mina frågor är ändå: Hur ska detta gå till? När börjar det? Börjar det 2007 eller börjar det 2008? Några av företrädarna i den föregående debatten sade att det inte ska satsas på jobb inom den offentliga sektorn. Då undrar man vilka medel ni ska ta till för att tvinga de privata företagen att anställa inom fem dagar. Det måste vara något medel vi kan använda. Jag skulle vilja höra ditt resonemang kring det, så att det inte blir ett retoriskt slag i luften.

En sista sak just nu är de projekt vi har haft inom kompetensfonden, ibland håfullt kritiserade från er sida under föregående mandatperiod. Men vi ser nu att 56 procent av de utvärderade projekten har inneburit minskade kostnader för ekonomiskt bistånd. De har betydelse.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 201

A b i t D u n d a r (fp): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! Majoriteten angriper missbruksfrågorna i den här budgeten på ett offensivt sätt, tycker jag. För det första har man ambitionen att inrätta en gemensam nämnd med landstinget. Vi vet att många människor med psykiska problem och med missbruksproblem även har andra tunga sociala problem. Detta gör att man måste angripa utifrån en helhet. Det hjälper inte att bara socialtjänsten eller landstinget arbetar för sig. Trots att vi, oavsett majoritet, satsar oerhört mycket resurser är effekterna av de resurserna tyvärr många gånger nästan obefintliga. Problemen blir tyngre och tyngre. Därför krävs att man angriper tillsammans med landstinget för att de här människorna ska kunna gå vidare och få hjälp med att rehabiliteras.

För det andra tycker jag att det är glädjande att man vill utreda en reception tillsammans med frivilliga organisationer så att man skapar ett forum under flera års tid. Utifrån mina erfarenheter, jag har suttit i socialtjänstnämndens organisation och i föreningsutskott, har många frivilliga organisationer många gånger uttryckt uppskattning för det arbete som görs. De vill att staden ska skapa ett forum där man byter idéer och åsikter, och framför allt ska man kunna komplettera varandra. Man ska inte uppfatta att frivilliga organisationer konkurrerar, tvärtom. De kompletterar socialtjänstens och kommunens insatser. Därför vill jag återigen säga att det är glädjande att man vill utreda denna möjlighet.

För det tredje tycker jag också att det är glädjande att man vill utreda valfrihet för enskilda missbrukare. Det är precis i linje med landstinget som har vårdgaranti. Därför bör staden också ta steget. Det är glädjande att enskilda missbrukare ska få bestämma vilken vård man ska ha. Det är inte utifrån professionens åsikt vården ska styras. Tvärtom, behoven ska styras.

Härmed yrkar jag bifall till det borgerliga förslaget till budget.

Anförande nr 202

Stefan Nilsson (mp): Ordförande, fullmäktige! I Miljöpartiets budget har vi avsatt ungefär 80 miljoner kronor mer än den borgerliga majoriteten för insatser till barn och unga, som vi tycker är särskilt prioriterat, om man räknar ihop de insatser vi föreslår till socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna.

En av de tre huvudpunkterna i vårt budgetförslag är att Stockholm ska bli världens bästa barnhuvudstad. Det handlar naturligtvis mycket om den fysiska miljön, som vi behandlade i går. Men det handlar också om insatser som bland annat socialtjänstnämnden har hand om. Vi tycker till exempel att man behöver avsätta mer resurser för att förebygga missbruk bland unga. Det är ett fenomen som går upp och ned, men det är hela tiden ett problem.

Framför allt vill vi att barn till föräldrar med hög alkoholkonsumtion ska få ökat stöd. Vi vill också öka stödet till deras föräldrar, framför allt med förebyggande information för att minska bruket i hemmen. Då talar vi inte bara om missbruk utan om att generellt få föräldrar att bli medvetna om hur man kan bli föredöme för sina barn. Det är inte alla föräldrar som är medvetna om det. I Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd, som jag har tillhört de två senaste åren, har vi bland annat haft en drogsamordnare som har jobbat mycket inriktat på detta. Vi vill ha mer resurser till den typen av insatser.

Generellt behövs det också en fortsatt restriktiv alkoholpolitik för att minska problemen bland vuxna. Det handlar förutom det jag nyss nämnde om sådana saker som serveringstillstånd för restauranger, tillstånd för att dricka alkohol i parker, där vi tycker att man ska gå längre och ha flera parker som är fria från alkoholbruk.

När det gäller barn vill vi ha flera mötesplatser och gruppverksamheter för särskilt utsatta barn och ungdomar. Det är en bra och billig verksamhet där barn och ungdomar som är utsatta kan träffas. Att känna att man inte är ensam i sin livssituation stärker självkänslan.

Folkpartiet nämnde nyss frivilligorganisationer. Vi tycker också att de är ett väldigt viktigt komplement till kommunens egna insatser, och vi vill stödja de frivilliga organisationerna mer generellt.

Något som vi också satsar mycket på i vår budget är insatser för att minska hemlösheten. Till det har vi avsatt 10 miljoner kronor i vårt budgetförslag.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 203

Karin Rågsjö (v): Fru ordförande, ledamöter, stockholmare och Ulf! Det ska bli kul att jobba med dig. Det var en bra inledning.

Nu är det *all time high*, högkonjunkturen rullar fram och bokslutet för staden ligger på 4 miljarder plus. Vilken möjlighet ni hade att i budgeten göra något radikalt för de hemlösa, för de utsatta barnen och för hela det sociala området, en möjlighet som ni inte har tagit ekonomiskt.

Det finns stora ideologiska skillnader i socialpolitiken som bottnar i människosyn och i synen på välfärdspolitik. Den sociala sektorn har man sparat på under hela 90-talet och in på 2000-talet. Där är vi alla skyldiga, samtliga partier. Men det största sveket är att högerpartierna i maktposition ständigt väljer att sänka skatten i staden i stället för att satsa på att förstärka insatserna för dem som inte är med på framgångståget, en slags omvänd Robin Hood, ta från de fattiga och ge till de rika.

Vi i Vänsterpartiet vill utifrån överskottet skapa en rättvisemiljard och satsa den bland annat på flera boenden för hemlösa och på att förstärka arbetet för brottsoffer. Men den stora satsningen vill vi göra för att tidigt stödja och hjälpa barn som riskerar att fara illa och för att förbättra barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa. Det är en folkhälsofråga för framtiden.

Trist att ni inte har tagit chansen att arbeta med barns psykiska hälsa. En stor undersökning på Maria Ungdom visar att 60 procent av alla ungar som de har haft kontakt med genom åren har en psykisk diagnos. Den här störningen har kommit långt innan missbruket. Tittar man på föräldrarna till de här tonåringarna visar det sig att 80 procent av mammorna och 70 procent av papporna hade en psykisk diagnos eller en missbruksdiagnos. Det sociala arvet är obehagligt tydligt. Vi jobbar inte tillräckligt bra för att bryta det.

När jag tittar på undersökningen upplever jag att det är glasklart att vi måste göra något tidigt, innan skolket, innan missbruket, innan utslagningen, att vi gör något innan det är dags för Statens institutionsstyrelse att gripa in. På lång sikt skulle vi spara människors liv, skapa värdiga liv och spara miljarder. Vänsterpartiet vill storsatsa för att tidigt nå barnen på BVC, MVC, förskola, skola. Vi vill starta föräldrautbildning redan från MVC och framåt. Det är oerhört viktigt att vi satsar på barnen. Här vill vi lägga de stora resurserna, på det som ger effekt. Den borgerliga alliansen drar ifrån resurserna i stället.

I den borgerliga budgeten är barnperspektivet, de utsatta barnen, nedskrivet. Det är bara retorik. Det saknas ekonomi för att kunna fullfölja.

Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag och till förslaget för överförmyndarnämnden!

Anförande nr 204

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande, kf-ledamöter! Valfrihet och trygghet är de två hörnstenarna som vår politik vilar på. Vi vet att vi är lika, men våra behov och våra önskemål är olika. Vi anser också att det är vår uppgift som politiker att göra livet lättare att leva för människor i Stockholm. Därför satsar vi på att öka kvaliteten på den service och omsorg som kommunen betjänar sina invånare med. Vi ger mer makt åt den enskilde att ha större inflytande över insatserna.

Detta är ännu mer angeläget att göra för de svaga och funktionshindrade och andra som inte kan göra sin röst hörd. Vi vill möjliggöra för funktionshindrade att vara delaktiga i samhället och att ha ett självständigt liv genom att bland annat ha valfrihet i boende, hemtjänst, ledsagning och avlösning. Vi ger skolskjuts till fritidsaktiviteter för funktionshindrade barn. Vi vill bekämpa diskriminering på alla plan, och vi vill öka kunskapen om funktionsnedsättning hos stadens LSS-handläggare. Vi vill också ha en mer generös bedömning av byggnation av hem för funktionshindrade barn. Vi inför en kvalitetsgaranti för en lika och rättvis biståndsbedömning och vi satsar på att handikappanpassa bostäder.

Vi vill också utreda införandet av en värdighetsgaranti för funktionshindrade. Alla nya lekplatser ska byggas så att de är anpassade för barn med funktionshinder. Vi ökar tillgängligheten genom att snöröjning och underhåll av gatorna görs mer med hänsyn till funktionshindrade. Vi utreder också möjligheten att införa en familjerådgivningspeng. Men framför allt vill vi fokusera väldigt mycket av våra insatser på det förebyggande arbetet, därför att all erfarenhet visar att det ger mest valuta för pengarna.

Som tidigare nämnts vill vi uppmuntra privata alternativ och stärka frivilligorganisationernas roll. En av de svagaste grupperna i vårt samhälle är faktiskt de hemlösa. Vi kristdemokrater vill återinföra tak-över-huvudet-garantin och gå vidare genom att införa en vägen-tillbaka-garanti. Därför yrkar jag bifall till kommunfullmäktiges förslag.

Anförande nr 205

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Ordförande! Honnørsorden inom all vård ska vara valfrihet och självbestämmande. Centerpartiet menar att detta även ska gälla inom socialtjänstens område.

Låt mig ta ett exempel. För snart 30 år sedan var jag med bland de kvinnor som skapade Alla kvinnors hus, Sveriges största och första ideella kvinnojour. De kvinnor som sökte vår hjälp hade ofta levt utan att kunna styra sina egna liv. Det hade funnits en som bestämde där hemma. De var vana att inte själva bestämma över sina liv. På Alla kvinnors hus fick de för första gången på länge frågan: Vad vill du? Och de fick uppleva att frågeställaren faktiskt var intresserad av svaret.

Vi bestämde då att kvinnojouren skulle ha som mål att se till att kvinnor fick som de ville, individuellt och kollektivt. Det hände att vår målsättning krockade med socialtjänsten. Att hjälpsökande själva skulle styra de insatser som socialsekreteraren skulle stå till tjänst med var en tanke som inte föll alla på läppen. Ändå tror jag att många socialsekreterare kan vittna om att de åtgärder som blir mest lyckade är de där klienten själv får vara med och råda och styra.

Grundfrågan är ju livsavgörande. Vem har makt över mitt liv? Är det jag eller är det någon annan? Givetvis finns det tillstånd då en människa helt har tappat greppet och behöver tas om hand. Man kan även tänka sig en situation då en av oss tillfälligt råkar illa ut. Det kan vara våld i hemmet eller husbrand eller kanske något så dramatiskt som en tsunamikatastrof. Då behöver vi hjälp. Vi behöver den på våra egna villkor.

En av de stora klientgrupperna inom socialtjänsten är ensamstående kvinnor med flera barn. Det är viktigt att de också får möjlighet till självbestämmande och valfrihet. Därför vill vi i Centerpartiet att socialnämnden startar en ingående maktdiskussion inom nämndens verksamhetsområde. Vi inser att det vi begär är ett stort åtagande, men vi tror att det är den rätta vägen framåt.

I övrigt yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 206

J o n a s N i l s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! När Göran Persson och den socialdemokratiska regeringen införde halveringsmålet på arbetslösheten fick vi effekter. Vi fick väldigt stora effekter i hela Sverige och också i Stockholm, naturligtvis. Började människor jobba? Fick människor arbete? Kunde människor skaffa sig egen försörjning?

Nej. Det där var tre frågor och de fick tre rungande nej som svar.

Människor började inte jobba. Det blev inte fler arbeten. De kunde inte skaffa sig någon egen försörjning.

Det som hände var att människor flyttades från arbetsmarknadsförsäkringarna in i våra andra socialförsäkringar. Anna Hedborg har uttryckt det som att det är kommuniserande kärn mellan våra arbetsmarknadsförsäkringar och våra socialförsäkringssystem. När Anna Hedborg presenterade socialförsäkringsutredningen för ett par veckor sedan sade hon att våra socialförsäkringssystem och sjukförsäkringarna är en enda lång studie i misslyckanden. Hon borde veta. Hon har varit med och skapat många av de här systemen.

Hon skriver också att utslagningen av unga är ett nytt och mycket skrämmande fenomen. När halveringsmålet infördes exploderade förtidspensionerna som numera heter aktivitetsersättning om du är under 30 år.

När Göran Persson tillträdde som statsminister förtidspensionerades tre personer om dagen. När han avgår sjukskrivs varje dag 10 nya personer under 30 in i förtidspension.

Vad har det med Stockholm att göra, kanske ni undrar. Nu när alliansregeringen på andra sidan viken sjösätter sitt stora och kraftfulla jobbpaket gäller det att människor inte går över i de kommunala systemen och in i försörjningsstödssystemen. Det är en väldigt stor utmaning, men det är samtidigt också en prioriterad utmaning att vi möter detta så att det inte blir så att det arbetslöshetsförsäkring inte gör och det socialförsäkringarna inte gör måste mötas med försörjningsstöd. Det är en stor utmaning och det är en prioritering.

Jag är helt nöjd med att Ann Mari Engel i Sofia-Katarina har Stockholmsrekordet i ökning av socialförsörjningsstöd. Det rekordet vill vi inte ta ifrån henne. Därför genomför vi kraftfulla åtgärder i vår budget här i Stockholm. Det handlar om att socialbidragen ska minska. Riktlinjerna för de bidragen ska ses över. Vi ska införa

jobbtorg på tre ställen i staden. Vi ska undersöka möjligheten att göra om socialbidrag till lärlingslöner. Och vi ska, som nämnts tidigare, införa jobbgarantin.

Anförande nr 207

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår inte hur det kan vara fel att sätta upp mål. Ni har ju sagt att ert mål nu är att folk ska ha jobb inom fem dagar. Vi kommer att kritisera det tills vi ser att det ger effekt. Att säga att det är ett felaktigt mål att halvera arbetslösheten förstår jag inte.

Det är ett hån att säga att alla de projekt och satsningar som görs för att människor som står längst från arbetsmarknaden och som har svårast att komma in är att kasta pengarna i sjön. Då vet du inte vad du talar om. Inte alla projekt, oavsett om det är staten eller kommunen som har drivit dem, har varit lyckosamma.

De projekt som var inom kompetensfondens försörjning förra året ledde till mer än en halvering av dem som går på ekonomiskt bistånd. Visst ger det resultat. Det vill ni ta bort nu.

Anförande nr 208

J o n a s N i l s s o n (m): Fru ordförande! Det är riktigt att man måste koncentrera sig på grupper som står längst från arbetsmarknaden. Men människor måste också vilja ha jobb. Jag har hamnat i en del debatter där de jag har debatterat med har sagt att de inte har utbildat sig för det jobb som erbjuds och vill ha något annat.

Det är ett tag sedan jag gjorde det själv när jag jobbade på Mariapolikliniken. Det är verkligen inte något glamoröst jobb att vara vårdare där. Det är tunga lyft och det handlar bokstavligen om ett väldigt skitigt arbete.

Jag brukar säga till de friska arbetsföra människorna som inte vill ta sådana jobb, utan anser sig för fina för att ta sådana jobb som jag är beredd att ta, att de är för fina för mina skattepengar också.

Anförande nr 209

K a r i n R å g s j ö (v): De arbetsmarknadsprojekt som vi har haft i staden har, som Elisabeth säger, minskat kostnaderna för dem som är inne i de projekten med 56 procent. Det är ganska hyfsat. Det är 21 procent som kommer ut i arbete genom de här projekten. Det kan man jämföra med arbetsförmedlingens 1 procent. Man skulle kunna prata om succé.

Ni har ju en oerhörd tilltro till att jobben kommer i och med att ni kom i regeringsställning. Jag är tyvärr skeptisk. Det har med konjunkturer att göra. Ni har försämrat a-kassan kraftigt – vår gemensamma a-kassa som vi har jobbat ihop alldeles själva. Den kommer att sänkas och bli 300 dagar. Jag är orolig för att folk blir utförsäkrade när de inte får de där jobben som ska trilla ned utan i stället blir hänvisade till just socialtjänsten och blir bidragsberoende.

Anförande nr 210

J o n a s N i l s s o n (m): Jag var inte med under den förra perioden så jag vet inte exakt vad vänsterkartellen gjorde för att få fram flera jobb. Mycket handlar ju om statliga pengar, plusjobb och så vidare. Att helt och hållet ta åt sig äran för de här jobben tycker jag är lite tveksamt.

Om vi tittar på vad som har hänt under fyra år av misslyckanden här i Stockholm ser vi att tusentals jobb har försvunnit. Inte minst inom den privata sektorn försvann det jobb i en utsträckning som kommer att bli väldigt svår att hämta igen.

Anförande nr 211

A n n M a r i E n g e l (v): Du verkar inte ha så mycket att komma med i debatten, Jonas. Nu är det tredje gången i dag som du utnämner mig till någon sorts personlig rekordhållare i utbetalning av försörjningsstöd eftersom min stadsdel Sofia-Katarina hade en ökning av antalet socialbidrag i början av den här mandatperioden.

Ingen som inte har rätt till det har beviljats försörjningsstöd. Det är många utsatta människor som faktiskt behöver den här yttersta hjälpen av samhället. De provas hårt.

Självklart har vi upplevt det som ett problem. Ingen ska behöva leva på försörjningsstöd. Därför har vi satt i gång ett stort förändringsarbete som har lett till en stor minskning, bland annat genom satsningen på Söderjobb. Du är välkommen till vår stadsdel för att studera hur det arbetet har gått till. Det är bäst att du skyndar dig. Vid årsskiftet läggs nämnden ned och i vår försvinner förvaltningen och hela det goda arbetet slås sönder.

Anförande nr 212

J o n a s N i l s s o n (m): Det är roligt att ni tar upp frågan om Söderjobb. I min nämnd som ligger på andra sidan av Södermalm har jag flera gånger försökt att lägga förslag om att man ska ta fram Skärholmsmodellen. Jag har alltid blivit nedröstad av Socialdemokraterna och Vänstern tills Stefan Nilsson motionerade för att få fram ett förslag om Skärholmsmodellen. Ledamoten Stefan Nilsson yrkade bifall till ett av mp framlagt förslag, vilket ledamöterna Jonas Nilsson, Per Holmenberg och den borgerliga sidan anslöt sig till. I Maria-Gamla stan fick vi Skärholmsmodellen. Man har döpt om den nu.

Jag vill tacka Stefan och gratulera honom till gruppledarskapet här. Det var modigt av honom. Jag vill samtidigt fråga Yvonne Ruwaida var hon står. Står hon med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna som röstat ned den här typen av jobbsatsningar, eller står hon på Stefans sida?

Anförande nr 213

T o m a s R u d i n (s): Efter att ha lyssnat till Ulfs fina inledning drar jag mig till minnes en borgerlig politiker som en gång yttrade att det innerst inne i varje borgare bor en liten sosse. Jag tror att Ulf Kristeresson har en del av de generna i sig. Han är

en mycket socialt engagerad person. Det är lovvärt. Jag tycker att mycket av den ambition som Ulf uttrycker i sitt anförande har betydelse. Jag tror att vi kommer att kunna mötas på många plan i socialpolitiken framöver.

Det som möjligen är bekymmersamt är att den moderata budgeten inte återspeglar den helhetssyn som man behöver för att komma till rätta med stadens sociala problem. Då tänker jag framför allt på det som händer på det som vi kallar för marknadsekonomin bakgårdar, nämligen hemlösheten.

Det som händer när människor blir hemlösa är en kombination av vad som händer i en marknadsekonomi som hela tiden sysslar med vad pengar kan göra och vilken oförmåga kommunen som det allmänna har att fånga upp människor. Det här är ett projekt som vi alla måste ta på största allvar och försöka komma till rätta med. Jag vill inte göra någon större politisk åtskillnad därvidlag. Jag tror att vi har exakt samma ambition att komma till rätta med detta.

Precis som Ulf säger är det inte längre så stora pengar det handlar om. Det är så obegripligt att ni lägger besparingar på socialtjänsten på 13 miljoner kronor när vi har utmaningen att göra något åt detta.

Vi har för avsikt att komma tillbaka med politik under perioden för att åstadkomma detta. Jag hoppas att vi kan mötas halvvägs på olika arenor för att göra något.

Jag har själv lärt känna flera hemlösa i Stockholm genom att vara ute och träffa dem. De ger ofta helt individuella rationella beskrivningar av varför de har hamnat i den här situationen. Det är ofta helt logiska förklaringar.

Det kan vara en stolt man som har lämnat sin familj i vredesmod och sagt: Du får ta allt – bilen, huset, allt. Jag tar husvagnen. Efter en tid har man inte kunnat sköta arbetet.

Det kan vara en kvinna som har blivit slagen av sin man så länge att hon väljer att fly från sitt hem, men inte klarar av att leva under de omständigheterna och inte litar på socialtjänstens möjlighet att erbjuda skydd.

Ibland har man skaffat hundar för att skydda sig. Då reser våra kommunala regler problem för dem som vill komma in i våra verksamheter. Vi tar inte emot människor med hund, trots att det är hunden som är den enda möjligheten att värja sig mot en galen man.

Vi måste röja undan de regler som skapar problemen och vi måste lära oss att fånga upp människor på ett individuellt plan med individuella lösningar och skapa en helhetssyn. För den helhetssynen behövs det en socialpolitik som greppar hela problemet med utslagning. Jag vet att du har ambitionen, Ulf. Jag vill gärna hjälpa till. Men jag tror att ni måste vara beredda att skjuta till pengar i högre omfattning än hittills. Att lägga besparingar på socialtjänsten är helt fel inriktning i en tid när Stockholm har gott om pengar. Vi måste göra mycket mer. Det handlar inte bara om att göra något åt problemen där de är som störst. Det handlar om en helhetssyn.

Jag tror att vi kommer att kunna skapa det under den här perioden om vi väljer att satsa på socialtjänsten.

Anförande nr 214

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, Tomas Rudin! Det första året efter ett val finns det alltid anledning att ha perspektiv bakåt. Du säger att det är hopplöst att den borgerliga alliansen nu sparar på det sociala. Jag vill påminna om att vi lägger 10 miljoner extra på hemlösheten. Vi lämnar nu en mandatperiod där ni hade finansborgarrådet och Vänsterpartiet kommunisternas parti – ni kallar oss för högern ibland, så jag vill bara kontra - styrde socialroteln. År och ut år in sparade ni på just socialtjänsten. 10 miljoner sparade ni förra året. Ni drog bort 10 miljoner i en besparing på socialtjänsten. Jag stod i denna talarstol och argumenterade med det gamla socialborgarrådet och frågade: Hur kan ni spara när hemlösheten ökar?

Vi lägger 10 miljoner till på de hemlösa.

Anförande nr 215

T o m a s R u d i n (s): Vi lägger också satsningar på hemlösa. Jag tror att det går att göra en del för de pengarna. Som Ulf påpekade är det inte så stora kostnader förknippade med själva åtgärden av problemet.

Problemet är helhetssynen. Det handlar om att bygga ihop bostadspolitik med socialpolitiken till en hel politik för att komma åt de här problemen. Ni har inte den politiken. Ni kommer att braka ned hela allmännyttan och undergräva de förutsättningar som finns att påverka människor att få lågtröskelboenden och möjlighet att komma tillbaka. Er politik hänger inte ihop. De sociala problemen och den sociala belastningen kommer att öka i Stockholm. Därför behövs det mer pengar. Ni väljer att lägga besparingar på socialtjänsten. Besparingarna kommer i en tid när problemen ökar, bland annat på grund av er politik.

Anförande nr 216

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tänker prata jobb och jobbgaranti – eller vad det nu blev.

Å ena sidan pratar ni om individuell bedömning, individuella handlingsplaner och individens förutsättningar. I DN den 30 november talade du å andra sidan om en enda metod som systematiskt ska användas i stor skala i hela staden när det gäller att sänka arbetslösheten. Det är väl att få in människor i en mall som passar ett fåtal. Det kanske passar Moderaterna.

Moderaterna säger att stadens verksamhet ska vara kostnadseffektiv och att onödig byråkrati självklart ska tas bort. I samma intervju i DN den 30 november sade du att ni vill ha en ny djuplodande undersökning av vilken av de metoder som man har haft i staden som man ska använda för att sätta folk i arbete och uppfylla jobbgarantin.

USK och FHU har tittat på de projekt som vi har haft i staden och som vi har pratat en del om här redan. Jag undrar naturligtvis varför man ska göra detta en gång till.

Det här är stora undersökningar som visar att för 56 procent av dem som var inne i projekten har man minskat det ekonomiska biståndet. Stadens program har skapat jobb för 21 procent jämfört med arbetsförmedlingen. Det kan man fundera över.

Jag har också funderat mycket över vad som händer med jobbgarantin. I ert budgetförslag för 2006 ska man erbjudas arbete inom fem dagar. I alliansens strategiärende ska man garanteras arbete inom fem dagar. I alliansens budget nu ska man garanteras en insats inom fem dagar. Insats kan vara det som man erbjuder nu, arbete, utbildning, arbetsträning, lärlingsjobb, rehabilitering och så vidare. Vad blev det av jobbgarantin? Hur är det tänkt?

Nästa år ska ju det här rullas i hamn. Vi vet fortfarande inte hur det ska se ut i praktiken.

Jag undrar också lite över Folkpartiets arbetslinje. Borgerligheten halverar feriejobben från 20 miljoner kronor till 10 miljoner. Det finns många unga i den här staden som kan få jobb genom sina föräldrars kontakter. Men det finns också de som inte kan det. Då behövs det pengar för att ungdomar ska få jobb och känna att de gör nytta.

Vi undrar också över navigatorsystemet. Vad kommer att hända med Navigatorcentrum som finns i Stockholm och med de ungdomar som faller ut från gymnasieskolan och som är en riskgrupp? Hur ska ni hållbarhetsgrupp? Hur ska ni hållbarhetsgrupp det?

Vi undrar också över barnperspektivet, det vill säga riktlinjerna för ekonomiskt bistånd när ni tar bort SL-kortet. Hur ska familjerna kunna ta sig fram i staden?

Anförande nr 217

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Att det skulle ha något med barnperspektivet att göra att man tar bort SL-kortet ur socialbidragsnormen har jag lite svårt att se. SL-kortet har ju ändå varit för de äldre. Det är väl ett äldreperspektiv i så fall.

Jag förstår att det är jobbigt för dig, Karin Rågsjö, att den nya majoriteten kommer att satsa på att få människor i arbete i stället för bidragsberoende. Det är det vi arbetar med. Vi lade ett förslag redan för ett år sedan om att vi ska ha tre jobbtorg, ett på Järva, ett i City och ett i Vantör, där vi tillsammans med andra myndigheter ska matcha dem som i dag inte har arbete och går på bidrag så att de får arbete. Vi ska ha hjälp av Försäkringskassan, privata företag, frivilligorganisationer och alla som är involverade.

Det som är viktigt och skiljer den här majoriteten från er är att vi ser att detta är mycket komplexa frågor. Staden har inte ensam rådighet över det. Vi måste få alla aktörer som är involverade att samverka så att vi kan agera ur den enskildes perspektiv.

Anförande nr 218

K a r i n R å g s j ö (v): Att säga jag skulle vara ledsen för att det skapas jobb är oförsäkrat. Jag tänker inte gräva vidare i det.

Många familjer har väldigt knappa omständigheter. För en familj som bor i Farsta kostar det en hel del att ta sig till Skansen när enhetstaxan försvinner. 50 kr kan betyda mycket för en familj med små inkomster.

Sedan ni kom till makten på andra sidan vattnet och här har jag träffat väldigt många människor som är oroliga för vad som ska hända med deras liv. De kanske blir utförsäkrade och så vidare.

Jag tycker att ni ska vara väldigt försiktiga. Titta på försörjningsstödet till exempel så att inte de här människorna drabbas ännu hårdare. De är redan drabbade.

Anförande nr 219

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du vet ju, Karin Rågsjö, att om man är aktivt arbetssökande får man ett SL-kort. Det är bara inte självklart och generellt.

För en familj som ska åka till Skansen är nog inte resan det stora problemet. Ett större problem är kanske inträdet. Ska ni subventionera det också?

Du talade om feriejobben. I en tid med bättre konjunkturer är det viktigt att man sätter lite tryck på ungdomarna så att de går ut och söker jobb själva. Det ska inte vara självklart att det finns jobb för alla inom kommunens hägn.

Du frågade om Navigatorcentrum. Det finns en IV-sluss också. Man måste titta på om man ska samköra saker eller inte. Det är ju inte meningen att man ska göra samma sak på flera ställen och ha konkurrerande verksamheter.

Anförande nr 220

K a r i n R å g s j ö (v): Vi lever i lite olika verkligheter. De flesta av oss kan utan vidare ta fram 50 kr utan att gråta. Men för många familjer som inte har dessa pengar betyder SL-kortet väldigt mycket. Nu blir det en biståndsbedömning. Risken är stor att de inte får SL-kortet. De familjer som kanske mest behöver det är föräldrar som har fastnat i arbetslöshet och behöver komma ut. Barnen hamnar i någon sorts stadsdelsarrest.

De ungdomar som växer upp med föräldrar som har goda sociala nätverk har lätt att få tag på jobb. Det kan vi föräldrar fixa, eller också kan de gå runt och söka själva. Ungdomar som kommer från familjer som har mindre nätverk och mår sämre har naturligtvis svårare att få tag på arbete. Då betyder de här 10 miljonerna kanske att Kalle i Rågsved får jobba tre veckor och har en referens att hänvisa till sedan.

Anförande nr 221

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tänker ta upp den kastade handsken när det gäller socialbidragen och jobben och resonemangen kring jobb- och utbildningsgaranti inom fem dagar.

Vi är ute efter en personlig och mycket individuell insats tidigt. Det är kärnan i det hela. Det minsta man kan begära att vi gör i stället för att fråga människor vad de inte kan och vilka problem de har är att vända på steken och fråga: Vad kan du, trots bekymmer och problem, åstadkomma? Vad kan du arbeta med?

Visst är det bråttom. En pigg DN-journalist sade till mig för ett par veckor sedan: Nu har det gått fem dagar. - Det tycker jag var ganska elegant.

Det är bråttom, men det kommer ändå att ta lite tid.

Det kloka är att göra allt man kan göra, men också att inse vad man inte kan göra. Arbetsmarknadspolitik kan bara till en del, men inte en liten del, styras från stads- huset och Stockholm. Vi styr inte över konjunkturer. Vi styr inte över arbetsmarknadens infrastruktur. Däremot tar vi alla konsekvenserna av misslyckanden i arbetsmarknadspolitik. När annat inte fungerar står vi där med kostnader för socialbidrag och den enskilde står där med passivitet.

Ett mer optimistiskt sätt att säga precis samma sak är att vi ansvarar här och nu för arbetsmarknadspolitikens individfokus. Det handlar inte om strukturer och konjunkturer utan om personliga drivkrafter.

Med viss systematik och viss brådska har vi tre steg att ta.

Det första är Rätt. Det har gjorts många bra projekt. De har många bra gemensamma nämnare. De har också den gemensamma nämnaren att alla har sina advokater för att just vårt eget projekt är det enda som är riktigt bra. De är svåra att jämföra med varandra. De är svåra att utvärdera i meningen: Vad leder till vilken effekt?

Det andra är att se över socialbidragsnormen så att vi vet att den i alla avseenden systematiskt ger rätt incitament.

Det tredje är att skapa de jobbtorg som vi återkommer till senare i dag, där alla aktörer samlas kring den enskilda individens förmåga – inte hans brister.

Anförande nr 222

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Du säger att ni inte vet exakt hur ni ska utforma insatsen, men att det är bråttom. Tidigare i dag hade vi en diskussion om var jobben ska komma och hur det ska se ut. En partikollega till dig – jag tror att det var Daniel Somos - sade att man inte kan peka på någon form av planekonomiskt medel. Vilka planekonomiska medel ska ni använda för att få jobb i privat sektor som ser till att dessa människor får jobb inom fem dagar?

Tidigare har ni nästan förkastat alla offentliga jobb. Om alla människor som uppbär försörjningsstöd ska anställas i kommunen handlar det om väldigt mycket pengar.

Hur har ni tänkt? När ni har sagt detta i valrörelsen måste ni väl ha en plan och en modell. Jag kan förstå att inte allt är klart, men någonting mer än att det ska komma snart.

Anförande nr 223

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Häromdagen träffade jag människor på Convictus. Sedan träffade jag människor på Kris. De gör exakt samma sak som en del människor gör i helt andra former. Ett exempel är blatteförmedlingen. Man inser att det finns människor med stor kapacitet men som inte i varje stycke är precis som alla andra. De behöver en kvalitetssäkring. De behöver nästan sin ombudsman in i arbetsmarknaden som inför en arbetsgivare, som inte kan bedöma det, säger att just det här kan vi garantera att den här personen kan. En arbetsgivare kan tro sig se något annat än den förmåga som finns.

Det finns många metoder att hjälpa människor men allt måste komma från samma incitament. Vi kan inte ha en socialtjänst som ser människors problem och lämnar människor därhän. Vi kan inte ha en arbetsförmedling som vill matcha tillgänglig kompetens och tillgängliga arbetsgivare. Vi måste samla alla aktörer på ett och samma ställe, se människors förmåga och sedan lotsa dem vidare.

Det här är inte enkelt. Men jag tycker att kärnan i de framgångsrika projekten, såvitt jag kan bedöma, är just detta individfokus.

Anförande nr 224

K a r i n R å g s j ö (v): Som Elisabeth säger var det jobbgarantin som maldes ut i valrörelsen. Många tror att de kommer att få jobb om fem dagar om de är arbetslösa. Så är det ju inte eftersom jobb är konjunkturmässiga.

Ni har i fyra år pratat om Skärholmsmodellen som den allena saliggörande modellen. Nu finns det ju andra modeller. Vad kommer att hända? Kommer ni att sätta ett raster över hela staden och bara ha Skärholmsmodellen, även om man vet att det behövs olika modeller i olika strukturer.

På Södermalm i Katarina-Sofia och i Maria-Gamla stan har vi haft Söderjobb som har fungerat oerhört väl. Vi har fått ut väldigt många i arbete. De som har varit kvar är människor med lång arbetslöshet bakom sig. De kan ha psykiska problem eller missbruksproblem.

Vi har fått ut alla unga vuxna.

Det behövs olika modeller i olika strukturer.

Anförande nr 225

Borgarrådet Kristersson (m): Jag vill först säga att en klok medarbetare påpekade att det var Fountainhouse och inte Convictus i det exempel som jag nämnde.

Jag delar din bild av att det är lite för många förtjusningar i exakta modeller och lite för få jämförbara resultat. Det tror jag är ett problem. Som FOU-enheten påpekar saknas det kontrollgrupper. Det är svårt att säga vad som hade hänt om vi inte hade gjort exakt detta på samma grupp människor.

Varje projekt med stor entusiasm och stor kompetens och med speciell finansiering har en tendens att söka sin egen sanning. Jag tror att vi måste få något slags jämförbarhet så att vi inte jämför äpplen och päron. Vi måste hitta ett antal system som går att skala upp i hyggligt stor omfattning. Det säger inte att man inte får göra på olika sätt i olika delar av staden men grundmodellen måste bygga på en hyggligt genomtänkt och vetenskaplig bild av att det fungerar.

Det tar lite tid. Det är bättre att undersöka det ordentligt och landa i en klok slutsats.

Anförande nr 226

A b i t D u n d a r (fp): I sitt första anförande skyllde Karin Rågsjö på högerspöket och sade att vi sänker skatten och att de som är behövande får det sämre. Det är vi vana vid från vänsterhåll. Hon sade också att det finns ideologiska skillnader när det gäller socialpolitiken. Men Karin sade aldrig vad de ideologiska skillnaderna består i.

Ingen har här sagt att om man har missbruksproblem ska familjen sköta det. Eller att om man har en stor tjock plånbok ska man få vård. Ingen har här i talarstolen sagt något sådant.

Man höjer skatten och man satsar på den kommunala byråkratin. Ni menar att den enskilda individen blir hjälpt av det. Vi menar att det är tvärtom. Man måste organisera vården utifrån den enskilda individens behov.

Det satsas oerhört mycket på missbrukarvården. Undersökningar och forskning visar att det här är ett område där man tyvärr inte kan uppnå de effekter man önskar.

Vi vet att om man organiserar vården bättre, det vill säga om flera huvudmän går ihop, samplanerar vårdkedjan och skapar organisationer leder det till att det blir bättre för den enskilda individen. Individerna slipper bollas mellan psykiatri, beroendevård och socialtjänst.

Tomas beskrev mycket konstruktivt hur systemet kan vara. Jag välkomnar ett konstruktiva synsätt. Jag hoppas att ni stödjer de nämnder som man ska inrätta tillsammans med landstinget. Det är det första steget i rätt riktning. Man ska vara ödmjuk. Det är svåra frågor. Det är väldigt viktigt att man försöker angripa det på ett nytt sätt. Gemensamma nämnder är ett sådant.

Anförande nr 227

K a r i n R å g s j ö (v): Jag vet inte om du lyssnade riktigt på vad jag sade. Det jag pratade om i mitt anförande var utsatta barn. Det strömmar nu in rapporter som visar på barns psykiska hälsa. De visar att man i tid måste börja arbeta med utsatta

barn, inte när de är 14-15 år, utan kanske redan på mödravårdscentralen. Då kan man stötta föräldrarna med föräldrautbildningar och så vidare.

Huvudinriktningen i mitt anförande var att vi behöver göra något tillsammans för de utsatta barnen. Det behövs också mer medel för det.

Olika metoder och utvärdering är något som vi drog i gång under den förra mandatperioden, genom FOU-enheten till exempel. Det är en oerhört bra enhet som inte bara serverar Stockholm utan hela Sverige. Ni har lagt in den på USK eller under stadsbyggnad. Ni har sett till att också dra bort grundbidraget för FOU-enheten. Därmed försvinner stadens guldgruva för utvärdering.

Anförande nr 228

A b i t D u n d a r (fp): Du sade att det var ideologiska skillnader. Jag ville få klargjort vad skillnaderna är. Du nämnde inte det.

I vår budget står det också att barn och ungdomar ska prioriteras. Vi ska också satsa på den gruppen.

Under den förra mandatperioden tjtade vi på er om gemensamma nämnder. Perssons regering gav möjligheter för landstinget och kommunen att inrätta gemensamma nämnder. Trots att ni hade makten både i landstinget och i kommunen gjorde ni ingenting åt det. Vi vet att det blir bättre för missbrukarna. Vi vet att vården blir effektivare. Vi vet att man kan utnyttja resurserna bättre. Ni gjorde ändå ingenting. Ni bara satsar på sådant som vi vet inte ger effekt. De är det man har gjort inom missbrukarvården under de 20-30 år som jag känner till.

Anförande nr 229

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Abit Dundar frågar om ideologiska skillnader i socialpolitiken. Ni tar bort SL-kortet ur normen. Det stora problemet då är inte att ni förbjuder folk att åka tunnelbana, för det gör ni ju inte. Men det ni gör är att ni sparar 40 miljoner på de fattigaste stockholmarna. Det motsvarar för många av dem 10 procent av inkomsten. Ni finansierar 10 procent av er skattesänkning genom att skära bort 10 procent av de fattigaste stockholmarnas pengar.

I min värld är det ideologi. Det är en hjärtlös klasspolitik. Jag vill nu att du för en gångs skull svarar på en rak fråga. Ser du inte ens ett litet problem med det?

Anförande nr 230

A b i t D u n d a r (fp): Vi säger att det ska omprövas. Socialtjänstlagen innebär att man omprövar insatser.

När det gäller ideologiska skillnader säger alla att socialpolitiken ska finansieras via skattemedel. Skillnaden är hur det ska skötas. Det är skillnaden. Vi vill ha mer effektivitet och prioriteringar och skapa ett system som blir bättre för den enskilda individen. Ni har i årtal visat att det bara är ett systembyggande. Hur mycket vi än

höjer skatten är jag inte säker på att systemet alltid gagnar den enskilda individen. När det gäller enskilda missbrukare är systemet inte alltid på deras sida.

Anförande nr 231

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Två områden inom socialrotelns ansvarsområde som särskilt berör stadsdelnämnderna är ju individ- och familjeomsorg samt stöd och service åt personer med funktionsnedsättning. Här gör högeralliansen nedskärningar med sammanlagt 25 miljoner kronor. Jag kan på en gång säga att det får en direkt effekt på stadsdelarna. Jag sade i ett tidigare inlägg om äldreomsorgen att det i bästa fall var ungefär plus minus noll. Men här kan jag helt klart konstatera betydande nedskärningar.

Jag vill gärna berätta för det nyblivna socialborgarrådet vad det här innebär i en stadsdelsnämnd som till exempel Norrmalm. Budgeten innebär ett underskott inom individ- och familjeomsorgen på ca 4,5 miljoner kronor nästa år. Det kanske inte låter så mycket, men det är ändå 6 procent av den delen av budgeten.

Budgeten ger ett ännu större underskott på handikappomsorgen, nämligen mellan 8 miljoner och 9 miljoner kronor – i en enda stadsdel.

Det innebär att vi och alla andra stadsdelar som är i samma situation är tvungna att föra över pengar från andra områden för att klara de lagreglerade rättigheterna inom handikapp- och individ- och familjeomsorg. Var vi ska ta de pengarna är naturligtvis inte klart ännu. Vi får se hur vi löser det. Det innebär naturligtvis en betydande försvagning av stadsdelsnämndens budget.

Allvarligast är kanske handikappverksamheten. Här kan vi vara självkritiska och konstatera att det under många år har varit underskottsfinansierat i de flesta stadsdelsnämnder. Där har vi ändå under alla år ökat de centrala anslagen kraftigt. Nu när ni tar över är det första som händer – i stället för att fortsätta utvecklingen för att få bort underskotten i handikappomsorgen – att ni minskar anslagen i er budget med exakt 14,4 miljoner kronor, en andel av de 25 som jag pratade om förut.

Jag kan inte uppfatta det som något annat än en tydlig signal till de funktionshindrades anhöriga, deras organisationer och inte minst de funktionshindrade själva om hur ni ser på de här frågorna.

Jag vill avslutningsvis ställa en fråga till socialborgarrådet. Hur länge ska ni fortsätta med underskottsfinansieringen av handikappomsorgen? Den har ju förvärrats med den här budgeten. Varför fortsatte ni inte med den tidigare inslagna politiken att successivt arbeta bort underskotten för att säkerställa de funktionshindrades rättigheter? Är det enkla svaret att ni inte har råd på grund av skattesänkningen, eller vad är svaret?

Anförande nr 232

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): I min hand har jag borgarrådets förslag till budget. Om man tittar i bilaga 2:11 ser man ökade kostnader för höjd timersättning 9,5 miljoner, ökade kostnader för prestationsökningar 83,4 miljoner, ökade kostnader

för barn och ungdom, volymförändringar, 8 miljoner. Det som han nämner är de besparingar vi ska göra generellt på alla nämnder och verksamheter genom att man ska effektivisera lokaler. Det är inte riktigt sant det som herr Valeskog säger.

Herr Valeskog nämner en väldigt viktig problematik, nämligen statsbidragssystemet och den kommunala budgeten och hur vi ska hantera de problem vi har i handikappomsorgen. Det är därför vi har lagt mer pengar i denna budget för att minska underskottet.

Anförande nr 233

J a n V a l e s k o g (s): Det här är ingenting annat än blå dunster. Ni har de här besparingsbetingelserna. Du säger att det ska ske på lokaler och att det nog fixar sig.

På Norrmalm har vi utnyttjat lokaler på ett oerhört bra sätt. Där finns det inga möjligheter att spara in på lokalkostnaderna. Där får man ta besparingen på något annat, och det är personal naturligtvis.

På just det här området har vi inget val. För att klara detta måste vi ta pengar från andra områden. Besparingen är helt tydlig. Ni vinner 25 miljoner på de här båda områdena och det drabbar stadsdelsnämnderna hårt. Det går inte att säga att det handlar om lokaler. Om man inte fixar att spara detta på lokaler i stadsdelsnämnderna får man spara på något annat. Så ser verkligheten ut.

Anförande nr 234

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Alla vill kunna rå över sitt eget liv. Det gäller också den som har ett funktionshinder, oavsett om det är fysisk eller psykiskt. För att man ska kunna leva ett så normalt och fritt liv som möjligt krävs ibland vissa former av insatser. Den handikappreform som Folkpartiet drev igenom 1994 innebar bland annat rättigheten till personlig assistent. Det är en reform som bygger på rättigheter trots att vi är olika. Vi stockholmare är olika. Det behövs en palett av olika verksamheter.

Kommunen kan inte stå för all mångfald själv. Det behövs många aktörer. Det behövs privata aktörer. Det behövs kooperativ. Det behövs frivilligorganisationer och det behövs eldsjälarna som är de verkar. Det behövs också möjlighet till öppenhet för nytänkande.

Staden ska ses som en helhet. Alla har rätt till samma omsorg och service oavsett var i staden man bor. Man ska kunna välja daglig verksamhet utanför det egna stadsdelsområdet.

År 2008 inför vi också boendepeng för funktionshindrade. Vi har ett ansvar att se till att tillgången på gruppboendestäder och andra typer av boende är tillräcklig. För det krävs långsiktighet och samordning. Det måste finnas med i planprocesser och byggande.

Vi ska tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Det kan handla om barn till psykiskt sjuka eller missbrukande föräldrar. Det kan också handla om ungdomar som är på väg in i kriminalitet och drogmissbruk.

Så något om arbetsmarknadsåtgärder eller socialbidragsberoende och vilka pengar som ska tas var. Jag säger så här: blommanpengar, storstadssatsning, ytterstadssatsning, stadsdelsförnyelse, kompetensfond, rättvisemiljard – människor som är utan jobb och långt från arbetsmarknaden är precis lika utsatta för projekt som de som bor i vissa förorter. Projekt föds och dör. Det krävs en stor administration för att starta dem, och det krävs en lika stor administration när de ska läggas ned. Fortfarande behöver massor av människor stöd för att komma ut i bra jobb. Vi måste ha en långsiktig modell.

Det finns bra verksamheter. Jag hade ett meddelande på min telefonsvarare i går från Ahmed Egal som jag inte har kunnat nå. Han ville att jag skulle komma till en avslutning som han hade för 21 personer med invandrarbakgrund som hade gått en kurs för vårdbiträden ett antal veckor. Alla hade jobb. Det går om man vill. Vi vill!

Bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 235

R o g e r M o g e r t (s): Det är ju jättebra att ni vill. Ni har också åkt runt och lovat en massa. Problemet är att det inte finns något i budgeten. Ni har ju lovat en jobbgaranti. Den finns inte i budgeten. Ni har lovat pengar till Ahmed Egal, till Hantverksföreningen, till Yrkesutbildning för romer, till Stockholm matchning. Ingenting av det finns ju i er budget. Men det är trevligt att ni vill.

Anförande nr 236

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tror att du är jätteorolig, Roger Mogert, för att det ska lyckas utan kompetensfond, utan ytterstadssatsning, utan storstadssatsning och utan stadsdelsförnyelse.

Anförande nr 237

K a r i n R å g s j ö (v): Under den förra mandatperioden var det lågkonjunktur, som vi alla känner till. Det var svårt att få fram pengar. De pengar vi fick fram genom kompetensfonden betydde oerhört mycket till exempel för projektet Barnstöd Stockholm som handlar om utsatta barn. Det lade en grund för det vidare arbete man skulle kunna göra i Stockholm. Det visar sig att det saknas ett bra strukturellt arbete för att arbeta med barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade. Den rapporten skulle man kunna använda i arbetet framgent. Det är helt upp till er om ni vill fortsätta. Om vi hade varit i majoritet hade vi lagt en grund för det fortsatta arbetet med utsatta barn.

Anförande nr 238

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du vet att jag också känner till Barnstöd Stockholm och tycker att det är en bra modell. Men du vet också att det finns implementerat i en hel del stadsdelar. Man ska väl inte alltid behöva ett nytt projekt när det gamla tar slut för att kunna fortsätta med de bra arbetsmetoder som finns.

Anförande nr 239

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Projekt är något som triggar igång en, verkar det som. Det är inte projekten i sig som är det viktiga. Det finns ju en viss poäng med sådant som heter stadsdelsförnyelse och som är till för att få igång ytterstaden. En käpphäst som jag har är att när man byter en glödlampa i Rågsved har det varit en form av satsning, men när man byter en glödlampa på Katarina Bangata, Hantverkargatan eller Vasagatan är det inom gatu- och fastighetsrotelns driftsbudget. Det visar att vi har olika syn beroende på var människor bor. Det är missvisande när det gäller projektsatsning. Projekt som däremot har lett till att människor går från att vara beroende av ekonomiskt bistånd till att få möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden måste vi naturligtvis bejaka. Då säger ni: Det gör vi. Men ni satsar ju inte en enda krona.

Vi vill veta hur ni har tänkt att det ska finansieras. Man kan inte bara lova eller ha en ambition att man ska fixa, och sedan inte satsa en enda krona. Det är ju en budgetdebatt det här. Därför är det viktigt att det finns med.

Jag tror att det var Peter Lundén-Welden som sade att vi satsar 10 miljoner på taköver-huvudet-garantin. Det gör ni. Det står i budgeten. Det är helt riktigt. Samtidigt skär ni ned 13 miljoner på det man kallar administration och lokaler. På varje verksamhet har ni sagt att vi ska spara på lokaler och administration.

Det finns ingen medborgare som skriker: Vi vill ha mer administration! Eller: Vi vill ha mer tomma lokaler! Men hur många tomma lokaler tror ni att det finns i den här staden? Var ska ni spara? På något sätt blir det på verksamheterna.

Den största neddragning ni gör är faktiskt att dra in SL-kortet som norm. Det är 40 miljoner. Jan Valeskog pratade om handikappomsorg och individ och familj. Där är det minus på 70 miljoner jämfört med den förra budgeten. Där satsar vi i stället.

Det är dags att ta fram räknemaskinen och påvisa att det inte kan finnas hur många tomma lokaler som helst som vi kan spara in på, även om det låter ganska bra i folkmun.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 240

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! När det gäller effektivisering av lokaler och administration kan man naturligtvis fråga var den ideologiska sprängkraften ligger. I fyra år har en annan majoritet sparat och ställt effektiviseringskrav på i runda slängar 2 procent i varje budget som lades fram av det dåvarande finansborgarrådet. Vi fortsätter den politiken därför att vi tycker att det är viktigt att vi hela tiden ser över hur vi använder de lokaler och den administration vi har.

Ni har ju lämnat ett arv som egentligen inte hör till den här debatten. Ni har kunnat konstatera att Stockholms stad har en besparingspotential på 500 miljoner. Det är en utredning som har tagits fram av ert finansborgarråd och hennes stadsledningskontor. Det finns en besparingspotential om man har gemensamma telefonväxlar, gemensam

administration och ett gemensamt kansli som tar hand om pensionsrättigheter. Ni sade att det är 500 miljoner.

Jag kan inte bli lika upprörd som Elisabeth Brandt Ygeman när vi lägger ett sådant besparingskrav på varje nämnd. Vi utökar budgeten på verksamheten. Det är det som är det viktiga.

Anförande nr 241

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag delar tanken på effektiviseringskrav. Det är klart att man kan effektivisera verksamheterna. Vi bevisade under den förra mandatperioden att det går att inleda ett sådant arbete. Många förvaltningar har genomgått den genomlysningen.

I årets förslag till budget säger ni att man konsekvent kan göra besparingar på lokaler på så många stora områden. I morse var det barn och nu är det inom socialtjänstens område. Jag tror att det finns en övertro på det. Det ni kallar för satsningar blir i själva verket besparingar för att finansiera skattesänkningar.

Anförande nr 242

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Miljöpartiet har ingenting emot att socialbidragstagare får riktiga arbeten eller utbildning inom fem dagar. Tvärtom. Det är viktigt att få fäste på arbetsmarknaden. Ett riktigt arbete efter förmåga och att kunna försörja sig själv och vara oberoende är en demokratins akilleshäl.

Vi hyser oro för att införa krav på motprestation som huvudregel för att man ska få socialbidrag. Många socialbidragstagare kanske inte orkar leva upp till det. Vad händer då? Vad händer till exempel om en bidragstagare av någon anledning inte kan leva upp till kravet? Jo, då kan i värsta fall även det sista skyddsnätet falla – socialbidraget.

Den personen och dess eventuella barn kan då varken behålla sin lägenhet eller köpa mat. Trycket på socialbidragstagarna är stort. De har inget arbete, ingen a-kassa, ingen sjukskrivning. De är nollklassade. Somliga har blivit friskförklarade av försäkringskassans läkare, trots att de inte är friska, och förpassats ut i socialbidrag. Andra har socialbidrag av andra orsaker.

Socialbidragstagare som ska motprestera eller få en insats, som det också talas om, bör därför ha en handledare eller kontaktperson att vända sig till till exempel vid sjukdom eller om anvisat arbete eller insats förefaller vara helt olämpligt eller om psykisk stress uppstår på grund av tilldelade arbetsuppgifter. De som har varit sjukskrivna länge är inte vana att vara ute i arbetslivet. De måste ha någon att vända sig till.

Man bör ta särskild hänsyn till om socialbidragstagaren har barn. Föräldrarnas utsatthet drabbar också barnen.

Det är alltså motprestation som huvudkrav som oroar. Handledare eller kontaktperson behövs därför eller, som har nämnts här, en ombudsman.

Tiden är kort för den här roteln. Det är många som vill tala. Men det finns många andra viktiga frågor som berör funktionshindrade – såväl fysiskt som psykiskt – och personer som har neuropsykiatriska funktionshinder som till exempel ADHD. Det får jag återkomma till vid ett senare tillfälle. Det gäller också omhändertagande av andra barn.

Av kommunstyrelsens handikappråd har vi alla fått ett yttrande. De är bekymrade ur flera aspekter. Där finns en hel del att uppmärksamma. Det bör vi läsa.

Anförande nr 243

A b i t D u n d a r (fp): Det går att jobba och bryta bidragsberoende. I min stadsdel Hägersten där jag är ordförande har år 2004 53 % av de arbetslösa som deltog i Skärholmsmodellen fått arbete. Det är en jätteintressant siffra.

I en annan stadsdel, Vantör, där jag också har varit politiker tidigare var motsvarande siffra 2004 22 procent. Det handlar alltså om att man fokuserar och effektiviserar sitt arbete genom att aktivt jobba med de arbetslösa och framför allt de bidragsberoende inom stadsdelen. Jag menar att det går. Skärholmsmodellen har varit kärnan i vårt sätt att resonera när man ska arbeta med socialbidragsberoende.

Anförande nr 244

E i v o r K a r l s s o n (mp): Visst är det bra om socialbidragstagare får jobb. Det var ju det jag sade. Men det finns en oro för att de inte har någon fackförening, ingen a-kassa, ingen sjukförsäkring. De har ingenting. De är väldigt utlämnade. Det är det som är en stor risk. Det måste finnas en ombudsman eller någon annan kontaktperson som tar dem på allvar när de blir sjuka. För vissa drar man en hel månadslön om de är hemma och man tycker att det var obefogat.

Anförande nr 245

J a c k e N y l a n d e r (v): Jag vill säga något om förtidspensionerade som är missbrukare och har eget boende. Hur har ni i det blåa laget tänkt lösa det problemet om ni tar bort förtidspensionen för dem? Ska de också få ett jobb inom fem dagar?

Många av dem är 55 plus. De har varit arbetslösa och kanske aldrig jobbat i hela sitt liv. De har lyckats få metadon eller går på subitex och har fått ett eget boende genom förtursprojekten. De har levt på sin pension och sluppit leva på socialen. De klarar sig bra. De är också verksamma inom Kris, RFHL, Convictus och liknande. En del har hepatitis C, en del är hiv-positiva. Jag hör ingenting om detta.

Jag är samtidigt lite upprörd över dig Abit. Du spelar väldig teater och drar igång ett stort spel. Jag är besviken på dig. Vi har suttit tillsammans i socialtjänstnämnden i fyra år. Där har du suttit tyst och inte sagt ett ljud. Du pratar väldigt mycket här. Är det bara för att du har dina kamrater här att spela upp ett spel för? Jag tycker att du borde skämmas.

Anförande nr 246

A b i t D u n d a r (fp): Jag vet inte varför du är upprörd över det här, Jackie. Ingen här har sagt någonting om den grupp som du pratar om – snarare tvärtom. Jag har försökt ta med den gruppen i debatten och att man ska diskutera det här utifrån den situation som missbrukarna befinner sig i. De blir bollade mellan landstinget, socialtjänsten och psykiatrin. Jag försökte ta upp de här problemen. Ni i den tidigare majoriteten har inte gjort någonting åt det här utifrån den organisatoriska nivån. Därför blev det så här.

När det gäller socialtjänsten säger jag alltid vad jag tycker. Jag förstår inte vad du grundar dina anklagelser på. Jag gillar inte heller din ton; du får lugna ned dig lite grann.

Anförande nr 247

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag råkar veta att du fick brukarföreningens pris, för de gillar dig. Jag var med och hjälpte dem att starta verksamheten. Men jag hör aldrig dig prata om dem någonstans. Jag har inte hört dig nämna dem.

Jag tittar till exempel i er budget. Vi har åtminstone skrivit in i vår budget att vi vill satsa på 300 lägenheter – försökslägenheter och träningslägenheter. Det har inte ni gjort. Vi lyckades få fram 1 012 lägenheter. Ni snackar om privata krafter. Ja visst – men av dessa lägenheter var det inte ens en gång 10 procent som kom från den privata sidan!

Nu vill ni sälja ut allmännyttan. Ni vill inte alls ge några garantier för den här gruppen. Ni borde skämmas.

Anförande nr 248

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jackie, jag hyser den största respekt för dig. Under förra mandatperioden hade vi ett projekt, Rainbow, som jag också hade förmånen att få medverka i styrgruppen för. Projektet visar att när flera goda krafter samverkar kan vi nå goda resultat.

På nästa socialtjänstnämnd, på tisdag, är slutrapporten och utvärderingen av Rainbow och samverkan uppe. Det visar att vi genom att samverka ordnar lägenheter, ordnar fritidssysselsättning och ordnar det viktigaste av allt – arbete – för människor som många andra har dömt ut ur arbetsmarknadslivet därför att de har ett missbruk, har hiv eller är bostadslösa.

Jag tycker att detta är ett gott exempel på vad ni har lyckats med. Vi har inte motsatt oss det, utan vi ser en större och ännu intensivare fortsättning av detta under de kommande fyra åren. Men där vill vi också ha in den där sista parten, som inte var med – nämligen landstinget med sin psykiatri och sin sjukvård för dem som har missbruksproblematik.

Anförande nr 249

J a c k i e N y l a n d e r (v): Visst stämmer det, Peter. Du har varit aktiv och du har gjort ett gott arbete där. Det ska du ha en eloge för; det tycker jag verkligen. Tack!

Anförande nr 250

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och övriga lyssnare! Jag har en matpåse med mig. Den är jättetung. Vi gör inte reklam för matföretaget, men jag har en massa matnyttigt innehåll till alla nya ledamöter och så klart även till ersättarna här. Det är det handikappolitiska programmet. Jag tänkte lägga ut det här sedan för er som inte har fått det. Man kanske inte orkar läsa så mycket. Det kan ju vara lite tufft när det är fullmäktigesammanträde och många handlingar att läsa. Jag har därför också med mig ett kortfattat sådant program som är mycket enklare att läsa och som inte tar lika mycket tid. Jag tänker lägga ut dem här.

Vi har inte pratat så mycket om de funktionsnedsatta här i dag. I inledningsanförandet av borgarrådet blev det inte heller så mycket sagt om dem. Jag vet inte om det är symtomatiskt att borgarrådet inte har hunnit med att sätta sig in i frågorna eller om det är det som också har visat sig i majoritetens förslag – att det inte är så mycket skrivet om detta.

Bland annat finns det besparingsförslag på över 14 miljoner. Det sägs att det ska vara på lokaler. Jag funderar på vad man ska spara på då. Är det gruppbostäderna som ska göras mindre? Jag trodde att Boverket hade beslutat om att vi skulle göra dem större och bygga om dem, vilket vi också har gjort under den senaste fyraårsperioden. Vi i Vänsterpartiet vill lägga mer pengar på detta. Vi vill också öka pengarna för tillgänglighetsåtgärder.

Handikapprådets och handikapprörelsens betydelse i arbetet är jättestor. De måste tas med som en resurs.

Vi har sagt att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad. Det slås fast i flera dokument. I den gamla majoritetens verksamhetsbudget för 2006 finns detta tydligt. Det är också meningen att det ska komma ut i verksamhetsplanerna. När det gäller den nya majoriteten framgår detta inte alls lika tydligt. Ett exempel på den förlegade syn som ni har på det här är när man flyttar ansvaret för kommunstyrelsens handikappråd, som jag själv för närvarande är ordförande för, och funktionshindersombudmannen tillbaka till socialtjänsten. Det är väldigt, väldigt konstigt. Den typen av frågor ska ha en övergripande natur. De berör alla nämnder. De berör idrott, trafik och allting. Det är jätteviktigt.

Anförande nr 251

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Jag vill bara berätta för dig, Maria, och för alla andra som tror att man ska flytta över kommunstyrelsens handikappråd till socialtjänstnämnden att man *inte* ska göra det. Däremot kommer den administration som ska serva handikapprådet att finnas på socialtjänstförvaltningen. Men kommunstyrelsens handikappråd kommer även i fortsättningen att vara kommunstyrelsens

handikappråd. Det första jag gjorde när jag kom hit var att kolla att det verkligen är så – och det är det.

Anförande nr 252

M a r i a H a n n ä s (v): Det låter ju bra att själva rådet får vara kvar här i huset. Men det handlar också om synsättet. Det är möjligt att du, Inge-Britt, har en bra syn själv. Det verkar ändå som om det finns ett förlegat synsätt.

Man måste tänka på den enormt viktiga resurs som de olika handikappråden utgör. Det gäller de lokala råden och den centrala nämndens handikappråd och deras åsikter och synpunkter. Detta är en enormt värdefullt resurs, som jag tycker glöms bort. Det är jätteviktigt att ta den till vara. Jag hoppas verkligen att ni skärper er, för er budget är inte särskilt lovande när det gäller de funktionshindrades situation – absolut inte.

Anförande nr 253

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det var bra att det som står i klartext i budgeten också påpekades så att det inte råder något missförstånd där. Kommunstyrelsens handikappråd ligger kvar där det ligger. Däremot lägger vi handläggartjänsten där vi tror att det finns större möjligheter att samla kompetens på ett ställe. Det ligger ingen annan symbolik i detta, och det ska inte heller påstås.

Jag tycker inte att resonemanget är fullt så tungt i vare sig plattform eller budget. Vi resonerar om stadsdelsarresten som många upplever. Det jag hittills har hunnit göra själv är att träffa människor som beskriver hur gruppboenden fungerar. Även om de fungerar bra i sig blir det svårt att komma runt det faktum att det nästan alltid bara finns ett som är tillgängligt. Stadsdelsorganisationen är inte anpassad för gruppboenden.

Det handlar om ledsagare och assistenter. Vårdighetsgarantin har redan nämnts och bostadsanpassning likaså. Den sortens resonemang finns. Jag medger att vi inte gjorde stor sak av det i inledningen, men resonemanget och ambitionerna finns där.

Anförande nr 254

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tycker också – jag glömde att säga det förut – att det är bedrövligt att det inte nämns något om möjligheten till arbete. Det är en enormt liten procentandel av alla som är funktionsnedsatta som har möjlighet till arbete. Vi måste öka den möjligheten. Detta beskrivs väldigt kort i ert budgetförslag – skärpning!

Anförande nr 255

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har några få stolpar här i mitt anförande som egentligen innebär en ganska stor attack mot den gamla majoritetens sätt att hantera de sociala frågorna. Men jag tänkte faktiskt inte använda dem.

Tyvärr är inte Jan Valeskog kvar i salen, vad jag kan se. Jag måste ändå säga att om vi för personer med funktionsnedsättning ökar budgeten med 93 miljoner och dessutom avsätter 96,6 miljoner på en central medelsreserv och om vi ökar budgeten med 10 miljoner för individ- och familjeomsorgen utöver de besparingar som ni också har tipsat oss om så innebär detta att vi satsar mer pengar.

Karin Rågsjö har varit uppe här och dels ojat sig över högern, dels sagt en del oerhört vettiga saker. Vi har oavsett parti eller färg som socialpolitiker en enorm utmaning framför oss. Vi har inte lyckats, oavsett majoritet, bringa ned hemlösheten. Vi har inte, oavsett majoritet, lyckats hindra att alltfler unga dricker och börjar i allt tidigare ålder. Vi har inte, oavsett majoritet, lyckats få en fungerande samordning mellan staden och landstinget när det gäller omsorgen eller vården av dem som har det sämst.

Jag var i förrgår i Folkets hus, där den nationella psykiatrisamordnaren Anders Milton presenterade sin utredning. Där pekar han just på det som vi så ofta har pratat om under de senaste fyra åren – behovet av samverkan i individperspektivet. Karin Rågsjö vittnar om något som man nu tyvärr upplever varje helg på Maria Ungdom, nämligen att alltfler unga flickor mår allt sämre. Vi ser också detta i de utvärderingar som har gjorts via Precens – stadens preventionscentrum. Unga flickor mår allt sämre. Alltfler unga prostituerar sig. Alltfler unga skär sig därför att de inte vill leva.

Detta är utmaningen. Vår debatt har mycket handlat om det som saknas i budgeten och någon miljon hit eller dit. Men det är egentligen det här som denna budget handlar om i mångt och mycket – den enskilde individen som mår dåligt. Det är därför ganska skönt att även om vi pennfäktar här med lite hårda toner men också med en del beröm – jag tackar Jackie Nylander för berömmet – så finns det en gemensam syn på att vi måste hjälpa dessa människor. Vi är inte alltid överens om den där sista miljonen eller om exakt vilken väg vi ska gå. Men vi har en samsyn, och jag tycker att det ska bli oerhört roligt, Karin och alla andra i denna fullmäktigeförsamling, att få jobba vidare med er i de här frågorna.

Anförande nr 256

K a r i n R å g s j ö (v): Man tackar – det var kul att få lite ”cred”! Någonting som vi har lyckats med tillsammans – och då menar jag alla partier tillsammans – är det förebyggande arbetet i Stockholm. Där ligger vi i framkant genom att vi har skapat Precens och genom att vi har tagit fram bra metoder. Om man tittar på ungdomars alkoholbruk ser man att det har gått ned de senaste åren. Det är någonting som vi kan titta på tillsammans och säga: Det här har vi i alla fall gjort bra!

Men det är mycket annat som inte fungerar. Jag var en av dem som jobbade hårt för att lägga en gemensam plattform för vissa sociala frågor i den här staden som man ska jobba med under mandatperioderna. Det är exempelvis frågor som rör hemlöshet, barn och ungdomar och så vidare. Men där backade ni i sista stund. Jag kanske hinner återkomma till det. En större samsyn i de här frågorna skulle förstås vara bra för de personer som det handlar om.

Anförande nr 257

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vill säga något här när vi talar om barn och ungdomar. Vi tycker att man behöver göra mycket mer när det gäller det förebyggande arbetet för att förhindra att barn far illa.

Vi själva lägger mycket mer pengar än vad borgarna gör för att satsa på barn. Det gäller till exempel barn till föräldrar som är missbrukare eller psykiskt sjuka. De behöver ett stöd. Hur tänker ni satsa på de barnen? De familjer som förebyggande behöver kunna samtala med någon och behöver hjälp på olika sätt satsar vi också mycket mer på. Vi tror att det är viktigt att satsa förebyggande.

Vi skapar också fler mötesplatser än vad ni gör för unga människor i Stockholm. Jag undrar bara hur ni anser att ni utvecklar det här arbetet. Det jag kan se i er budget är att ni satsar på fler familjedaghem. Det är väl bra när krisen väl är där, men hur ska vi jobba mer förebyggande?

Anförande nr 258

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Först och främst är detta ett föräldraansvar. Det är alltid ett föräldraansvar. När föräldrarna inte räcker till är det vi som kommer in som det yttersta stödet. Det är alldeles rätt som Yvonne Ruwaida säger. Det finns i vår budget satsningar på det förebyggande arbetet. Det är vad allt detta handlar om, som jag tog upp i mitt inlägg. Redan på mödravårdscentralen eller barnavårdscentralen som drivs av landstinget kan man upptäcka att här kommer det in ett problematiskt fall. Redan då ska det slås en signal till de sociala myndigheterna inom kommunerna för att redan då sätta i gång arbetet.

Det handlar om hem och skola, om föräldrarna och om samverkan mellan föräldrarna och skolan. När barnen är i skolan och tar den där första supen, alldeles för tidigt, måste vi som föräldrar reagera och ha ett stöd av skolan. Detta finns med i vår budget. Det är väldigt tydligt skrivet, Yvonne Ruwaida.

Anförande nr 259

K e r s t i n G u s t a v s s o n (m): Ordförande och kommunfullmäktigeledamöter! Jag vill tala om en grupp som ligger mig varmt om hjärtat. Jag har varit övervakare under många år över människor med missbruksproblem. Med anledning av detta har jag fått mer insyn i de insatser som görs för de här människorna.

Många duktiga och visionära medarbetare lägger ned stora insatser för att hjälpa dem som har hamnat vid sidan om. Men har vi lyckats? Nej, det tycker inte jag. Vi måste ge nya redskap och tänka nytt. Redskapet är inte till exempel fria sprutor. Tyvärr måste vi ta till tvångsåtgärder i första skedet. Många av de här människorna, våra medmänniskor, har en dubbeldiagnos – ja, faktiskt en trippeldiagnos, tycker jag. Det är missbruk, psykiska problem och hemlöshet.

För att gå vidare måste vi tänka nytt. När människor blir bostadslösa börjar karusellen. De tappar fotfästet, och det sociala livet kommer i gungning. Vi måste gå in med tidiga insatser, och en kontroll måste vara inbyggd i socialtjänsten för att förebygga

vräkningar. Efter tvångsvården måste varje person få individuell hjälp att finna en fortsatt behandling och fortsätta ett drogfritt liv.

Vi vill att var och en ska få möjlighet att välja de insatser som behövs. Därför ska vi införa en behandlingspeng, tycker jag. Jag hoppas att majoriteten är med på det. Den skulle göra det möjligt för var och en att välja. För mig är det viktigt att man kan välja utförare – Dianova, LP-stiftelsen eller kommunala HVB-hem.

En tydligare samverkan mellan kommun och landsting måste utvecklas; det har vi talat om tidigare här. Vi måste göra detta tillsammans – allihop över blockgränserna. Vi måste kämpa för de här människorna, för de är ändå våra medmänniskor som är lika mycket värda som du och jag.

Anförande nr 260

K a r i n R å g s j ö (v): Under de fyra år som jag har arbetat med socialpolitik kan man se att det är en oerhört stor utveckling på gång tack vare att den förra regeringen tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet lade ned en miljard på de här frågorna. Det gällde vårdinsatser och nu också psykiatrisamordnaren. Jag måste säga att de metoder som har kommit i rullning kom att betyda mycket.

Jag tror inte på tvång i alla lägen, Kerstin. Om man tittar på siffror för vad som händer med dem som tas in enligt LVM gör man inte precis vågen. Det gäller att hitta människor i tid. Om man placerar människor på LVM-hem i sex månader ska man följa upp det med en vårdkedja. Där har vi inte varit speciellt duktiga under flera mandatperioder. Detta håller på att byggas upp nu över staden.

Jag tror mycket på de lokala missbruksenheter som man har skapat. Jag hoppas att ni låter dem vara ifred. Det gäller exempelvis den på Södermalm. Den har betytt mycket. Men metoderna har alltså utvecklats.

Anförande nr 261

K e r s t i n G u s t a v s s o n (m): Karin! Det är just de sakerna jag pekar på. Vi måste tänka nytt och vi måste se olika möjligheter. Vi måste se varje människa som en individ. Därför finns det många olika sätt att få hjälp till människor.

Anförande nr 262

J o n a s E k l u n d (mp): Tack så mycket för ett engagerat inlägg, Kerstin! Jag kan hålla med om mycket. Jag hinner inte kommentera allt, men jag vill säga samma sak som Karin Rågsjö: När man har utvärderat LVM-vård har det visat sig att den inte åstadkommer lika mycket som samma vård på frivillig väg. Det betyder inte att man ska utesluta tvångsvård. Jag anser att det vore moraliskt fel att inte vårda missbrukare med tvång när det gäller riktigt allvarligt missbruk som hotar deras liv. Men framför allt måste man satsa på frivillig vård.

Det finns många svåra moraliska frågor på det här området, och många känslor är inblandade. Jag har en känsla och en moralisk fråga när det gäller sprututbyte. När man har en person som regelbundet missbrukar narkotika intravenöst och använder

smutsiga sprutor som är lånade från någon annan som kanske är smittad med en blodsjukdom, vore det fel att inte erbjuda den personen att byta ut sina smutsiga sprutor mot rena sprutor. Samtidigt får ju personen kontakt med behandlande sjuksköterskor, kuratorer och liknande som kan locka till en behandling ut ur missbruket. Det handlar inte om att locka in i missbruk, utan ut ur missbruk.

Anförande nr 263

K e r s t i n G u s t a v s s o n (m): Du känner till vår och min inställning till fria sprutor. Jag vill inte legitimera drogmissbruket. I övrigt ställer jag upp på det du sade. Det finns ju olika möjligheter, men vi måste gå in med tvångsåtgärder. Det är man medveten om när man har varit nära de här människorna. Jag önskar att vi kunde hitta en annan väg. Jag önskar att vi kunde hitta nya nycklar för att nå in till de här människorna och hjälpa dem med deras problem.

Anförande nr 264

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag ska säga några ord om SL-kortet och hemlösheten samt några ord om vår syn på borgarnas förslag om motprestation för att få försörjningsstöd.

När det gäller SL-kortet tycker vi att det är allvarligt att man vill ta bort en generell rätt till det. Det är inte bara när man är arbetssökande eller deltar i en utbildning som man har behov av att resa. Tvärtom finns det risk för ökad isolering om man inte har möjligheten att resa fritt i länet med SL-kort. Då blir det blir ännu svårare att förändra sin situation om den redan är svår. Vi tycker därför att en besparing på 40 miljoner kronor är ett alltför hårt slag mot alla de människor som verkligen behöver SL-kortet.

När det gäller kampen för att minska arbetslösheten är det framför allt tre saker som vi vill satsa på i vårt budgetförslag.

Det första är en ombudsman för att bevaka de hemlösas rättigheter. En sådan person skulle också kunna fungera som ett slags stödfunktion och granskningsfunktion när det gäller att se att vi i Stockholm uppfyller de hemlösas rättigheter.

Det andra är fler personliga ombud. Det ska vara lättare att få tillgång till ett sådant när man behöver kommunicera med myndigheter till exempel.

Det tredje är att vi anser att det behövs fler lågtröskelboenden.

Vi är emot motprestation som en generell regel för att få försörjningsstöd. Men det är viktigt att skilja på den synen och på kravlöshet. Kravlöshet är vi också emot. Vi anser att det måste finnas verksamheter i alla stadsdelar som erbjuder individuellt stöd, vägledning och kompetensutveckling åt alla arbetssökande med försörjningsstöd. Där ska man tillvarata den enskildes eget engagemang, inflytande och delaktighet.

De borgerliga partiernas syn är alltför förenklad. Det fungerar inte bara med hårda krav för att hjälpa människor att komma i arbete. Det behövs resurser och verksam-

heter också som verkligen coachar, hjälper och stöder de här människorna när det gäller att komma till lämplig utbildning och praktik som kan leda till jobb.

Avslutningsvis vill jag säga några ord om möjligheten att spara pengar. Peter Lundén-Welden nämnde en halv miljard, som ett konsultföretag har sagt att man kan spara. Det finns naturligtvis besparingsmöjligheter i den offentliga sektorn som i alla verksamheter och företag i samhället. Men vi kan inte använda rapporter från konsultföretag för att bestämma vilka politiska förslag vi ska driva.

Anförande nr 265

A b i t D u n d a r (fp): När det gäller det här med SL-kort kommer jag ihåg hur det var förra gången. Återigen talar man nu om högerspöken och säger att fattiga inte får åka tunnelbana, buss och så vidare.

Jag vill förtydliga detta en gång till. Det handlar om att man behovsomprövar detta. Allt bistånd som man hemställer om hos socialtjänsten omprövas. Det handlar om ifall den enskilde individen har rätt till det eller inte enligt socialtjänstlagen. Det är inte någon försäkring som säger att alla har rätt till SL-kort. Man omprövar behovet, precis som vid bistånd eller socialbidrag. Man ansöker, och sedan omprövas det för att se om man har rätt eller inte.

Anförande nr 266

S t e f a n N i l s s o n (mp): Det är en generell rättighet att röra sig i samhället. Det är inget som man ska eller bör behovspröva. Det är på sätt och vis förnedrande att kräva av folk att de ska redovisa varför de behöver resa eller inte. Det är en mänsklig rättighet att kunna ta sig till människor och till evenemang. Det kan gälla att man går på bio, teater eller vad som helst även om man inte är arbetssökande.

Anförande nr 267

K a r i n R å g s j ö (v): Trycket är oerhört hårt på Stockholm när det gäller hemlösheten. Det är ett tryck från kranskommunerna, från hela landet och från länderna runtomkring. Detta är en fråga som vi har odlat och en fråga som vi verkligen äger gemensamt. Det har jag sagt i fyra år, tror jag. Det är inte den gamla majoritetens fråga eller er fråga, utan det är en fråga som verkligen är gemensam och som man måste göra någonting åt. Och man måste nog göra det tillsammans, tror jag.

Vi har tagit fram vår rättvisemiljard just för att öka antalet boenden för hemlösa och för att stärka missbrukarvården och socialpsykiatrin. Psykiatireformen var fantastisk i sig; det kan man tycka. Men det fanns för lite medel. Konsekvenserna av detta kan vi nu se här utanför fönstren.

2005 tog vi fram ett program och en strategi tillsammans i en tvärpolitisk grupp på Vänsterpartiets och mitt initiativ just för detta – att hitta ett gemensamt golv att stå på när det gäller de här frågorna för att arbeta med dem under mandatperioderna. Jag skulle önska att vi kunde sätta oss ned och titta på vilka frågor som vi kan enas om och satsa medel i mellan de olika mandatperioderna. Det skulle betyda mycket för människorna därute.

Antalet hemlösa har varit konstant oavsett majoritet. Så är det, och det vet alla. Jag hoppas att ni lättar på plånboken till er socialbudget nästa gång och lägger in lite mer resurser och lite mer samsyn så att man kan jobba ihop på ett annat sätt.

När det gäller hemlöshet handlar det också om hur det civila samhället ser på hemlösa. Det har varit svårt att bygga ibland för hemlösa. I Bromma har det kommit en lista från villaägarna som har sagt att de inte vill ha något boende för hemlösa eftersom villapriserna då sänks och så vidare. Detta måste vi också se på tillsammans.

Det man måste göra för de hemlösa är att stärka det förebyggande arbetet så att de barn och unga som far illa nu inte riskerar att bli hemlösa på lång sikt. Det finns barn till missbrukare och barn till psykiskt sjuka som vi måste göra någonting för nu. De far så illa. Jag rekommenderar läsning av Anders Tengströms rapport från Maria Ungdom från 30 år tillbaka och i nutid. Den visar genom en total genomlysning att 60 procent av ungarna där har en psykiatrisk diagnos. Det är en oerhört hög siffra. Också deras föräldrar har till 60–80 procent samma typ av diagnos. Vi måste göra någonting oerhört tidigt.

Rädda hyresrätten! Utan en stark allmännytta kommer hemlösheten att förvärras. Ersätt härbärgena med olika typer av boenden! Stärk boendetrappan!

Anförande nr 268

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Du blir bönhörd den 1 januari 2007, Karin, då vi har lagt in ytterligare 10 miljoner för att trygga tak-över-huvudet-garantin.

Låt mig också säga att det ligger mycket i vad du säger. Jag tror inte att det är någon hemlighet att vi kommer att komma tillbaka till nämnden och diskutera begreppet hemlöshet och diskutera hanteringen. Vi har i våra dokument och i vår budget pratat mycket om att vi måste ha en vägen-tillbaka-garanti som inte bara handlar om att ge tak över huvudet när man akut står där. Det handlar om nästa steg – lågtröskelboende, att komma tillbaka i ett arbete eller att få sysselsättning, rehabilitering eller sjukvård. Det är vår väg tillbaka.

Vad är en hemlös? Jag tror att det är viktigt att vi börjar diskutera det. Om man bor på en institution och lär bo där tills man dör – är man då hemlös? Vi har mycket kvar att göra. Men när det gäller din rädsla kan jag alltså säga att det finns 10 miljoner för tak-över-huvudet-garantin, så du behöver inte vara orolig. Jag vill tacka för en trevlig debatt trots att du får en kontrareplik på mig nu.

Anförande nr 269

K a r i n R å g s j ö (v): Tak-över-huvudet-garantin tog vi aldrig bort, men nu hinner vi inte debattera det tillräckligt. 10 miljoner är inte heller tillräckligt för att stärka frågan för hemlösa. Det måste till något mer massivt. Det måste självfallet också till något mer när det gäller psykiatrin. Vi får väl mötas igen framöver här, Peter, i debatterna.

R VIII KULTUR- OCH IDROTTSROTEN

Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet, Stockholms Stadsteater AB, Stadsdelsnämnderna: Kultur- och föreningsverksamhet, Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn och ungdom, Idrottsnämnden, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stadsmuseinämnden (Punkt 12, 33, 6, 10, 34, 18)

Anförande nr 270

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktigevänner! Ordförande! Den viktigaste förutsättningen för att Stockholm ska ha ett fritt, levande och dynamiskt kultur- och idrottsliv är faktiskt inte stadens bidragsgivning, som vi ibland tycks tro. Det är medborgarnas engagemang och deltagande i kultur- och idrottslivet.

Bara under den senaste tiden har vi haft två lysande exempel på att ideellt engagemang kan leda till elit- och världsklass: I höstas gick Brommapojkarna upp i allsvenskan. Och härom veckan avslutades den 17:e filmfestivalen i Stockholm. Såväl BP:s som filmfestivalens framgångar är resultatet av tusentals och åter tusentals timmar av obetalt arbete. Framgångarna hade aldrig tillkommit utan detta arbete från ideella människor. Det ideella arbetet inom idrotten och inom kulturen är helt oersättligt.

En viktig utgångspunkt för stadens roll ska i första hand vara att bidra med finansiering och kompetens i de initiativ som kommer från idrotten och kulturen och möjliggöra kvalitet och professionalism i dessa initiativ. Det ska inte vara tvärtom – att vi sitter här och hittar på vad som är bra och dåligt och vad som bör göras och inte bör göras.

Målet för den kultur- och idrottspolitik som vi i den nya alliansen lägger fram här nu är en idrott för alla, ett fritt kulturliv och ett Stockholm som ska gå från huvudstaden till världsstaden via evenemangsstaden i form av idrott och kultur.

Stockholmarnas möjlighet till vardagsmotion och spontanidrott måste förbättras såväl på sommaren som på vintern. Det finns tusen skäl till detta, och vi känner dem alla. Vi ska se till att antalet trygga joggningsspår, upplysta bollplaner och skridskoisar äntligen utökas. Men så klart måste vi också se över idrottsföreningarna och ge dem bättre träningsmöjligheter. Här finns mycket att göra. Vi har redan satt i gång ett stort arbete för att se var vi kan utöka antalet isar för konståkning, för bandy och för ishockey. I detta arbete kommer näringslivet och finansieringen på olika sätt att spela en mycket viktig roll.

Alla satsningar ska ha en tydlig jämställdhetsprofil. De ska vara möjliga för människor med funktionshinder att delta i. De ska hjälpa till att bryta segregationen i Stockholm. Idrottsföreningarnas eget ansvar i arbetet för drift och underhåll och för att driva verksamheten kommer att vara helt avgörande.

Biblioteken i Stockholm är symbolen för den fria kulturen. Ju mer tillgängliga biblioteken är, desto bättre är det för oss stockholmare. Biblioteken har haft en mycket svår period. Det ska vi nu vända. Vi ska se till att biblioteken får möjlighet

att öka sina öppettider, att bli fler och att vara synliga på fler ställen i staden. Vi ska öka kulturstödet, förbättra kvaliteten och stärka mångfalden inom det fria kulturlivet. Kvaliteten ska hela tiden vara vägledande i detta arbete.

Detta gäller också omdaningen av kulturskolan. Breddningen av kulturskolan under de senaste åren har inte väglets av kulturpolitiska skäl utan av helt andra. Breddningen har skett på kvalitetens bekostnad. Kulturskolan ska vara just en kulturskola och möta de behov som finns hos barnen i staden. Den ska inte utvecklas till någon annan fritidsverksamhet.

De fria entréerna till stadens museer ska bestå. Precis som vid all annan verksamhet ska den offentlighetsrättsliga principen gälla. Man ska kunna komma åt stadens handlingar. Det gäller även om de är historiska.

Då Stockholm går från huvudstad till världsstad via evenemangsstaden kommer Stadsteatern och Globen att spela en avgörande roll. Det gäller så klart också det nya stadsbiblioteket. Det tydligaste tecknet på den nya evenemangsstaden är självfallet ett samarbete mellan näringslivet, föreningslivet och staden som ska resultera i två nya fotbollsarenor – en för Djurgården och en för Hammarby.

I en stad utan beröringsångest kan vi lägga en ny grund för kulturpolitiken. Vi lägger grunden för en ny era som leder bort från det totala beroendet av staden, där vi politiker är Gud och betyder allt, till en idrott som är fri och fri för alla och till ett verkligt fritt kulturliv.

Anförande nr 271

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att bryta mot en av de heligaste reglerna när man talar offentligt, nämligen den om att aldrig be om ursäkt. Jag tänker be om ursäkt därför att jag kommer att vara utkvittad från denna debatt ganska snart. På grund av en kombination av ryggsnitt, från långt håll tillresta föräldrar, dålig planering och annat ska jag nämligen gå på teater. Jag hoppas att församlingen anser att detta är ett legitimt skäl att lämna debatten. Den som vill hoppa på mig får gärna göra det, men jag kommer nog inte att vara här för att kunna svara.

Varför hatar moderater kultur? Det var inte någon i den här salen som frågade det, men väl DN:s kulturchef Maria Schottenius för drygt ett år sedan. Det är en fråga av samma slag som: Har du slutat slå din fru? Det är alltså en fråga som det inte finns något berett svar på. Självfallet hatar inte moderater kultur. Den frågan kan bara ställas av någon som anser att den som inte tycker att all kultur ska finansieras med offentliga medel hatar kultur. Enligt den definitionen hatar förmodligen moderater, folkpartister, kristdemokrater och möjligen också centerpartister kultur.

Vi vill ha ett kulturliv som präglas av mångfald, av kvalitet, av valfrihet och av tillgänglighet. Det ska finnas många aktörer och många frivilliga. Det ska råda öppenhet mot det som vi inte styr och det som vi inte driver i egen regi. Den allra största delen av människors kulturkonsumtion – om jag får lov att använda det ordet – sker nämligen i sammanhang som vi inte har ett dugg med att göra. Människor köper böcker, skivor och konst. De går på teater, bio och utställningar i sammanhang

där inga skattekronor har petats in och där inga politiker har fattat några politiska beslut. Det tycker vi är bra.

Ett offentligt åtagande är självfallet nödvändigt inom kulturpolitiken. Men vi tycker att det är viktigt att koncentrera resurserna; de tenderar att spreta mot än det ena, än det andra. Vi vill stimulera nyskapande och kreativitet i stället för att skapa de inlåsnings effekter som det kulturstöd vi i dag har tyvärr har medfört. Det är mycket tråkigt. Det finns inte heller någon rättighet att bli försörjd med skattepengar bara för att man har valt ett konstnärligt yrke. Vi vill hjälpa konstnärer genom att göra det möjligt för dem att försörja sig på att sälja sin konst snarare än genom att ge dem bidrag. Det tror vi är en på sikt mycket mer hållbar metod.

Vi vill förvalta det kulturarv som vänstern under många år så sorgligt har fördärvat, förnekat och försummat – inte bara i Stockholm utan också nationellt. Det är oerhört viktigt att vi förvaltar detta arv.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 272

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag vill faktiskt börja med att delvis berömma den borgerliga kulturbudgeten – helt utan ironi den här gången. Möjligen gör jag det med en viss självgodhet, för jag tycker att er budget är en tydlig vänstersväng i förhållande till vad ni har presenterat i opposition. Det gläder naturligtvis mig. Det är en budget som i stora delar fortsätter på den väg mot ett kulturliv som inkluderar alla som vi slog in på under den förra mandatperioden.

Den fria entrén ska nu bli kvar. Nätverket för att utveckla ungas träffpunkter blir kvar. Kulturskolan ska delvis fortsätta att arbeta för att nå nya grupper. Kulturfestivalen ska vara kvar. Detta skulle i stora delar kunna vara en socialdemokratisk budget. Men, som någon kanske lite spetsigt sade: Det är en socialdemokratisk budgettext med ett moderat tabellverk till. Nackdelen är ju att det saknas pengar även här. Även här är det en kombination av att satsa och att skära som presenteras. Det är nya uppdrag som kombineras med nya besparingar. Resultatet blir en oförändrad summa trots ökade åtaganden.

I praktiken innebär det här tyvärr att ni kommer att tvingas skära ned med någonstans mellan 20 och 30 miljoner kronor i kulturen. Det är naturligtvis mycket, mycket bättre än de 80 miljoner som Moderaterna lovade att skära ned med och som gav upphov till en nyss nämnd artikel i Dagens Nyheter. Men eftersom ni ganska tydligt markerar att biblioteket och kulturskolan ska vara någorlunda fredade från besparingarna oroar jag mig för hur det här kommer att påverka det fria kulturlivet – det fria kulturliv som ni säger är en viktig del i det demokratiska samhället. Det är det fria kulturliv som ska vara en vital och spännande del av stadens samlade kulturliv. Det är det som får ta konsekvenserna av era besparingar. Det är detta och filmfestivalen som får betala era skattesänkningar.

Anförande nr 273

Z a i d a C a t a l á n (mp): Kära stockholmare! Miljöpartiets syn på kultur är att det är ett andrum i den här staden, som är fylld av stress. Kultur är någonting som vi alla behöver på ett eller annat sätt. Det kan vara ett sätt att sätta på sig nya glasögon och uppleva världen på ett annat sätt. Det kan kanske vara att man finner sina egna glasögon och hittar vad man egentligen vill göra. Kultur är någonting som ska vara tillgängligt för alla människor. Det är vår utgångspunkt, skulle man kunna säga.

Men kultur ska också vara ekonomiskt tillgängligt för alla människor. Det är därför vi till exempel förespråkar en så kallad snabbpeng. Om man känner sig påhittig och inspirerad och om man har ett konstprojekt eller vad det nu kan vara ska man snabbt kunna få ett bidrag till det. Vi tycker att även vuxna ska få det som bara ungdomar har fått hittills.

Jag skulle också vilja gå in på en annan sak, som jag ser en fara i. Det handlar om när politiker börjar bestämma vad som är konst. Det har vi sett i graffitidebatten i Stockholm under flera år. Det är väl på gång nu också; man ska förbjuda allting som är ett uttryck av graffiti i staden. Man sätter likhetstecken mellan graffiti, som är konst, och klotter, som är förstörelse av egendom. Det anser vi är fel. Graffiti måste kunna ses som en konstart och måste kunna ges det utrymme som all annan konst ska få i Stockholms stad. Det tråkiga vi ser när man drar den parallellen är de stora utgifter som vi har i dag för just klottersanering.

Det här är absolut allvarligt. Självfallet måste man ta itu med problemet med klotter. Men har vi någonsin frågat oss varför det är så extremt mycket klotter i Stockholm? Varför är det så många ungdomar som väljer att spreja på tunnelbanevagnar, hus, väggar och så vidare? Har vi någonsin frågat oss det? Jag pratar nu om de så kallade taggen. Jag tycker att det är dags att vuxenvärlden börjar ställa sig den frågan. Om man ser på Stockholm i ett internationellt perspektiv märker man att staden sticker ut. Stockholm är en av de stora städerna som har allra mest klotter. Detta är, som jag ser det, ett behov som ungdomar har av att få uttrycka sig. Jag tror att legala väggar för målandet av graffiti skulle få bort mycket av det problem som vi har med klottret. Det finns inget samband mellan klotter och graffiti.

Jag vill också gå in på ett annat problem som jag ser. Det handlar om det nya beslut som har fattats om att legalisera affiseringen i Stockholm och ta bort kulturstödet. Jag ser det som ett hot mot yttrandefriheten. Man försöker använda som argument att detta skadar estetiken i Stockholm. Det är intressant att höra hur liberala vänner i politiken vill bestämma vad som är vackert och inte i Stockholm.

Anförande nr 274

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Kultur är gångbart i högtidstal. Vi politiker tycker om att prata om kulturens avgörande betydelse för samhället, om skapande och upplevelser, om immateriella värden och om kulturens frihet. Dessutom gagnar kulturen hälsan, turismen, näringslivet och så vidare. Allt det här är ju sant. Men det blir tomma ord så länge vi inte ger tillräckliga förutsättningar för kulturen att existera och så länge vi inte ser till att kulturarbetarna

har drägliga villkor och att alla människor har samma möjligheter att ta del av kulturen.

Borgarna i Stockholm talar nu vackert i budgeten om kulturens värde. Men de gör också kraftiga nedskärningar i Stockholmskulturen. Det görs en direkt besparing på 8,4 miljoner och det blir utebliven pris- och lönekomensation på ytterligare 17 ½ miljon. Det görs en satsning på biblioteken – som i och för sig är bra – på 6 miljoner som ska tas från övriga verksamheter. Stadsmuseet får ingen som helst ekonomisk uppräknig. Stockholms stadsteater uppmanas att minska kostnaderna och minska behovet av bidrag och i stället öppna ett sponsringskansli. Borgarna säger till exempel att fler barn ska gå i kulturskolan och få mer individuell undervisning. Men hur ska det gå till med minskade resurser?

Vänstern vill satsa sammanlagt nästan 50 miljoner mer på kulturen i staden. Vi förstärker med 10 miljoner för det fria kulturlivet, 10 miljoner för samlingslokalerna och 10 miljoner för kulturskolan. Detta är oundgängliga verksamheter för demokratin och mångfalden i staden. Vi avvisar de orealistiska besparingarna.

Vi yrkar på 4 miljoner kronor i ökning till Stadsteatern för att möjliggöra kontinuitet. Teatern ska inte behöva minska på personalen. Till stadsdelarna föreslår vi 5 miljoner till lokal kultur- och föreningsverksamhet, till exempel kultursekreterare. Vi vill också pröva lagliga graffitiväggar på några ställen för att möta ett behov hos en stor grupp ungdomar. Vi vill utveckla alla kulturella uttryck i staden för alla stockholmare.

Vi tycker att det är beklämmande att majoriteten när ekonomin i Stockholm är bättre än någonsin och när skatteintäkterna ökar väljer att inte lägga en enda extra krona på kulturen. I stället skär man ned på nedan trängda verksamheter. I alliansbudgeten ser vi också en olycksbådande inblandning i verksamheternas innehåll. Högst prioriterat är att förbjuda graffitimålning i kulturskolan. Detta motsvarar en promille av kulturskolans verksamhet. Barn och lärare vill ha graffitin kvar. Det har gjorts stora och lyckade satsningar under det senaste året på att nå nya grupper. Detta försvinner. Barnen ska åter bara ha traditionell musikundervisning. Det blir medelklassbarnen i innerstaden som gynnas.

Man har också beslutat att vid bidragsgivning till den fria kulturen ska det råda förbud mot illegal affischering. Man har även framfört synpunkter på vad Stadsteatern inte ska spela och vad biblioteken inte ska ha för filmer.

Det handlar alltså om mindre pengar men mer styrning. Det, kära fullmäktigeledamöter, är det sanna uttrycket för den borgerliga kultursynen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 275

F r e d r i k W a h l é n (kd): Fru ordförande! Fullmäktigeledamöter! Som kristdemokrat är jag nöjd med de positiva grepp som vi i majoriteten nu kopplar kring idrotts- och kulturfrågorna.

Vi vill kombinera förutsättningar för ett brett och bra offentligt finansierat kultur- och idrottsliv med goda förutsättningar för den enskilde medborgaren att själv välja idrottsutövning och kulturaktivitet i vår stora stad.

Inom idrotten, Sveriges överlägset största folkrörelse, kommer vi att satsa på barns och ungas idrottande. Vi kommer att rikta fokus på idrottens betydelse ur ett integrationsperspektiv, se till att idrottshallar och arenor handikappanpassas, säkerställa områden för spontanidrott och lek i vår stadsplanering. Vi kommer vidare att satsa minst hälften av våra nyinvesteringar i anläggningar på flickors och kvinnors idrottande.

Dessutom vill vi utveckla formerna för näringslivets stöd till idrotten. Jag vill hävda att det finns en genuin vilja hos näringslivet att bidra till idrotten. Då ska vi kommunpolitiker inte resa några hinder för det.

Stockholms storlek, skönhet och centrala placering i hela Östersjöregionen ger också staden goda möjligheter att vara regionens stora evenemangsstad. Det ska vi i majoriteten se till att den blir.

Som gammal Järva-Kistapartist är jag också glad över att vi ger Järva motorklubb möjlighet att vara kvar med sin verksamhet.

När det gäller Stockholms kulturliv presenterar vi en politik präglad av frihet, kvalitet, mångfald och tillgänglighet. Stadens kulturarv ska vårdas, värnas och göras tillgängligt för fler människor. Som kristdemokrat tycker jag att det är särskilt roligt med vår satsning på biblioteken och att antalet elever i kulturskolan samt det antal elever som ska få enskild musikundervisning ska öka.

När det gäller kulturen är det också positivt att vi vidareutvecklar möjligheterna till sponsring som ett komplement till övrigt offentligt finansierat kulturliv.

Att vi i vår majoritet äntligen sätter stopp för all kommunalt finansierad graffiti-utbildning värmer dessutom ett gammalt klotterbekämparhjärta.

Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill med eftertryck yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 276

C e c i l i a Ö n f e l d t (c): Centern stöder i huvudsak kommunstyrelsens förslag till beslut, men det finns några punkter på det här avsnittet som vi vill diskutera.

Vi har ingenting emot att kulturen sponsras av näringslivet så länge det rör sig om ett komplement till stadens insatser, men det finns några ”men”. Det första är att så länge kultursponsring inte är avdragsgill, som den är för idrott eller utbildning och forskning, kommer inte näringslivet att stå i kö för att stötta kulturevenemang. ”Men” nummer två är att sponsring inte lämpar sig för små teatrar eller små evenemang över huvud taget. Vilket stort företag tror ni vill sponsra en föreställning som i första hand ses av treåringar?

Vi ska heller inte glömma bort att kulturens främsta sponsorer är de yrkesverksamma själva som genom låga löner, dåliga villkor och otrygga anställningsförhållanden subventionerar för samhället viktiga kulturverksamheter.

Jag vill gärna lyfta upp en fråga som inte direkt brukar generera några stora debatter, nämligen lokaler. Centern skriver i förslaget till budget att staden ska ha en generös policy när det gäller att upplåta mark och lokaler för förenings- och kulturverksamhet. Enskilda arrangörer plågas nu ofta av mycket höga hyror och avgifter. Faktum är att en mycket stor del av de pengar som i budgeten redovisas som kulturbidrag till olika organisationer egentligen är fastighetspengar. Stora som små arrangörer, Stockholms stadsteater såväl som Jakobsbergs gård i Bredäng, betalar in stora delar eller nästan allt de får i anslag av kulturnämnden till den som äger fastigheten. Det är vi själva – Stockholms stad – genom våra fastighetsbolag.

Staden tar ur den ena fickan och flyttar över till den andra. På vägen har anslagen förvandlats till hyresintäkter och kostat en hel del i administration. Vi håller igång en byråkratisnurr som vi borde kunna skära bort.

Centern uppmanar därför kulturborgarrådet att sätta stopp för rundgången av anslag och finna ett sätt att bli av med onödig administration. De alltför höga hyrorna blir nämligen ett hinder för ett livligt och blomstrande kultur- och föreningsliv. Det är en fråga om demokrati.

Det har också visat sig att vissa föreningar får betala mycket höga avgifter för att parkmark upplåts till evenemang. Pridefestivalen i Tantolunden är ett exempel på det.

Rädda barnen deltar i år inte i Kungsträdgårdens julmarknad.

Än en gång – i grunden är detta en demokratifråga. Alla måste ha råd att arrangera sina evenemang och hålla sina debatter, vare sig det gäller julmarknad, minidisko, nysvenskars rätt till kulturförening eller en karaokeschlagerfestival.

Anförande nr 277

B a r r y A n d e r s s o n (s): Fru ordförande! Fullmäktige! Jag är glad att borgarrådet talade mycket om idrott i sitt inledningsanförande. Jag är dock rädd för att hon är lite naiv. Vi har ett antal lag i toppidrotterna – jag tänker främst på lagsporterna. Det kostar på att ligga på topp i de här sporterna. Borgarrådet talade om BP. Jag tycker att det är bra med ideellt arbete, men jag är rädd att det blir som en rolig halvtimme, som för Grimsås som åkte ut efter en säsong och nu inte klarar det här.

Det beror först och främst på ekonomin. I Globen har vi gjort ett fantastiskt arbete för våra hockeylag. Jag tror att vi har de lägsta hyrorna i Sverige. Det kan inte vara så att det är enskilda arenor som ska ta det ansvaret. Vi måste ta ett samlat grepp från staden och stödja elitidrotten. Man ska inte sätta elitidrott mot ungdomsidrott och breddidrott. Om vi får fram fixstjärnor är det mycket värt. Då lockar det många ungdomar.

Man måste satsa på arenor. Jag kommer att med stort intresse följa det löfte som man har gett från högeralliansen att man ska driva två fotbollsarenor. Jag är bara lite orolig. Jag tror inte att man kan bygga och driva arenor när man har 10 000 åskådare. Det finns inga möjligheter.

Vi erbjöd Hammarby idrottsförening att driva Söderstadion. De skulle få Söderstadion gratis. Det första de frågade var: Vad får vi i driftbidrag? Ni får en, två tre miljoner. Nej, tack, det klarar vi inte.

Ska vi både bygga den och driva den? Jag ska med mycket stort intresse följa med i det här.

Jag har en fråga till idrottsborgarrådet. Den där isgrottan vi eventuellt tänker bygga i Globen betyder det att det förutom det som står i budgeten skulle behövas 40 miljoner? Jag hemställer om ett svar på den frågan.

Anförande nr 278

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Detta var väl ett inlägg som handlade om just det som jag pratade om i mitt inledningsanförande. Vi politiker vet vad som fungerar och inte fungerar. Rättar man sig inte efter det gör man fel.

Vi i den nya alliansen har sagt att vi inte är rädda för att säga till näringslivet: Välkomna att hjälpa till om ni vill. Vi vill pröva. Vi vill signalera vår öppenhet och vår vänlighet. Jag tror att det skulle gynna oss alla om vi alla hade den öppenheten.

Barry Andersson pratar om att vi ska driva två nya arenor. Jag vill korrigera honom. Det är inte alls det det handlar om. Det handlar om att vi erbjuder Hammarby och Djurgården att själva driva två nya arenor. De har förklarat sig positiva till det. Utifrån det får vi starta. Vi vill komma bort från att det är politikerna som ger och medborgarna som tar. Vi vill hjälpas åt.

Anförande nr 279

B a r r y A n d e r s s o n (s): Det råder inga tvivel om det från vår sida heller. Men jag vet av erfarenhet att näringslivet är svårflörtat. Det är ingen som skänker pengar för att vara hygglig. Man vill ha någon form av avkastning. Ingen ska tro att man är beredd att pytsa in några miljoner utan att få ut något av det, oavsett hur stort klubbhjärta man har. Därför är jag orolig för att man bygger arenor som vi sedan ändå får ta över driften för. Jag är för arenor, men man ska vara ärlig. Jag tror inte på det tyvärr.

Vi har sett i Europa att man behöver ha ett publikunderlag på 30 000, 40 000, 50 000. Här spelar man 13 matcher om året. Det finns ingen förening i världen som kan finansiera det.

Jag fick inget svar på frågan om isgrottan på Globen. Jag kanske kan få ett svar lite senare.

Anförande nr 280

B i l l y Ö s t h (m): Jag begärde ordet när Barry sade att Stockholmslagen har låga hyror och att det är så bra för dem. Jag tror inte att det är den bild som Djurgården, Bajen och AIK har. Man gör ständigt uppvaktningar här och där för att få rabatter och ha en chans att klara att spela sina matcher. Det är också väldigt dåligt med träningstider eftersom både Globen och Hovet används till mycket annat än hockey.

Jag har inget emot att man använder arenorna till annat, men hockeyn borde väl få en mycket större del av tiderna så att man kan bedriva träning och spela sina matcher.

Anförande nr 281

B a r r y A n d e r s s o n (s): Som jag sade är det bara DIF hockey som jag kan tala för. Du kan väl höra med dem. Jag tror att de är väldigt nöjda med Globens agerande.

Man får väl ändra uppdraget till Globen och säga att vi hellre tar juniorträning än damernas EM. Det är det som är problemet. Det är därför vi ska ha isgrottan. Då kan vi göra det möjligt att träna mer. Så länge Globenarenorna är så populära kommer vi att ha det här problemet. Det måste vi bygga bort med träningshallar.

Vi måste ha en mindre arena. Det är inte roligt för Hammarby att spela på Hovet med 133 åskådare i en arena som tar 8 500. Vi måste ha en mindre arena där de mindre klubbarna kan spela. Då kan vi lösgöra Hovet och Globen för andra verksamheter.

Anförande nr 282

C e c i l i a B r i n c k (m): Det är intressant att 4 miljoner extra i koncernbidrag till Stadsteatern som i dag har ett koncernbidrag på 196 miljoner verkar vara skillnaden mellan liv och död, mellan möjligheten till konstnärlig utveckling och stagnation. Jag kan inte tolka Vänsterpartiets yrkande på något annat sätt än så.

Den gamla kära klotterfrågan dök upp. Zaida Catalán ställde en fråga som jag tänker besvara, nämligen: Varför är det så ovanligt mycket klotter i Stockholm?

Det är det därför att klotter inte tas bort. Det finns hur mycket forskning som helst som tydligt visar att den största enskilda orsaken till att folk klottrar är att det finns klotter.

Anförande nr 283

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror inte att jag sade att det var skillnaden mellan liv och död. Som tur är är inte våra ökningarna och minskningar av kulturbidragen det. Jag sade att jag tyckte att det var nödvändigt att vi bidrar till att möjliggöra en långsiktig konstnärlig utveckling och att man kan ha en ensemble på Stadsteatern. Stadsteatern behöver en uppräkningsmedel på 4 miljoner. Vi vill att de ska fortsätta sitt framgångsrika arbete att nå nya grupper och etablera sig på olika ställen i staden.

Jag förstår inte varför ni tror att de ska klara det utan något tillskott.

När det gäller graffitidebatten förstår jag inte varför vi ska ta bort något som är en promille av verksamheten och som stöds av elever och lärare. De försök som finns visar att det har minskat klottret i området. Det fyller ett behov för en grupp ungdomar som har svårt att ta till sig andra kulturuttryck i staden. Men ni är ju inte så intresserade av att vända er till alla stockholmare.

Anförande nr 284

Cecilia Brinck (m): Ni yrkar på en ökning av koncernbidraget med 4 miljoner kronor för att möjliggöra fortsatt hög konstnärlig kvalitet. Det tolkar jag som att om inte Stadsteatern får en ökning av koncernbidraget med 4 miljoner kronor är den fortsatt höga konstnärliga kvaliteten äventyrad.

Anförande nr 285

Åsa Romson (mp): Vi är ganska eniga i Miljöpartiet om den här linjen. Vi tycker också att man ska ta bort klotter på fasader och pendeltågsvagnar, men vi vill se bakgrunden till detta. Bakgrunden är att vi inte har konsensus i samhället och bland unga och medelålders stockholmare om hur stadsmiljön ska se ut och hur det offentliga rummet ska användas.

Vi har en maktelit i Stockholm som har rösträtt och politisk makt och som tillåter alltmer kommersialisering av det offentliga rummet. Jag vet inte vilken konsensus som finns bland stockholmarna om vi räknar in dem som är kulturutövare när det handlar om vilka kulturuttryck man får använda. Kulturutövare finns även bland fyraåringar – de som inte får rösta. Moderaterna och Folkpartiet tycker inte om graffiti. Det är samma sak som att man på 50-talet tyckte att rockmusik var något hemskt.

Anförande nr 286

Cecilia Brinck (m): Jag har inget emot graffiti. Folk får måla med vad de vill och hur de vill på sin egen garagevägg, men de får inte göra det på offentliga ytor.

Anförande nr 287

Åsa Hagelstedt (v): Madeleine Sjöstedt pratar om att idrotten inte ska vara så beroende av bidrag. Hennes förslag på ersättning är att näringslivet ska gå in och finansiera idrotten.

Jag tycker tvärtom. Idrotten behöver bli mindre kommersialiserad, inte mer. Titta hur det ser ut på våra fotbollsplaner redan i dag. Titta på våra stora lag i olika sporter. Är tanken att Åbro, Carlsberg och Spendrups ska dela upp så att de får varsin arena uppkallad efter sig? Jag tror att det är så det blir om näringslivet kliver in ännu mer.

Jag tycker att det är bra att ni har med jämställdhetsperspektivet när ni pratar idrott. Vi ser fram emot att välkomna borgarna i jämställdhetsdebatten med kunskap och engagemang. Men jag tycker inte att de skrivningar som ni har räcker. Ni pratar bara om en jämn könsfördelning när det gäller nyinvesteringar och stöd. I Vänsterpartiet

pratar vi om lika villkor både i investeringar och i tillgång till träningstider och hallar. Som fotbollsspelare och kvinna vet jag att vi fortfarande förvisas till sämre planer och sämre tider.

Ni vet hur det är: Man spelar fotboll, och så finns det några som spelar damfotboll. Det är tydligen en annan sport.

Vi vill dessutom satsa på att ge separata tider för kvinnor i simhallar och idrotts-hallar. Många kvinnor tycker att det är obehagligt att vara på ställen där man faktiskt klär av sig ganska mycket. Många vittnar om att de känner sig ganska utsatta.

Vi i Vänsterpartiet vill att alla ska ha möjlighet att idrotta. I er budget talar ni om en satsning på barn och ungdomar. Men ni tar bort det fria inträdet till simhallar för barn. Det vill inte vi göra.

Vi vill också satsa på att funktionshindrade ska ha möjlighet både att utöva och titta på idrott. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 288

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Vänsterpartiets politik ser vi. Vi har en stor brist på arenor, hallar och bollplaner. De ideologiska skygglapparna säger att det är bättre att det inte finns någon hall än att det står Åbro på den. Det är ett ideologiskt haveri som bara går ut på att Vänsterpartiet vill bestämma hur stockholmarna ska ha det och hur Stockholm ska se ut. Låt idrottsklubbarna bestämma själva. Då får Stockholm fler hallar och ni får bestämma mindre. Det blir jättebra.

Anförande nr 289

Å s a H a g e l s t e d t (v): Det är tydligt vilken linje borgarna har när det gäller om idrott och alkohol hör ihop. Vi har en annan syn i Vänsterpartiet. Vi tycker att det är rimligare att skattepengar går till detta än att Åbro betalar. Det är bra att ni är tydliga med er politik.

Anförande nr 290

A n n M a r i E n g e l (v): Madeleine talade om det ideella engagemanget. Det är naturligtvis livsviktigt inom både kulturen och idrotten. Det måste finnas. Men det måste också finnas professionellt verksamma och de måste kunna leva.

Ni talar vackert om den fria kulturen, men sanningen är att den fria kulturen står inför ett mycket allvarligt hot från er regering från den 1 januari. Det har väl inte undgått någon att det har varit omfattande protester från alla kulturarbetargrupper mot de nya reglerna i a-kassan. En frilansarbetsmarknad förutsätter vissa perioder av arbetslöshet. Det borde kanske inte vara så, men det är så.

Nu skär man mycket drastiskt både i ersättningsnivåerna och i det antal dagar man får räkna. Man höjer också avgifterna. Det kommer att bli ett mycket hårt slag mot de frilansande kulturarbetarna, av vilka de flesta finns i Stockholm. Det möter borgarna upp med att sänka kulturbudgeten.

Cecilia Önfeldt! Det var ju tråkigt att ditt parti i går röstade ned vårt förslag när det gäller stadens lokaler. Vi tog fram ett förslag till en ny hyressättningsmodell som skulle gynna stadens kulturverksamheter och sådana som får bidrag. Vi tycker att det är dåligt att den större delen av stadens bidrag går till att betala hyror till staden. Det senaste exemplet är ju Skulpturens hus som har fått gå i konkurs. Staden gick in och köpte huset för att det skulle överleva. Sedan har man en hyressättning som gör att det inte kan överleva.

Detta har vi sett exempel på många gånger i kulturnämnden. Det kommer larm från olika verksamheter om att staden som hyresvärd sätter orimligt höga hyror. På statlig nivå gjorde man ju en ändamålsfastighetsutredning där man tittade på om man kunde sätta hyror som inte var marknadsmässiga på till exempel Operan och Dramaten.

Vi lade ett sådant förslag i går. Det blev nedröstat av alla partier. Vi har också förslag i kväll vid omröstningen om bostadsbolagen. Ni är välkomna att ansluta er då i stället. Jag tror att det här är en viktig framtidsfråga om den fria kulturen ska kunna överleva i Stockholm.

Anförande nr 291

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var ju ett häpnadsväckande inlägg på många sätt.

Först talade du om hyrorna. Jag vet ju att det inte är något fel på dig Ann Marie, så du måste väl komma ihåg att du satt vid makten för bara några månader sedan. Hur kan du då prata om vad man måste göra och vad man måste ändra när det gäller hyressättningen?

Du satt i kulturnämnden och var gruppleddare för ett majoritetsparti när man tecknade avtalet om Skulpturens hus. Jag hade inte tänkt angripa dig för det, men du tar fram detta och gör ett påhopp på oss. Jag tar mig för pannan.

Skulle politiken gentemot kulturarbetarna vara att förbereda dem för arbetslöshet? Vi måste väl förbereda dem för att jobba. Det är det det handlar om. Hur får de arbete? Hur får de en lön som är tillräcklig? Hur får de avsättning för det de gör? Det handlar inte om hur de ska klara sig när de är arbetslösa. Vi måste tänka om.

Anförande nr 292

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill betona att det inte var något angrepp på dig Madeleine. Jag tog Skulpturens hus som ett exempel på det absurda systemet. Vi har pratat om det i många år. Vi har ett hyressättningssystem i Stockholm som slår väldigt underligt mot våra egna verksamheter. Jag tror nästan att vi kan vara överens om det.

Vi har lagt ett sådant förslag i budgeten. Vi har haft det uppe i tidigare skrivningar också.

Alla som känner till hur kulturarbetsmarknaden ser ut, till exempel de fackliga organisationerna och arbetsgivarna på kulturområdet, vet att frilansmarknaden bygger på

vissa perioder av arbetslöshet. Det vore intressant att se dig skapa jobb åt alla frilansare i Stockholm varje dag året om. Innan du har gjort det är de beroende av a-kassan. Nu drar man undan mattan för dem så att de inte kommer att kunna överleva under de perioderna. Det är ingen idé att leva i en drömvärld. Inte alla konstnärer kan leva på sitt arbete. De kan arbeta varje dag hela året, men de får ingen lön.

Anförande nr 293

Eva Louise Erlandsson Slorach (s): Ordförande, fullmäktige! Vi socialdemokrater motsätter oss naturligtvis den nedskärning av kulturen som blir resultatet av borgerlig politik med minskade resurser till kulturen, även om den inte blev så kraftig och förfärlig som vi befarade.

Den socialdemokratiska kulturbudgeten innehåller 35 miljoner mer än den borgerliga alliansens. Det märks naturligtvis. Det kommer följaktligen att dras ned mycket på den kultur som byggts upp under de gångna fyra åren med vänstermajoritet, både i stadsdelarna och centralt.

Samlingslokalerna har en ytterst viktig funktion för att ge invånarna möjlighet att utöva ett fritidsintresse. I Sverige har vi en lång tradition att mötas i gemensamma lokaler i vår närmiljö för utbildning, fritidsaktiviteter och föreningsliv. Denna tradition är viktig för folkbildningen och för folkhälsan. Därför satsar vi socialdemokrater på att utöka antalet samlingslokaler i våra bostadsområden och satsar 15 miljoner kronor på det.

Kulturskolan är en möjlighet för barn och ungdom att för all framtid ha glädje av att kunna spela ett instrument. Inte alla barn som börjar spela fiol eller sjunga i kör eller spela teater kommer att bli professionella utövare som kan försörja sig på det. Ytterst få kommer att göra det, men väldigt många kommer att ha glädje av sina färdigheter hela livet som en fritidssysselsättning som höjer livskvaliteten. Att utöva musik, dans eller sång i grupp ger förutom färdighet gemenskap och vänner för livet. De barn som har anlag för att bli artister kommer att märkas i gruppen och utvecklas och tränas individuellt för en eventuell proffskarriär.

Vi socialdemokrater vill att så många barn som möjligt ska få den chansen.

Den borgerliga majoriteten vill öka den individuella undervisningen ännu mer på bekostnad av den gemensamma. Det innebär att färre barn kan få tillgång till Kulturskolans utbud. Vi motsätter oss denna neddragning för barns, ungdomars och kulturintressets skull.

I den borgerliga budgeten kan man läsa mycket om satsningar, men det finns inga pengar till dem. Man kan läsa att Stockholms filmfestival ska införas, men det finns inga pengar. Man kan läsa om vikingamuseum, operahus och öppettider på biblioteken och så vidare, men det finns inga pengar. Mer allvarligt är det när det gäller kultur för unga. Där finns många ord, men inga pengar. Det kostar att ge löften, antingen pengar i budgeten eller invånarnas förlorade förtroende. I vår budget går löften och ekonomiska satsningar ihop.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 294

Borgarráðet S j ö s t e d t (fp): Man kan undra om vi pratar om samma sak. Eva Louise Erlandsson Slorach säger att det inte finns några pengar. Det finns ju 863 miljoner. Skulle det inte vara möjligt att göra något för de pengarna? Det måste väl vara möjligt att prioritera.

Socialdemokraterna gör en prioritering. De säger att det finns en massa behov. Vad satsar man på? Jo, tomma lokaler. Man lägger pengarna på hyror.

Vi har arbetslösa kulturarbetare. Vad ska vi göra för att hjälpa dem? Låt oss hyra fler lokaler! Det är Socialdemokraternas prioritering.

Vi säger att det viktiga inte är hur mycket pengar det är utan vad pengarna går till. Jag lovar dig Eva Louise att du kommer att bli förvånad över den positiva utveckling vi kommer att få inom kulturlivet.

Anförande nr 295

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Jag är rädd att jag kommer att bli både förvånad och ledsen. De pengar som ni radar upp sida upp och sida ned på en massa satsningar räcker inte till det mest elementära i kulturbudgeten. Ni drar ju ned, hur ska ni då kunna satsa?

Samlingslokaler är för alla människor. De finns i mindre utsträckning nu än någonsin. Människor har mindre möjlighet till gemenskap och till att utöva sina kulturintressen. Vi vill att människor ska få del av kulturlivet. Vi vill att alla ska ha råd med en bra fritid.

Anförande nr 296

L e t t i F r e i w a l d s (s): Jag är rädd att stadens kulturverksamhet kommer att hamna i ett osäkert ekonomiskt läge på grund av majoritetens förslag till budget.

Jag tycker att det är illa att lägga så stor vikt vid sponsring. Man kan inte bygga en fri stabil kulturpolitik på sponsring som man bara kan hoppas på. Man måste också fråga sig vilken typ av kultur som kommer att kunna erhålla sponsring. Privata företag kommer rimligtvis att föredra att sponsra kulturaktiviteter som tilltalar en köpstark målgrupp.

Majoritetens budget säger att kulturens oberoende av den politiska agendan ska säkerställas. Jag säger att kulturens oberoende av vinstintresse måste säkerställas.

Estetisk verksamhet – vare sig det är att måla graffiti, se Svansjön eller sy – är stimulerande för vår intelligens, för vår hälsa och för vårt välbefinnande. Kulturutövande har i alla tider varit ett sätt att hantera och diskutera moral, politik och människans själsliv. Därför är alla människors möjlighet att delta i och bidra till kulturlivet en fråga om demokrati. Som man använder demokratifrågor är kulturen en allmän angelägenhet.

Bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 297

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära vänner! Under den förra mandatperioden var kulturroteln något av en tomteverkstad. Det pågick ett snickrande och fejande under många år – nästan fram till valet. Just före valet sattes det några båtar i sjön; man får väl kalla dem för valfångare. Få av de båtarna har kommit tillbaka. Några seglade helt vind för våg. På Kulturskolan, till exempel, hade man flera år långa köer för dem som ville spela gitarr eller piano. I stället ville man hitta på helt nya grejer och rekryterade barn till kurser som inte efterfrågades och som ingen ville ha. Vi vill nu satsa på en ordinarie verksamhet för att få denna båt att flyta.

Andra båtar var fullkomligt sjöodugliga och sjönk innan räddningen i form av en ny allians kunde nå ut – läs Skulpturens hus. Andra båtar var så bristfälliga att livräddning är absolut nödvändig. Det handlar om biblioteken som har missköts under fyra år. Man har sett mindre utlåning, minskade öppettider och politiskt styrda biblioteksråd, något som man trodde hörde till Sovjetunionen.

Bristfälligheter där vi också måste vara livräddare handlar om filmpolitiken. Roger Mogert skulle rädda filmen i Stockholm Vad är förslaget? Jo, det handlar om att Stockholm och Solna ska finansiera filminspelningar i Örebro. Det kan väl inte anses vara någon framåtsyftande filmsatsning.

Kulturpengar i Stockholm ska gå till kultursatsningar i Stockholm, inte till att spela in film i Örebro för att sälja Stockholm som turistort. Det är fullkomligt självklart.

Jag kan inte förstå hur man med dessa behov kan göra den prioritering som nu sker. Eva Louise Erlandsson Slorach säger att 800 miljoner inte räcker till det mest elementära. Vad gör sossarna då? Man lägger ännu mer pengar på samlingslokaler som redan i dag inte utnyttjas fullt ut. Det är ingen ansvarsfull politik. Ta ansvar för vad ni satte i gång i stället.

Anförande nr 298

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det här var väl ett av dagens märkligaste påståenden. Fyra års satsning på Kulturskolan har lett till att man har dubblerat verksamheten. Senast i dag har DN ett stort uppslag som visar på hur denna breddade verksamhet har bidragit till att nå nya unga stockholmare och till att vitalisera verksamheten på skolorna. Här står man och pratar om tomteverkstad. Det är ett fullkomligt förakt för de professionella människor som har drivit den här verksamheten. Man tar sig för pannan.

Vi får höra att man nu satsar på biblioteken. Det är ingen satsning. I bästa fall är det ingen nedskärning. Det är inte som du påstod i ditt inledningsanförande att ni ska ha ökade öppettider. I er budget står det att ni ska ha bättre öppettider, inte ökade. Det finns inga satsningar i din budget över huvud taget. Mest förvånad blir jag när du pratar om filmsatsningen. Det är en satsning där vi har varit överens över blockgränserna under hela arbetet för att skapa en gemensam filmfond för Stockholm och Mälardalenregionen. Nu tvekar ni. I valrörelsen sade du: Om jag hade handhaft detta hade det redan varit i gång.

Anförande nr 299

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Efter fyra år har vi en kulturskola där köerna till instrumentundervisningen är monumentala. För att hyfsa Roger Mogerts siffror har man satsat på att bedriva undervisning i storklass. Det är en undervisning som mer och mer liknar fritidsverksamhet. På så sätt kommer vi politiker aldrig att kunna försvara de pengar som Kulturskolan bör och ska ha i framtiden. Medborgarna kommer att undra vad som är vitsen med detta. Det finns det inget svar på.

Anförande nr 300

A n n M a r i E n g e l (v): Nu börjar vi känna igen din stil, Madeleine. Det är ganska oförskämt mot alla som arbetar i Kulturskolan att påstå att de sysslar med någon sorts tomteverkstad och inte vet vad de gör. Det är inte sant att det är långa köer överallt till all verksamhet. Det är inte sant att man har startat sådant som inte har efterfrågats.

Det har varit en breddning av verksamheten så att man har nått flera barn än de privilegierade innerstadsbarn som förut var de som främst nåddes av Kulturskolan. Den uppsökande verksamheten har varit oerhört uppskattad.

Hur har ni tänkt att man ska öka antalet barn och öka den individuella undervisningen samtidigt som man minskar pengarna?

Jag vill veta lite mer om den politiska styrningen i biblioteksråden. Biblioteksråden består av ett par personer ute i stadsdelarna som ska samråda med de lokala biblioteken om verksamheten. Du brukar använda dem som exempel på politisk styrning. Kan du ge ett enda exempel på en lokal politiker som har gått in och styrt någonting på biblioteket? Den enda styrning av biblioteken som har förekommit var när Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna lade ett förslag om att biblioteken bara skulle få ha gamla filmer. Man satte ingen tidsgräns. De skulle inte få ha filmer som konkurrerade med de kommersiella videouthyrarna. Det är det enda exempel på politisk styrning av biblioteken som jag har sett.

Anförande nr 301

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tyvärr, Ann Mari Engel, så kan jag det. Men jag kan inte göra det inför alla i fullmäktige. Det är så fruktansvärt pinsamt. Det finns biblioteksråd där politikerna har haft åsikter om vad man köper in och vilken verksamhet man har på biblioteken. Det är precis det som är problemet när man sätter politiker så nära kulturutövningen.

Kulturskolans anställda är väl de stora hjältarna här i staden. De har varit tvungna att uppfylla de politiska önskemål som har kommit från den här salongen. Ann Mari Engel säger att det har funnits en stor efterfrågan på till exempel graffitikurser. Det är inte sant. Mina båda barn har blivit utsatta för rekryteringsinsatser till de här kurserna därför att det var svårt att fylla dem. Så gjorde man i söderförort. Vi har sett resultatet. Bromma, Farsta och hela söderförort är fullständigt nedbombade av tags och graffiti. Så ska vi inte ha det.

Anförande nr 302

Å s a R o m s o n (mp): Nu känns det som en ganska klassisk debatt. Anledningen till att Kulturskolan inte ser ut som ni vill ha den är att vi på den här kanten vill bredda den till en riktig kulturskola och inte till den gamla hederliga kommunala musikskolan. Det handlar ju om att vara medveten om att kultur är bredare än musik. Om man går ut till vem som helst under 25 års ålder och påstå att det bara är musik och att lära sig spela ett stränginstrument som ska räknas till kultur skulle man nog bli kallad för fisförnäm.

Det handlar om att ni vill slå vakt om att det ska finnas en klassisk musikutövning. Den breda kulturen och det som ungdomar i dag kallar för kultur och som är framtidens kultur tycker ni inte att man ska undervisa om. Om man inte erbjuder det finns det ju ingen efterfrågan. Det är en ganska självklar logik. Det tror jag inte att ens Madeleine Sjöstedt skulle ifrågasätta.

Anförande nr 303

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det vore konstigt om Åsa Romson sade till alla de tio- elva- och tolvåringar som står i kö för att spela gitarr att de är fisförnåma. Det är barn som vill spela instrument. När blev det fult att lära sig att spela instrument? Det är otroligt märkligt. Vad är det för fel på att låta efterfrågan från dem som har gett oss vårt uppdrag, nämligen stockholmarna, styra vad vi erbjuder? Varför måste vi säga: Ni har fel. Era barn begriper inte sitt eget bästa. De ska inte syssla med gitarr och piano. De ska hålla på med graffiti.

Låt de styra efter sina behov, säger vi.

Anförande nr 304

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Varför är du så arg? Kultur är ganska trevligt. Jag tror att vi har en hel del gemensamma åsikter.

Har du pratat med någon som har suttit i ett biblioteksråd? I mitt biblioteksråd i Älvsjö hade vi en mycket engagerad folkpartist, men vi styrde minsann inte bibliotekarierna. De har stor integritet. Det är oförskämt att påstå att de inte har det. Vi hade däremot en bra dialog om hur vi ville utveckla och samarbeta med äldreboenden och skolan. Det tyckte både de och vi var väldigt intressant.

90 procent av Kulturskolans musikundervisning är fortfarande enskild. Många barn vill naturligtvis använda sina kunskaper i en orkester. Det är väl helt naturligt. De vill spela tillsammans.

Anförande nr 305

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Varför släppte ni då aldrig in dem? Varför sade ni att det inte var bra och att de skulle hålla på med något annat?

Jag har haft påringningar från både bibliotekarier och andra politiker som har varit med om att det har varit påtryckningar. Jag kan ge dig namnen. Det är så lätt att

räkna ut vilka personer det handlar om. Jag kan göra det efteråt om du vill veta vilka det var.

Anförande nr 306

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Idrotten är Sveriges största folkrörelse. Den är viktig både för människors hälsa och för det civila samhället. Det är viktigt att stadens idrottspolitik ger förutsättningar för en omfattande och varierande verksamhet.

Breddidrotten och fritidssysselsättningarna för barn och ungdomar ska prioriteras samtidigt som elitidrotten ska erbjudas bra villkor. Det är också viktigt att investeringar och stöd fördelas jämnt mellan pojkar och flickor.

Stadens satsningar på nya och befintliga anläggningar ska fortsätta. Som vi alla känner till är det dyrt att bygga nya anläggningar. Genom att samverka med såväl näringsliv som idrottsföreningar kan kostnaderna hållas nere när det gäller investeringar. Driftskostnaderna kan också minskas.

Som idrottsborgarrådet tidigare nämnde har arbetet med att planera för nya arenor för Hammarby och Djurgården redan startat. Under den här mandatperioden ska en lösning av de båda fotbollsarenorna vara klar.

Glädjande nog har Stockholm fått ytterligare ett lag till fotbollsallsvenskan, nämligen Brommapojkarna. Brommapojkarna spelar som ni vet sina matcher på Grimsta idrottsplats. Det är en idrottsplats som i dagsläget inte är anpassad för spel i allsvenskan. Just i dag har det blivit klart med en lösning som möjliggör spel på Grimsta under kommande säsong. Hela 18 miljoner har anslagits till upprustning av Grimsta idrottsplats.

En annan stor svensk idrott, ishockey, måste också ges bättre förutsättningar i vår stad. Träningstider och hallar räcker inte. Samarbetet mellan näringslivet och föreningarna måste här också komma i gång med avsikt att det ska skapas flera ishallar.

I en av kvällstidningarna i dag gör man ett test om ishockey och ishockeyhallar. Det står med stora bokstäver: Jönköping nästan alltid steget före. Den här tidningen har testat olika elitserielags arenor och omständigheterna omkring dem. Hittills är fyra arenor och städer testade. Karlstad ligger i topp. Göteborg ligger tvåa. Stockholm ligger fortfarande väldigt långt efter.

Ordförande! Den här majoriteten ska göra sitt yttersta för att skapa nödvändiga förutsättningar för att Stockholm och dess arenor ska ligga i toppen på sådana här listor. Det kan vi göra – spela får de göra själva.

Anförande nr 307

M e h d i O g u z s o y (v): Du pratar om investeringar, Ulf. De investeringar som finns med i ert budgetförslag är investeringar som den gamla majoriteten redan har fattat beslut om som Skanstullshallen, Sättra ridskola, af Chapman och så vidare.

Du nämnde att idrotten spelar en viktig roll för folkhälsan. Det är alldeles riktigt. Du och ditt parti och dina allianskamrater sänker skatten med 30 öre för att ta bort möjligheten för barn och ungdomar att bada gratis. Vad tycker du om det? En som tjänar 17 000 – 20 000 kronor tjänar kanske 50 kronor per månad med era skattesänkningar. Å andra sidan får de inte skicka sina barn till sim- och badanläggningar. Vad tycker du om det?

Tycker du också att näringslivet ska vara med och investera och att man ska döpa anläggningar till McDonalds eller Spendrups? Vad har det med folkhälsan att göra?

Anförande nr 308

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande! Jag börjar med den sista frågan som handlade om sponsring. Vi tycker att det är bra om man kan skapa en samverkan mellan idrottsföreningar och näringsliv. Det gör ingenting om man döper hallen efter något känt företag. Det är bara bra. Den typen av sponsring kommer alla invånare till del. Det är vi väldigt positiva till.

Den här majoriteten satsar faktiskt 267 miljoner kronor. Det är väsentligt mer än vad den tidigare majoriteten satsade.

Anförande nr 309

Barry Andersson (s): Om gud och fullmäktige vill kommer ju du att bli ordförande i Globen på måndag. Jag ställde en fråga till borgarrådet. Du kanske kan svara på den. Du borde kunna säga: Ja, vi kommer att investera 40 miljoner på idrottsgrottan.

Borgarrådet lovade faktiskt att hålla oppositionen underrättad. Du säger att man redan har startat ett samarbete med de här klubbarna. Hur den satsningen kommer att finansieras skulle ju oppositionen få veta. Det gläder mig att ni har startat, men vi är lite besvikna på att vi inte har fått vara med.

Det var tur att du överlät spelandet till klubbarna. Om du hade fått lira hade det varit hawaiihockey hela tiden – på ovanlädret.

Anförande nr 310

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande! Det är klart att Hammarby ligger i en annan division än ditt kära Djurgården.

Skämt åsido, Barry, om gud vill fattar fullmäktige beslut på måndag om ny styrelse i Globen från den 1 januari 2007. Det vore alldeles fel av mig att stå här och ge utfästelser om något som jag är för dåligt insatt i. Jag känner naturligtvis till det som du talar om. Vi har pratat om det förut i dag.

Vi får se vad det kostar och väga det mot allt annat. När det gäller arenorna nämnde jag att samtal har inletts med klubbarna. Det är en lång process. Vi ska naturligtvis blanda in alla nödvändiga aktörer i den här församlingen.

Anförande nr 311

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag har läst och jämfört de budgettexter från majoriteten och oss som handlar om sommarkolonigårdarna. Vi är väldigt överens i innehållet när det gäller att den här barn- och ungdomsverksamheten är jätteviktig. Men det finns ett stort ”men”. På torsdag kommer ett ärende upp på fastighets- och saluhallsnämnden där man kommer att besluta om inriktningen av försäljningen av de återstående ca 20 sommargårdar som Stockholms stad äger. Det finns en idé om att i första hand sälja till de entreprenörer som bedriver ungdomsverksamhet och att man skulle kunna lägga in en återköpsklausul. Det är en idé som vi skulle kunna ställa upp på, men jag tror att den är svår att genomföra. Det vore i alla fall intressant att pröva.

De här kollogårdarna är exklusiva fastigheter, ofta i skärgården och bestående av flera öar. De kommer att betinga ett väldigt högt pris om de ska säljas till marknadsvärde. Jag befärar att de här fattiga entreprenörerna som inte har några stora vinster utan lägger alla medel på ungdomsverksamheten inte kommer att ha råd att köpa gårdarna. Risken är stor att de säljs till privata rika människor.

När det gäller strandbaden fattade vi beslut för någon vecka sedan. Strandbaden ligger på idrottsförvaltningen, men alla badhytter, småkiosker, skjul och sådant – ca 140 stycken på stadens strandbad – har man sorterat bort från verksamheten och lagt på fastighets- och saluhallsnämnden. Ska de säljas? De byggnaderna kan ju inte ingå i fastighets- och saluhallsnämndens kärnverksamhet. Jag antar därför att de kommer att säljas ut. Det är jag väldigt skeptisk till. Det blir intressant att se tusentals badgäster på Kanaan trängas bakom de få buskar som finns där när de ska byta till badkläder. Jag skulle vilja ha svar av borgarrådet på de här frågorna.

Anförande nr 312

R a n a K h o s r a v i (s): Ordförande, fullmäktige! År 2005 satsade vi socialdemokrater 9 miljoner kronor extra på icke kommersiella mötesplatser för ungdomar i alla stadsdelar. I budgeten 2006 satsades ytterligare 9 miljoner. De pengarna kommer till stor nytta i verksamheterna ute i stadsdelarna. Med hjälp av de här pengarna har man kunnat skapa nya träffpunkter där det inte har funnits några och man har kunnat jobba med kompetensutveckling av personalen där det har funnits träffpunkter.

Med den positiva bakgrunden är det väldigt tråkigt att se att de borgerliga partierna nu vill avbryta det arbetet och minska anslaget till barn- och ungdomsverksamheten med 35,8 miljoner kronor. Det är också tråkigt att borgarna har glömt bort en stor del av invånarna i vår stad, nämligen alla ungdomar som är över 12 år gamla.

Vad kommer den borgerliga politiken att leda till i längden? Våra ungdomar kommer att känna sig bortglömda. De kommer att känna att de inte kan påverka sina liv och sin omgivning. Det undergräver deras syn på demokrati och deras tro på vuxna i samhället.

Samtidigt ökar bristen på mötesplatser den segregation som vi ser växa fram i vår stad. En fritidsgård eller en öppen mötesplats är många ungdomars enda chans att på fritiden umgås med folk med annan social bakgrund eller annan livsstil. Fotbolls-

föreningarna, de fria teatergrupperna, scouterna och alla ideella föreningar gör ett jättebra arbete genom att låta ungdomar träffas och vara kreativa. Men det räcker inte. Vi måste också kunna erbjuda verksamhet för de ungdomar som inte är medlemmar i föreningar, kanske för att de inte har råd eller för att de inte har hittat sin förening.

Vi socialdemokrater skulle, om vi fick styra i den här staden, satsa ytterligare 10 miljoner kronor för att skapa mötesplatser för ungdomar. Vi ser det som en satsning för en ljusare framtid med mer integration, fler ungdomar med förståelse för demokrati och en positiv fritidssysselsättning för våra ungdomar när de växer upp.

Bifall till Socialdemokraternas budgetreservation!

Anförande nr 313

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag har ännu inte sett några nya moderater i den här församlingen. Tyvärr finns det bara gamla moderater, det vill säga högerspöket bestående av moderater, kd, fp med flera som kallar sig alliansen. Ni som lade era röster på nya moderater och på alliansen kan känna er grundlurade. Nu när valet är i hamn går alliansen, med Moderaterna i spetsen, tillbaka till den gamla ordningen och agendan med skattesänkningar, privatisering och utförsäljningar trots att retoriken under valrörelsen gav uttryck för en mjukare ton i deras politik.

Åhörare, medborgare! När vi debatterar skattepolitik med högern i denna sal känns det, ärligt talat, som om man debatterar med Skattebetalarnas förening och inte med företrädare för högern. Medborgare, åhörare! För er som vet för lite om denna intresseförening kan jag tala om att de aldrig är sena att tala om att Sverige har det högsta skattetrycket, utan att tala om att skatterna är grunden för all välfärdspolitik som har bedrivits i det här landet under decennier. Det är det mest effektiva sättet att fördela samhällets resurser på ett rättvist sätt.

Högern har beslutat att skatten ska sänkas med 30 öre. Tillsammans blir det 465 miljoner. Det är pengar som tas ur driftsbudgeten. De som förlorar på den här politiken är bland annat barn och ungdomar. Avgiftsfria badbesök som vi införde för ungdomar kommer att tas bort vid årsskiftet. Vänsterstyret införde det för att förebygga ohälsa bland barn och ungdomar.

Ordförande, fullmäktige! Att ohälsa och klass har starkt samband är bortom allt tvivel. Därför vill Vänsterpartiet verka för att badanläggningar blir ekonomiskt tillgängliga genom gratisbad och införande av personneutrala kort till badhus. Vi tycker att det är viktigare än borgarnas skattesänkningar.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 314

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande! Kommunisten Mehdi får väl vänja sig vid att 40 procent av stockholmarna är högerspöken.

Det är arbete som ger välbefinnande. Det är det som gör att vi kan utveckla vår ekonomi och vårt välbefinnande. Avgiftsfria bad som ni på kuppartat sätt införde för 10-13-åringarna tio dagar före valet kanske inte var det bästa sättet att använda skattebetalarnas pengar. Vi tror att de kan användas på betydligt bättre sätt.

När det gäller investeringar och utbyggnad av idrotten skulle ni i ert budgetförslag inför 2007 kraftigt minska idrottsinvesteringarna. Vi har satsat 267 miljoner kronor i år. Det är alltså 111 miljoner mer än vad ni hade tänkt satsa i år.

Jag avslutar med att uttrycka en viss irritation över att man som gruppleadare för ett av fullmäktiges partier inte har möjlighet att hålla partiets anförande i en fråga där man slänger ihop två nämnder så som man nu har gjort.

Anförande nr 315

M e h d i O g u z s o y (v): Billy! Detta att vi införde gratisbad för ungdomar skedde inte under kuppartade former. Det skedde på ett demokratiskt sätt. Det kan intygas. Vi har inte drivit igenom några som helst beslut med en kupp.

Anledningen till att vi gjorde detta var att vi ser att problemen med ohälsa bland barn och ungdomar är så allvarliga. Det krävs åtgärder för att komma åt problemen. Därför gjorde vi det här.

Anförande nr 316

F r e d r i k W a l l é n (kd): Av Mehdis inlägg vaknade den ödmjuka folkbildaren i mig. Jag gör ett försök även med Mehdi: Det är inte skatter som är grunden för all välfärdspolitik i vårt land. Det är arbete – hårt arbete! Det är också hårt arbete och fler stockholmare i arbete som kommer att ge större skatteintäkter till Stockholm även under en mandatperiod då vi har för avsikt att inom rimliga gränser sänka skatten.

Anförande nr 317

M e h d i O g u z s o y (v): Fredrik Wallén! Jag håller med om att det är arbetet som genererar skatter. Därom råder det inget tvivel.

Däremot håller jag inte med om att de skattesänkningar som ni gör gynnar dem som arbetar. Människor som har inkomster på runt 20 000 tjänar 50 spänn per månad på detta. Men om de å andra sidan ska besöka badanläggningar kommer de att få betala det tiodubbla under en månad. Tänk på det!

Anförande nr 318

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Är det ändå inte lite genant att komma med offensiva förslag som handlar om människors liv och död och göra det några dagar före valet för att man vill rädda folkhälsan? Det känns väl lite grann som om det har med valet att göra ändå?

I denna hälsodebatt vill jag gärna återgå till chipspåsarna. Vänsterpartiet brukar vara ute och vifta med dem. Då anses det att en skattesänkning motsvarande en chipspåse är alldeles för lite. Jag håller med om det, och därför är det bra att regeringen matchar våra skattesänkningar i Stockholms stad. Men hur kan det komma sig att en chipspåse är för lite när det gäller skattesänkningar samtidigt som man tycker att en halv chipspåse i entré för skolbarn på Stockholms bad är alldeles för mycket? Ni får bestämma er. Kostar en påse chips för mycket eller för lite?

Anförande nr 319

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att det är patetiskt att ett borgarråd förlöjligar den folkhälsoaspekt som vi försöker lyfta fram. Det har vi gjort under fyra år. Det verkar som om du inte har funnits till under den gångna mandatperioden, när vi lyfte upp folkhälsoproblemen, vad vi ska göra och vilka åtgärder vi föreslog. Det här var inte någonting som skedde precis före valet.

Socialtjänstnämnden

Punkt 16)

Ordningsfråga

Anförande nr 320

M a g n u s J o h a n s s o n (v): Jag skulle vilja ha fört till protokollet att samtliga som avlade röst inte var i salen. Jag vill bara uppmärksamma fullmäktige på att vi kanske inte ska göra så.

§ 5 Avslutning

Anförande nr 321

O r d f ö r a n d e n : Vi är klara. Jag vill från presidiet framföra ett stort tack; jag tycker att det har varit en väldigt trevlig debatt.

Anförande nr 322

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Vi ber att få tacka presidiet och tjänstgörande personal för ett gott arbete.